

TÁRKÁNYI B. J.

KÖLTEMÉNYEI.

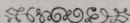
A KÖLTŐ ÉLETRAJZÁVAL

TOLDY FERENCZ

ÁLTAL.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

PEST, 1857.

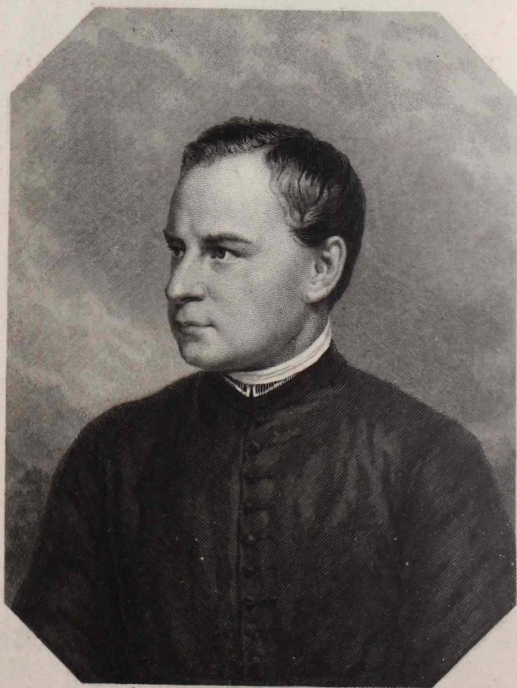
NYOMATOTT HERZ JÁNOSNÁL.

250577

M. ACADEMIA'
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Stemann József. metsz. 1857.

Tárkányi
3

TÁRKÁNYI B. J.-
KÖLTEMÉNYEI.

A KÖLTŐ ÉLETRAJZÁVAL

TOLDY FERENCZ

ÁLTAL.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

PEST, 1857.

NYOMATOTT HERZ JÁNOSNÁL.

TÁRKÁNYI ÉLETE.

(Toldy F. Magyar Irod. Kézikönyve II. kötetéből.)

TÁRKÁNYI BÉLA, keresztnévén JÓZSEF, 1821. január 2. Miskolczon született, polgári rendű szülőktől, hol elemi és gymnásiumi iskoláit végezte az ötödik osztály kivételével, melybe Lőcsén járt. Tizenöt éves korában az egri papnöveldebe felvétetvén, az ottani érseki lyceumban hallgatta a bölcsészeti és hittani szakokat. Irodalom iránti hajlamát, mely már ekkor fejledezett, különösen a papnöveldeben virágzott magyar társaság táplálta; ennek könyveit szorgalmasan olvasta, s egyúttal a német nyelvet is öntanulással sajátjává tévén, a romai remekírók mellett a németeket is nagy kedvvel kezdte tanulmányozni. Írói

első kísérletei is, mind versben, mind prózában, a növendékpapság „Verseny“ című írott heti lapjában jelentek meg, s farsangi estvékre készített vígjátékai maga és társai által adattak elő; nyilván azonban először a Kisfaludy-Társaság versenyterén jelent meg 1840-ben „Honáldozat“ című balladájával, mely dícséretre érdemesített (Kisf.-Társ. Évl. II. köt. 16. 266. ll.), hasonló sikerrel 1842-ben „Indítványok“ satirájával (Évl. III. köt. 73. 425. ll.) és 1844-ben „Az életből“ című költeményével (Évl. V. 36. VI. 506. l.), mely utóbbi a közülésben fel is olvastatott. Ez által buzdítatva, folytatta költői dolgozásait, melyek 1842-től fogva, nevével és névtelenül, majd minden folyóiratok- és zsebkönyvekbe felvett találtak. Vallásos érzése által azonban mind inkább a szent költészet terére vonatván, először is Dávid utáni verses zsoltárai-val költött figyelmet, melyeket a „Religio“ akkori szerkesztője, most nagyváradi püspök Szaniszló Ferencz iktatott be említett folyóiratába, ki őt e pályán különös szeretettel ösztönözte is; ezek mellett 1843. óta már Klop-

stock Messiása foglalta el egész lelkét, melyből különféle lapokban jöttek időnként töredékek, s jelenleg a nagy mű fele, az I—X. énekek, sajtókészen áll. 1844-ben áldorraszenteltetvén, teljesedésbe ment istenfélő anyjának azon jámbor ohajtása, melynél fogva, 1820-ban úrnapiján Miskolczon b. Barkóczy László akkor miskolczi plébános, utóbb fejevári püspök lelkes egyházi beszéde által elragadtatván, boldog házassága első gyümölcsét, szíve alatt viselt magzatját, Isten oltárának szolgálatára áldozta fel. Majd azon év végén, melyben a „Tárkányi“ név is, mit addig irodalmi álnévül használt magyartalan hangzásu családi neve helyett, törvényes tulajdonává lett, a lelkipásztori pályára lépven, Szent-Erzsébeten (Hevesben) káplán lön; midőn is figyelmét az egyházi énekek ragadván meg, melyekben több hiányt lelt, az ügyet különös tanulmány tárgyává tette, s már itt kezdé meg részint a régiek összeszedése s javítása, részint újak költése által lassanként azon énekreformot, mely pályája egyik fő feladásává lett Nagy és kedvező változást idézett elő

mívelődési fejlődésében az 1846-ik év, midőn érseke Pyrker László őt udvari pappá nevezvén ki, e magas miveltségű főpap mellett, kinek két utolsó külföldi útján is kísérelője volt, nem csak irodalmi ismereteiben hathatósangyarapodott, hanem a képző művészet iránti érseke is fölébressztetvén és kifejtetvén, ennek idővel nem csekély hatású pártolójává és terjesztőjévé lett az egri megyében, mint ezt úgy saját birtokában levő becses képgyűjteménye, mint az ő eszközlése által a megye számos egyházai számára létesült jeles oltárképek mutatják. Ez időben, 1847., indultak meg a népnek használatára szánt énekes füzetek ¹⁾, mik sok ezer példányban s újabb meg újabb kiadásokban a köznép között elterjedvén, nem csak a keresztény buzgóság emelésére és kedélynemesítésre, hanem az ízlés terjedésére is hatottak. Ezek mellett folyvást szaporodtak

¹⁾ Ilyek voltak : Énekek az oltári sz. áldozathoz ; Énekek adventre, karácsonra, újévre és vízkeresztre ; Énekek nagybőjtre ; Énekek a bold. sz. Mária tiszteletére ; Énekek húsvétre, pünkösdre ; Énekek különféle alkalmakra stb. mind Eger, 1847. s. köv.

műköltői darabjai is, különösen Pyrker László legendái műfordításaival. Miután érseke 1847. dec. 2-kán Bécsben meghalálozott, ki mellett Tárkányi teljesítette a hála és szeretet utolsó kötelmeit, annak utóda, a közügyi áldozatokban kifogyhatlan irodalmi Maecén Bartakovics Béla, titkárának irodalmi munkásságát méltányolván, ez kettős szorgalommal fordíthatta figyelmét a népi, főleg buzgalmi irodalomra, melyen a hivatott munkások hiányát elevenen érezvén, hosszú sorát adta a népszerű és felsőbbrendű, nagyobb részt maga által írt és szerkesztett, vallásos és tankönyveknek, melyek némelyikei számos kiadásokban terjedtek el²⁾, s mik közül, ide tartozólag kiemelendő a

²⁾ Ilyek, és pedig sajátai: az „Egri abc. és Olvasókönyv kath. elemi iskolák számára. Eger 1851 s azóta tíz kiadás; Vezérkönyv a ker. kath. anyaszentegyházban tartatni szokott processiókhoz 1851., négy kiad.; Lelki Manna, 1853., négy kiad.; Jézus sz. szívének imádása, 1853. két kiad.; Ajtatosság Liliomai, 1856. — Ő eszközölte s adta ki: Kath. ker. Hittan, rendszeresen szerkesztve, u. ott s akk.; Szabó Imre néphez

→ VIII ←

szakjában hosszú idő óta ismét korszakos „Katholikus Egyházi Énektár, a bevett közajtatossági énekekből ujakkal bővítve, kath. egyh. éneklők s e pályára készülők számára szerkeszté és kiadá Tárkányi B. József. Eger. 1855.“ 4rétb., melyben közel százötven ének tőle van. Ezek mellett 1852 óta érseke megbízásából Káldi nyomán a magyar Szentírás átdolgozásával foglalatoss, melynek jelentékeny része az apostoli szék által e célra kinevezett püspökök birálatán már át is menvén, Tisza melletti egyeki magányában, hol 1857. eleje óta mint plébános folytatja lelkészi pályáját, e nagy munka befejezésének él.

alkalmazott Egyházi beszédei, második évfolyam, 5 kötet, Eger, 1856. — Sőt világi munkát is : Toldy Ferenc Irodalmi Arcképei, Pest, 1856.

BALLADÁK
ÉS
ROKONNEMŰEK.

A HONÁLDOZAT.

Vérzettek és elhulltak ők,
De győződelmesen ;
Tettök sugára átragyog
Időn, enyészeten.

Bajza.

Szellemtrónjából széttekint
A jog nagy Istene,
S megrendül a miriád világ
Sötét végetlene.

Néz ; s a teremő pillanat
Határt s véget talált,
S nagy alkotmánya egy porán,
A földtekén, megállt.

Vétekben látta fürdeni
 Az emberek honát,
 Látá a kőszivek felett
 Az önzés zord fagyát.

Látá, hogy az ember fölött
 A szenvedély az úr,
 Az ész dicső hatalma ing,
 S lesúlyed álnokúl.

Látá az önkény gyilkoló
 Kardját s bilincseit,
 Hallá sok nemzetek jaját,
 S halálhörgéseit.

De látta mindenek fölött
 Hogy a honszeretet
 S szabadság a népek közől
 Végkép száműzetett.

Látá ; és szent haragra gyúlt,
 S hogy fölserkenjenek
 A hon, szabadság, s rény iránt
 Részvétlen emberek :

„Példában lásd, mikép szeresd
A hont, önző világ!“
Szólt; és szent borzalom futott
A mindenségen át.

Szólt a jogisten, és szava
Teljesedés leve.
Magyarhon lett a nagyszerű
Példának színhelye.

Hol szöke Dráva futva lejt
Egy ősi vár körül,
Csatát szomjazva s harci bért,
Egy roppant tábor ül.

Harczrendben egy maroknyi nép
Áll a vár udvarán,
Kevés, de mind igaz magyar;
Halál kel nyomdokán.

Előttök, mint erős hadúr,
Dicső vezérök áll;
Kirántja kardja mennykövét,
Utána reng a vár.

Kivillan mint a gondolat
 Minden kard, s ölni kész;
 Hadjelre várva a sereg
 A hős vezérre néz.

Feszül a szív, a hős kiált:
 Szabadság vagy halál!
 Utána lelkesülve zúg:
 Szabadság, vagy halál!

Az eskü, jelszó, s szent ima
 Betölti a hazát.
 Nyomában álgyu mennydörög
 A vár bástyáin át.

Miként a sujtó égi kar,
 S a gyilkos rettenet,
 Kitör, kiront a várkapun
 A hős magyar sereg.

Ezer golyó, ezer halál
 Között vív a vezér.
 Nincs élet ott, hová magyar
 Golyó és szablya ér. —

De int a szent jog Istene,
 A nagy tett percze int...
 S az ellen gyáva kardja most
 Halált halálra hint.

S mit Hellász s az utóvilág
 Codrusban istenelt,
 Mit Spárta hősén s társain
 A dal megénekelt,

Mi Regulus dicső nevét
 Halhatlanná tévé,
 S a pásztorhon merész fiát
 Honszentnek fölkené:

Csodáld, és veszs, önzés fia!
 Honáért egy magyar
 Meghalva győz, s meghalva él
 Dicső bajtársival.

Ha dúl az önzés zord szele,
 S ha hűl a honkebel:
 A lelkes hondal Zrínyiről
 S Szigetről énekel.

CORIOLÁN.

„Átok reád, viszály hona !
Már nem vagyok fiad ;
Átok reád igaztalan
Ítéleted miatt.

E sebhelyek, az ég s a föld
Tanúk, hogy hű valék ;
Most számkivetsz . . . de él boszúm,
S te léssz a martalék !“

Még dörg az átok mennyköve
A hon határinál.
Megy, fut, rohan a számüzött,
Majd visszanéz, s megáll.

Halálos bosszuvágy tanyáz
Szétdúlt vonásain,
Szemében káröröm ragyog,
Szitok kel ajkain.

Nézzétek a hyénafajt,
Az átkozott kajánt,
Mint szór honára átkokat,
Halljátok Coriolánt.

Még egyszer bosszut esküszik,
Még egyszer visszanéz ;
S miként a dúló fürgeteg
A messzeségbe vész.

Dühös haraggal ront elő
Egy bérlett hadsereg,
Boszút s halált visz fegyverén,
Nyomán a föld remeg.

Elül egy óriás ragyog,
A természetes vezér,
Honára villog fegyvere,
Hév szomja honfivér.

Táborba szálla már Tibér
Partján, s ostromra int,
S a lázadó csoportokon
Őrszemmel áttekint.

Már megriadt, már zúg a kürt,
A zaj magasbra nőtt
De ím, egy gyászos ősz anya
Áll a vezér előtt.

Körötte nők és gyermekek,
A zaj lecsendesült,
A hölgyek bátor arczain
Magas önérzet ült.

Ing, sápad a kemény vezér,
S leejti fegyverét:
„Anyám!” kiált s az agg felé
Terjeszti vaskezét.

A tisztas asszony visszalép,
A hős eltántorúl,
Keblében a fölzaklatott
Érzelmek harcza dúl.

„Megállj vezér ! még nem tudom

Fiamhoz jöttem-e ?

Fiam vagy-e, — így szól az agg —

Vagy Róma ellene ?

„Hagyd tudnom: rabnő vagy szülőd,

Ki most előtted áll ?

Reá öröm, vagy a bilincs

Halálos átka vár ? —

„Azért őszült meg agg fejem

Oly számos év alatt,

Hogy téged majd számúzve, most

Mint ellent lássalak ?

„S te dúlhatál e szent hazán,

Mely téged szült s nevelt ?

Vagy a megsértett büszkeség

Hazát s mindent felejt ?

„S midőn Róma szemedbe tünt,

Te még is bőszt valál ?

Feledhetéd hogy szent ölen

Oltárod s háza áll ?

„Feledhetéd hogy nőd, anyád ,
Anyád s szülötteid
E szent falak közt élvezik
A béke édeit ?

„Ha nem szülök, ha nincs fiam,
Most Róma nem remeg ;
Szabad hazában mint szabad
Nő haltam volna meg.

„De én tovább nem tűrhetek,
Te többet nem tehetsz,
Leroskad annyi kín alatt
E bánat-dulta test.

„Menj, lépj, ha tudsz, e testen át,
Anyádnak teste az,
Ölj meg, s úgy rontsd le honodat
A híres Róma az !“

Igy szólt a lelkesült anya,
Az ősz Veturia ;
Könyűt takar a hadvezér,
Könyárt hullat fia.

„Győztél anyám! honom szabad!

Fiad bár elveszett!“

Felelt a hős; — s anyát ölel,

Szelid nőt s gyermeket.

S kit honja, s békeszónokok

Hiába vítanak,

Engedve hódolt mint fiu

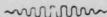
A köny hatalminak.

Szabad lön Róma, s a sereg

Morogva visszatér,

S dühének áldozatja lett

A meglágyult vezér.

HUNYADI LÁSZLÓ HAMVAI.

I.

Lehajtja bánatos fejét,
S nem bir nyugodni hős Szilágy;
Mit úgy ohajt, nyugalmasabb
Leende a halotti ágy.
Szilágyi álma oly setét,
Átfutja minden vérerét.
Hunyadnak vértanú fia
Biborruhában, véresen —
Úgy mint midőn irígyei
Kivégezők őt, — megjelen;
S szép arcza bús vonásiban
Boszúállás kérelme van.

Hogyan boszúlja meg Szilágy
 A drága kedves vérrokont?
 Elvégzi fölkel hirtelen,
 És befutá az árva hont.
 Szilágy boszúja nagy s nemes,
 Hozzá s Hunyadhoz érdemes.

Rákosra gyűjtve híveit
 Felszóla: „Mátyás a király!“
 S utána negyvenezre szól,
 Éltetve: „Mátyás a király!“
 Éltette őt sík, völgy, orom,
 S éltette őt az árva hon. —

Szilágy pihenni dől le most,
 De álma szintoly iszonyú;
 Rémitve újra megjelen
 Hunyad fia, a vértanú;
 S beszéli bús tekintete,
 Hogy nyugtot még sem lelhet.

Szilágy ijedve elrohan,
 S a martyr sírboltjába megy,
 Miért kísérti árnya őt? —

Hogy a koporsó mondja meg.
 Meglátja a szent hamvakat,
 S szemébe gyászos könny fakad.

II.

Mátyást éltette minden ajk
 És minden hű magyarkebel,
 Áldást lengetve szárnyain
 A hír örömmel terjed el;
 De egy maroknyi gyászsereg
 Halottat víve, kesereg.

Erdély felé tart a csoport,
 Előtte bús Szilágymegye,
 S Hunyad jobbára téteték
 A nyugtalan martyrtetem;
 Budán aludni nem tudott,
 Hős atyjához kívánczozott.

Azóta a fiú s Szilágymegye
 Mátyással együtt nyugszanak,
 S Hunyaddal Istenünk előtt
 Buzgó zsoltókat mondanak,
 Kapisztrán így kezdvén a kánt:
 „Nagy Isten! áldd meg a magyart!”

A NANDORI FOGOLYNŐ.

Nandor körül magyarhad ül,
 S kemény csatára vár;
 A vár alatt egy mély pokol,
 Egy átkos börtön áll.

„Szabad leszek, vagy börtönöm
 Lezúzva rám szakad;
 De már tovább nem szenvedek
 Ez átkos láncz alatt!

„Én ismerem a harczrobajt,
 Az hős magyarhad ott,
 Mely rablók ellen a honért
 Jogos fegyvert fogott!”

Szólt megcsörtetve láncait
 Egy lelkes honleány,
 S rémítő viszhang reszkedez
 A börtön agg falán.

Künn zúg a kürt, a vár remeg,
 S mikint ha száz vihar
 Egymás ellen dühöngene,
 Ugy ví a hős magyar.

De megtörik a fürgeteg
 Egy szikla vén fokán,
 A vad bolgárok karja ez
 Nandor kemény falán.

Csatáznak; ámde hasztalan,
 S mit a boszús magyar
 Nem víva ki, kivíja majd
 Egy lelkes női kar.

Kivíja egy magyar leány
 A harczy hősbabért,
 Mert kész áldozni életet,
 Kész halni a honért.

Kinyílt a börtön; rabbilincs
Nincs már a hölgy kezén.
Kilép s nemes boszú ragyog
Derült tekintetén.

„Szabad vagyok; s mért lettem az,
Ha kétes a csata?
Ha a babért nem víja ki
Magyarjaink hada?

De győzni fog a hős magyar,
Magyarnak győzni kell!
Ha nem, rablánczom átkain
Börtönben veszszek el!”

Szólt s elrohant; nézd, mit mivel?
Kezében fáklya ég, ...
Dühöng a szél.... egy óra!.. és
A vár tüzmartalék.

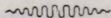
A megvert bolgár elfutott,
Győzött a hős magyar;
Harsogva zúg Nandor felett
A győzedelmi dal.

A lány még egyszer szerte néz,
Nandor ledúlt falán;
A honszerelem lángja ég
Nemes pillantatán.

Néz... s eltűnik, hogy mély s örök
Titok legyen neve;
Elég díj volt az öntudat,
Mit keblétől nyere.

S habár örök titok neve;
De hősi tette él,
Mig csak magyar lesz, és a szív
Honérzelemre kél:

Hogy lássa a magyar leány,
Minő csudát terem
Az öntudat, szerény kebel,
S nemes honérzelem.

MÁTYÁS KIRÁLYRÓL.

Öt éve, hogy Hunyad fia
Magyarkirálylyá tétetett,
Magyarkirálylyá tette őt
A lelkes honfi-szeretet,
Habár fején nem csilloga
Még a királyi korona.

A nemzet e nagy kincse rég
Fukar kezek között vagon,
S hiába kérik annyiszor
Váltság-ezüstön aranyon;
Bár Fridrik lelke, istene
A pénz volt, még sem engede.

Végtére a tisztos Vitéz,
 S néhány ezer magyar lovag,
 Arany s ezüsttel gazdagon,
 A honkincsért indúltanak,
 S előttük a király neve
 Ijesztő hírrel fölme.

Mátyás nevében kéri a
 Magyar királyi koronát;
 Ha érte nem kell pénze most,
 Váltásót ő majd karddal ád.
 A szép arany s merész szavak
 Hiába nem hangzottanak.

Vitéz Budára vitte le
 A nemzet ősi ékszerét,
 S Mátyásnak ír, ki akkor is
 Pogányon edzé fegyverét;
 Megérezék a bajnokot,
 Ki ifju sasként csattogott.

A hírnök szóla: „Koronád
 Uram király! megérkezett.“
 „Jól van“ — felelt az ifju hős —
 „Tegyünk reá hát érdemet.“
 Szólt és a Száván átkele,
 S Jajczára zúdúl fegyvere.

Harambég bátran ellenállt,
 De csak hogy annál szebb legyen,
 Melyet Mátyásnak engedett,
 A vérrel szerzett győzelem;
 Villám a Mátyás fegyvere:
 Ki birna állni ellene?

Budára indult győztesen
 S huszonhét várnak ostroma
 Jegyzé ez útját; — így leve
 Mátyás az ozman ostora;
 Így szerze Mátyás hős nevet,
 S a koronára érdemet.

Fehérvár csendben ünnepel,
 És szent Istvánnak temploma
 Vallási gyászt ölt, néma lön
 A szós harang és orgona...
 Nagypéntek volt, — és porba hull
 A szent sírnál szegény, nagy úr.

Másnap harang és orgona
 Harsogva zengi: Gloria!
 Elmúlt a gyász, feltámadott
 Az Istenségnek szent fia.
 S im a király a szent helyen
 A buzgó nép közt megjelen.

Hazánkra is örvendetes
Föltámadásnap virrada.
Mátyás fejére téteték
Agg Szécsitől a korona.
S honunkra áldva néze le
A magyaroknak Istene.

A HONFIAK HARAGJA.

Világosvárba záratá

Mátyás a hős Szilágy Mihályt;
Kaczagnak a fondorkodók

Hogy így megejték a királyt;
De a fogoly vitéz öreg
Bús szíve mélyen kesereg.

Azonban a sors kedvezett:

Szabad lön a nemes fogoly,
S szívében a király iránt

Komor neheztelés honol;
De mert őszinte hazafi,
Boszút nem óhajt állani.

Csak azt izente bús Szilágy :

„Uram, király! azt fájlalom,

Hogy jobb irántam egy szakács,

Mint a kit trónra vitt karom.

A vén Szilágy ily mostoha

Sorsot nem érdemelt soha!”

Megbánva tettét a király

A béke szép igéivel

A megbántott hős vérrokont

Találkozóra kéri fel.

Tiszának csendes partinál

Elvárja bátyját a király.

Mátyás király Várkonyba ment;

Szilágyi késni nem szokott....

Varsányhoz a túlpartra ér,

Várván a békeszónokot.

Mátyás s Szilágy közt nagy folyam,

S neheztelés bástyája van.

Csolnakba szállván a király,

Sértett feléhez átevez;

Szilágy a parton várja őt,

Hős termetén bús barna mez,

Kard oldalán, s tekintete

Haragtüzet lövelgete.

Mátyás remegni nem tanúlt,
 A partra bátoran kilép,
 Szívében forrni kezd a vér,
 És felpirúl a hősi kép,
 Megzördül a kard oldalán,
 A föld remegni kezd nyomán.

Szót váltanak. Mátyás király
 A hon javára esküdött,
 Előtte nincs barát, rokon
 A hív alattvalók között;
 Törvény a pajzsa s fegyvere,
 Ki mer szegülni ellene?

Szilágy előtt is legbecsesb
 Az édes honnak érdeke,
 Szilágy nem érhet oly napot,
 Midőn az ellen vétene.
 Nem a hon szent törvényei,
 A hálátlanság fáj neki.

A párbeszédnek lángja nőtt,
 S már kardjaikhoz nyúlanak;
 De gyászos hírrel vágatott
 Mátyás királyhoz egy lovag.
 „Uram! Patánál a csehek
 Rajtunk hatalmat vettenek!”

S alig hogy így szól Rozgonyi,
 Hozzajok új követ rohan:
 „Uram! nyakunkon a török;
 Néped, ha nem jössz, veszve van!”
 E szókra új irányt nyere
 A két hős bosszuérzete.
 Szilágyi s Mátyás összenéz,
 S kezet fogott önkénytelen.
 „Enyém a cseh!” szól a király;
 „Törökvért szomjaz fegyverem!”
 Felel Szilágyi; — s elrontanak,
 Többé szívökben nincs harag.

AZ EGRI AMAZON.

I.

Egerben vittak, a vezér
Dobó, a harcz félelme, volt ;
A zaj s a füst felhőket ér,
S harsogva reng az égi bolt.

Egy hős a többiek felett,
Pörgetve mázsás buzogányt,
Sűrűn kopogtat tarfejet,
Halálra küldve sok pogányt.

De ím golyó száll messziről
Halált-hozó gyors szárnyakon,
S a bajnok halva elterül
A hűn megőrzött várfokon.

II.

Fegyverszünetre int az est,
 Benn forr, de csendes künn a vár,
 Fokán, hol annyi drága test
 Hevert, egy bajnok hölgye jár.

Halvány a nő, mikint a hold,
 De mintha mennykők rontanak,
 Erős szivében dúlva forrt
 Hős férjeért boszús harag.

És föltalálta bajnokát,
 S az óriási buzogányt,
 Borzadva és csodálva lát
 Körötte halva sok pogányt.

„Dicsőül víttál, bajnokom!”
 Így szól a testet fölvevén,
 S tombolva ment a várfokon,
 Csak egy könnyű se volt szemén.

Most mintha rablók fosztanak,
 Megfosztja elhunyt bajnokát,
 És mint az örült felkaczag,
 Mindent magára öltve át.

Mellén aczél, fején sisak,
 Balán paizs feketlenek;
 Kezében kard, szemén harag,
 Arczán a lelki fürgeteg.

Igy nézhetett ki tán az ég
 Boszúra küldött angyala,
 Midőn fegyverbe öltözék,
 S a pártosokra tört vala.

III.

Hasadt a hajnal, és Dobó
 Szavára megriadt a kürt;
 Fönlenge a vérlobogó,
 És népe a várfokra gyült.

Csatáztak, pusztiták a tart,
 Miként ha tűzhányó hegyek,
 Erdőt és völgyet és avart
 Pusztítva, lángot öntenek.

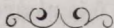
Nagy volt a vígság; jött az est,
 S hogy ő is részvevő legyen,
 Mindent vig rózsaszínre fest
 A bércezen, völgyön és egen.

S midőn az est aludni szállt,
 Az elszánt lelkü hősi nő,
 Hat véres tarfót, kopjaszált,
 S hat görbe kardot hozva, jó.

Kinyitva a föld hantjait,
 Hős bajnokát befekteté,
 S boszúja dús zsákmányait
 Fejéhez sírjelül tevé.

„Honügyben lettél áldozat,
 Hű férj! de hölgyed árva lett.“
 Szólt, s mint a zápor úgy szakadt
 Hév könnye a sírdomb felett.

A hölgy örökké büszke volt
 Hős bajnokára, míg csak élt;
 De sírni látta őt a hold
 Halálig a jó hitvesért.

A MOHÁCSI TEMETÉS.

I.

Csapásra nyujtá vaskezét
 A sors Mohács felett,
 S Mohács egy véres honfisír,
 Egy nemzet átka lett.

Elmúlt a harcz, leszállt az éj
 Komor felhőivel,
 S mintegy halotti gyászpálást
 Terült a síkon el.

Halotti lámpaként az ég
 Villáma lángola,
 Könyű, részvét könnyárja volt
 Zuhongó zápora.

A tompa gyászharang helyett
 Villám dörgése szólt:
 A nagy halotthoz érdemes
 Halotti pompa volt.

Sötét az éj, dühöng a vész,
 S mig elvonultanak
 Üregbe s lombozat közé
 A rettegő vadak:

Gyászfátyolok redői közt,
 Mint egy tündéri nő,
 Halványan egy öszült anya
 A vérmezőre jő.

Az éj villámfáklyáinál
 Lát honfitesteket,
 Lát honfivért, csonthalmokat,
 Lát bús enyészetet.

És elfogúl, és felzokog,
 Oly szívből s igazán,
 Vélnéd, a nemzet angyala
 Sír a szegény hazán.

És hull a zápor, háborog
 A bosszús fürgeteg,
 S a villám barna föllegén
 Ropogva hengereg.

„Csatába lángot vittek ők
 És honfiszíveket;
 A harcz igazság harcza volt,
 Bár gyászos vége lett.

Oh ennyi szent test nem lehet
 Vad martalékaúl
 Madár- s elemnek, míg szivem
 Honérzelemre gyúl!”

E lelkes szózat hangozék
 A vérmező felett.
 Hallá a romboló vihar
 A szót, és néma lett.

II.

Elmúlt az éj, a más nap is
 Nyugodni szálla már;
 Mohács terén négyszáz magyar
 Komoly parancsra vár.

Előttök ősz Perényiné,
 Mély gyász volt mindene:
 Ilyen lehetne tán a bú,
 Ha testet öltene.

„Utánam!“ szól és felzokog,
 S ásóval földbe vág,
 S a szó után négyszáz magyar
 Zokogva földbe vág.

Csak mélyen, mélyen ássatok,
 Hisz nem kemény a föld,
 Hol annyi drága honfivér
 Hazátokért ömölt.

És ástak ők, mély lett a sír
 S holtakkal eltelik.
 Az égnek csillagsátorán
 Ború emelkedik.

A sírásók a sír körül
 Most térdre hullanak,
 Istenhez a megholtakért
 Könyörgést mondanak.

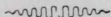
Komor felhővé tornyosúlt
 Felettök a ború,
 A szél kereng, lecsapni kész
 Az égi háború.

Felállta, s szól Perényiné:
 „Jó éjtszakát, Mohács!
 Nagy Isten! add, hogy hamvain
 Legyen feltámadás!”

Utána a négyszáz magyar:
 „Jó éjtszakát, Mohács!
 Nagy Isten! add, hogy hamvain
 Legyen feltámadás!”

S ropogva tör ki a vihar,
 Lezúdúl zápora,
 Halotti fáklyaként az ég
 Villáma lángola.

A tompa gyászharang helyett
 Villám dörgése szólt:
 A hős holtakhoz érdemes
 Halotti pompa volt.

HONSZERETET.

I.

Az ősidők csatáiból
Szállott reánk e tett:
Hogy nincs szebb érzet nőben is,
Mint a honszeretet.

Szép Sparta elszánt bajnoki,
Mint egyegy istenek,
Hős kardjaik villámival
Csatára keltenek.

A harcz elég erős vala
Kivívni oly csatát,
Mely a nemes vitézeket
Szép hírnek adja át.

De e csatára glóriát
 Nők által rendele
 Adatni fényeset, dicsőt
 A harczok Istene.

A villámló kar lankadoz,
 Fordúl a sorskerek:
 És Sparta elszánt hősei
 Fogságba estenek.

II.

Jön, s a győzők előtt megáll
 Egy gyászos nőcsoport,
 Bús gyászaiknál gyászosabb
 Szívök borúja volt.

Csak egyet kéré mindenik,
 — Hü nő mit kérne mást? —
 Férjéhez, míg nem vérzik el,
 Kér bébocsáttatást.

Ki tudna ellenállani,
 Ha szívből esd a hölgy,
 Legyen bár keble mint a jég,
 Vagy mint a bércki tölgy?

Dús fátyolok redői közt
 Lement a hölgsereg;
 S fölötte a börtönfalak
 Csodálva rengtenek.

III.

A harczok kürtje megriadt,
 Megújul a csata,
 S leverte önhitt ellenét
 Spartának hős hada.

Mely Isten hozta győzni fel
 A rabvitézeket?
 Karjokrul oh ki vette le
 A rabbilincseket?

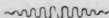
A nőhűség gondolt ki cselt,
 Mely halni nem remeg,
 Hogy visszaadva hőseit
 A hont menthesse meg.

Dús fátylaikba burkolák
 A bátor férjeket.
 Börtönben értök s a honért
 A hölgy mind elveszett. —

Az ősidők csatáiból

Szállott reánk e tett:

Hogy nincs szebb érzet nőben is,
Mint a honszeretet.

VIRGIL VÉGRENDELETE.

Elhervadtak arczvirági
A dal ihletett fiának,
És fölötté hű baráti
Részvevőn siránkozának.

A beteg hőskölteményét
Kéri, s félnek hű baráti:
Mert barátjok bár bevégzé
Azt, de nem simíthatá ki.

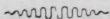
A beteg forgatja könyvét;
Ők feszülten szóra várnak.
„Tűzbe véle!“ szól, s elalvék:
Ők egy holt felett sirának.

Kívülök törvény viraszta
 A megholtnak ágya mellett,
 S a szörnyű végrendeletnek
 Híven teljesülni kellett.

Szent a törvény, ámde a mű
 Fényt derítend a hazára,
 Szólnak a birák habozva;
 Csend lön a Caesar szavára.

„Nem, inkább csorbúljon a jog
 Tisztelendő szent hatalma:
 Mint az által füstbe szálljon
 Tíz nagy évnek fáradalma!“

S a megmentett énekekben,
 A törvénynek drága romján
 Hőst s egy nagy költőt csudálunk
 Szánakodva Trója sorsán.

NÖHÜSÉG.

Kemény csatában mérgezett
Nyil érte a királyt;
Ki menti meg, ki szíja ki
Sebéből a halált?

A szívtelen nép kétkedik
A gyászos színhelyen:
Mig szégyenére a király
Hű nője megjelen.

Mikint ha mostan osztaná
Az első csókokat:
A sebhez oly hévvel vivé
A legszebb ajkakát.

,Te nem, hü nő! halálodért
Nem kell a földi lét.'
Szól fájdalommal a király,
És elfödé sebét.

De vész között legillatosb
Virágokat terem,
Nem ismer kint és nem halált
A tiszta szerelem.

Határait ki mérte meg?
Ki tudja titkait?
Ki képes valljon gátlani
Malasztos útait?

A hűség alkalomra vár.
Elalszik a király,
A fájdalom és hú neje
Viraszta álminál.

A hölgynek köny s határozat
Gyöngyözte szemeit,
A sebre hajlik csendesen,
Kiszíni mérgeit.

Ily készséggel csügg az anya
Emlőin a gyerek,
Igy csüggnek egymás ajkain
Az új szerelmesek.

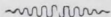
A nő kiszította a halált.
Fölébred a király,
Előtte mint egy líliom
A hölgy halványan áll.

„Kedves férjem! mit álmodál?”
Rebeg szelíd szava.
„Hogy elvivé halálomat
Az égnek angyala.”

„Én hát köszönni elmegyek
Az ég magas kegyét.”
Szólt s férjének szerelmesen
Megcsókolá sebét.

Mint a virág, ha szűz töré,
Utolsó illatát,
Ugy e nő, véglehelletét
Örömmel adta át.

Ki mérte meg a szerelem
S hűség határait?
Ki méri most meg a király
Emésztő kínjait?

AZ ELSŐ ANDRÁSSY.

Nagy volt a nemzet ünnepe,
Mert a királyi korona
István, az ifju fejdelem
Fején először csilloga.
Vén Géza ősz pilláirul
Szivbéli kéjnek árja hull.

Sokan valának az urak,
Még mind kelet törzsfajzata;
Sokat küldött az ünnepélyt
Emelni több szomszéd haza;
Közöttök egy olasz vitéz,
Szép termetű, ifjú s merész.

Megkoronázták a királyt,
 Kezdődtek a játékhadak,
 A hon s a külföld ifjai
 Külön s vegyülve vítanak.
 Dicsvágy hevíti az olaszt,
 Mi ajkiról ily szót fakaszt:

„Párbajra fel, magyar, velem!
 A jelszó: élet vagy halál.”
 Szól, s a magyar nemes fiak
 Sorából egy a síkra száll,
 Karcsú, magas, igénytelen,
 Sok párccsatában volt jelen.

„A tréfa egy kissé komoly,
 De tőle nem fél a magyar.”
 Szól, s összecsapnak hirtelen,
 Párjára lelt a hősi kar;
 Vínak, mig társát kétfelé
 Andrássy vállban átszelé.

„Kit kedve játékharczra hajt,
 Ne mondja: élet vagy halál!”
 Szól a vitéz, s egykedvűen
 Az ifjak szép sorába áll.
 De a királyi dús kegyet
 Ki nem kerülheté e tett.

Azóta karddal egy vitéz
Ékíti ősi czímerét,
S tart két oroszlán koronát,
Jelentve hőse érdemét;
A hős pedig hír- s címere
Mellé e r ő s nevet nyere.

GYERMEKI SZERETET.

—
I.

Mély börtön átkos éjjelén,
Ölő bilincseken,
Egy ősz ül és magába sincs
A kín miatt jelen.

Mi vétke volt: felőle nem
Beszél a krónika;
De büntetése a kinok
Legisszonyúbbika.

Kétség, gyalázat, büntudat,
Emésztő rettegés,
S mit tudni félünk — éhhalál
A szörnyü büntetés.

A börtön oly süket s komor:
A részvét szózatát
Nem érti, s megfagy a könnyű,
Ha érte ajtaját.

Pálcáját eltöré a jog,
A szív nem szólhatott:
S ezért egy gyermek szíve vitt
A jogra ostromot.

„Birák! az átkok átka van
A tigrisgyermeken,
Ki atyját haldoklása közt
Elhagyja szívtelen.

Atyámtól engem jog fog el...“
S itt jajba fúladott
A szó egy nőnek ajkain.
A bíró hallgatott.

Oly ifju és oly szép a hölgy,
És oly nagy bánata;
A szó esengő ajkain
Szirtet lágyíthata.

A jog betűje jégbetű;
S csak kurta perczeket
Adott: midőn atyjával a
Szép hölgy beszélhetett.

Többet kisírni nem tudott
Kemény biráitúl.
És áll a szörnyü büntetés
Másolhatatlanúl.

II.

Már több napok mulának el,
S a bűnös még is él.
A börtön éber őre és
Biró gyanúra kél.

Az ör, mikint az orvadász,
Kajánúl lesbe állt,
Hogy atyjához kesergeni
A hölgygalamb leszállt.

Élelmet most se hozhatott;
Csak szívét hozta el,
A lángzó gyermekérzelem
Szent gerjedelmivel.

És im feltépi öltönyét,
S atyjának nyújtja át
A legszebb hóemplő piros
Epernyi bimbáját.

És atyja elfogadva azt
Attól vön életet,
Kinek keblébe egykoron
Ő éltet ihletett.

Az őr kimegy; bíró, tanács,
A nép és mindenek
Tudák, a börtönben mi nagy
Csudák történtenek.

A jog betűje jégbetű; —
S nem várva, hirtelen
Széttörte durva lánczait
A gyermekérzelem.

A börtön átkozott falát
A nép ledönteté,
És templom épült romjain,
A hálaérzeté.

Az őszt mit véte.: nem beszél
Arról a krónika.;
De lapján él a gyermekek
Leghűbb- s legjobb bika.

S ha az őskor templomjain
Hírnek se lesz nyoma,
Legszebbje még is élni fog:
A hála temploma.

BALÁZS VITÉZ.

Midőn Losonczy romboló
Karral Temesvárt védené,
És mennydörögne úgy, hogy a
Szép alföld reszketett belé:
Kubát, a csauzok hadnagya
Véres nyomán sok kárt hagyta.

Kubát hatalmas termetű
S dörgő szavú kevély vitéz,
Ki görbe karddal a csatán
Bármily veszélylyel szembe néz:
„Kubát az én nevem!” — vala
Ha egy magyart ölt jelszava.

A vízivárra rontanak,
 Ott egy kemény karú magyar
 Vezette rontó társait
 És sok törökre rávakar.
 Kubát a vérengző helyen
 Magyar pusztítani megjelen.

„Kubát az én nevem!” kiált,
 S kezében a nagy görbe kard
 Biztos halálra tűzte ki
 Az érczkemény karú magyart.
 Rázúdul mint a bős elem,
 S ordít: „Kubát az én nevem!”

De a vihar kőszirtre lelt,
 Mely vad haragját megtöré;
 Kubátot a kemény karú
 Magyar nyakszirten átveré;
 S szólt, — és ez volt a végcsapás: —
 „Az én nevem pedig Balázs!”

A NEMTŐ.

Még csend van a város fölött,
De ím zendül a vészharang:
A nép ijedve összefut,
Sok ajkakon megáll a hang.

Szétnéznek, barna füstgomoly
Kavarg szikrázva ég felé,
A bösz láng, mit csak érhetett,
Kimélet nélkül elnyelé.

A szél kitárva szárnyait
A lánghoz bosszutársnak áll,
S a fölriadt város fölött
Ropogva, bögve, s rontva száll.

Bus vérpalástot ölt az ég,
 És szánakozva visszanyög
 A tompa zajra, mely felé
 A tűzörvényből felhörög.

Itt félig égve gyermekét
 Kapá ki anyja és szalad,
 S atyját emelve görnyed egy
 Fiú a kedves súly alatt.

Ott férje biztos karjain
 Fut egy nő lángon üszkөн át,
 Amott barátot ment meg egy,
 A tűznek hagyva vagyonát.

Oh mily magasztos győzelem,
 Mit ily halálos vész felett,
 Feledve mindent s önmagát,
 A szív igaz szerelme vett!

Dühöng a szél, pusztít a láng,
 Ropogva dűlnék a falak,
 S sok élet és remény fölött
 Bús sírkeresztűl állanak.

Terjeng a vész, s egy házra csap,
 Mely minden sarkán fölremeg;
 Tüzből hű testvéri kar
 Egy sápadó nőt mente meg.

„Hah gyermekem!“ kiált a nő,
 S a lángba visszatörni kész,
 Kiált, de nem bocsájtja őt
 Új vészbe a testvéri kéz.

Kit érhet gyötrőbb fájdalom,
 Miként egy hő keblű anyát,
 Ha kötve vannak karjai
 S veszélyben látja magzatát?

De a hol elhal a remény
 S minden segély sükertelen,
 Az Úr hatalmas szelleme
 Nemes szivekben megjelen.

Pusztít a tűz, a nő kiált:
 S a város békeangyala
 A lelkes érsek ott terem,
 Arczán erő s részvét vala.

Jön, lát, hall, és körültekint,
 „Ki megy be — szól — a gyermekért?”
 És szózatához súly gyanánt
 Tesz pénzben is nagy hálabért.

Mindenki meglepetve áll,
 És hallgat mozdulatlanúl;
 A tűz ropog, s alél a nő,
 A főpap szíve tettre gyúl.

Vizet vön és az égre néz,
 S Isten nevével bérohan,
 A meglepett nép arczain
 A szégyenülés pirja van.

Dühöng a szél és reng a ház,
 Feszült kebellet áll a nép;
 S a főpap hozva a fiút
 A láng dicsfénye közt kilép.

A nép szemében könny remeg,
 S fölharsog hálaszózata,
 Imádva Istent, hogy neki
 Ily lelkes főpásztort ada.

A nő föléled, hála szól
Szívében, ajkán s szemein,
De már a nemtő akkoron
Máshol segíté hívein.*)

*) A nagylelkű főpap Apchon auchi érsek volt.

KINIZSI A HADBAN.

A tábor őrtüzénél

A lomha vérű kontyosok
Kinízsiről beszéltek;

De csak nagyon sok, a mi sok —
Mind sápadozva reszketett.

És jő egy hetyke jancsár,

Csatára termett vad legény,
Izmos kemény karú volt,

Gúny és dacz ült tekintetén,
Nevette a beszédeket.

„Csak láthatnám meg egyszer,
 Ki hát az a kemény vitéz?
 A prófétára mondom:
 Jancsárja majd szemébe néz,
 S talán meg is csiklandja őt?”

„Én láttam, én is.... én is....“
 Szólt a ki látta s reszketett.
 „Uram, nagy Allah, vedd el
 Fejünkrül a kisértetet!“
 A hetyke jancsár csak nevet.

És felriadt a hajnal,
 Sokaknak végső hajnala,
 S a kürt erős szavára
 Két tábor összezsattana;
 Nagy és rettentő volt a harcz.

És jött a hetyke jancsár,
 Nagy görbe kardot pörgete:
 Szikrázva járt a vívók
 Között kemény tekintete:
 A vén Kinízsit kémlelé.

Miként ha már türelmét
 Vesztvén, a jó ég elborúl,
 S keletnyugotnak ormán
 Villámokat küld ostorúl,
 Hogy reng a földsark is belé:

Kinízzi két kezében
 Emelve mázsás kardokat,
 Jön és a kontyosok közt
 Biztos kimúlást osztogat;
 Jobban kaszán se hull a fű.

És jött a hetyke jancsár,
 S látván a szörnyü bajnokot,
 Megállt erében a vér,
 És mint sok ezrek — elbukott....
 Kinízzi észre sem vevé.

ORSI VÁRA.

Vén Orsi szép hegyoldalon

Árnyas bokor tövében

Pihenteté ki tagjait

Szent béke van szemében,

S körötte mint egy tisztos ős

Látnok körül csend ünnepel,

Csak hószakálla szálain

Enyelg a csintalan lebel.

Rivalt a kürt, hullott a vad,

De újra néma csend lett;

S az ős felé a bokrokon

Túl két ifjú közelget.

S mondják: csak apjok haljon el,

Sasok tanyája lesz a vár,

S nevök rettentő név leend

A merre majd csak híre jár.

Vén Orsit a gonosz beszéd
 Magán kívül ragadja,
 S mikéntha Aetnának haván
 Kíront a tűz haragja,
 Az ősz galamb oly hirtelen
 Haragra gerjed, talpra kel,
 S felszedve kürtjét, fegyverét
 Sietve ment a várba fel.

És vára gazdag termiből
 — Nem értheték a dolgot —
 Vén Orsi sok cselédivel
 Mindent a völgybe hordott.
 És mert a nép szerette őt,
 Egész örömmel engedett
 Csendes szerény hajlékiban
 Szelíd urának lakhelyet.

Az úrfiak hűs alkonyon
 A várba visszatérnek.
 „Mi pusztaság ez?” kérdezik
 S aggódva összenéznek.
 „Isten hozott, szép úrfiak,
 — Mond Orsi — ép jókor jövék....“
 S hófürteit megrengeti,
 Kezében három fáklya ég.

„Apátok sírja szélin áll,
 Mi jó a sírok álma!
 De mily pokol, ha ily fiúk
 Bűnös kezében állna.
 Tudom, tudom, ha elhalok,
 Sasok tanyája lesz e vár;
 S az Orsi név szörnyű leend,
 A merre majd csak híre jár.

„De Orsi él még s ellenáll,
 Vegyétek im e fáklyát,
 Avagy ha tán nem tetszik ez,
 Őszült apátok átkát!“
 A fáklya kelle, s apjokat
 Követve elrohantanak;
 A felpiruló hajnalon
 Füstölgve álltak a falak.

Baglyok tanyája lett a vár;
 De jöttek s múltak évek,
 S a roskadó komor falak
 Ismét felépülének.
 Belőlök a vidékre szét
 Jótétemény malasztja folyt,
 S a sír ölen vén Orsinak
 Szelíd nyugalmas álma volt.

TOLDI KARDJA.

Miként a vén oroszlán
Ha a csalit közt lesben ül,
Pajzsára dőlve Toldi
Nehéz gondokban elmerül,
S kemény csatákat álmodik.

Egy hadnagy jó sietve:
„Vezér! a tartaléksereg
Rendet szavamra nem tart,
Jer, hadnagyod nem bír velek;
Uram, ha nem jössz, baj leend.”

A hős feléje fordúl,
 S a rettentő bajusz között
 Hideg mosoly vonul át,
 Miként ha ködbe öltözött
 A téli ég s kinéz a nap.

„Menj, s mondd a zagyva népnek,
 Vezérök mondja: rend legyen;
 Mint Toldi szokta, mondd úgy“
 S a hadnagy ezzel elmegyén.
 Azt vélte a vihar beszél.

Alig dől vissza Toldi,
 A gyenge hadnagy íme jó,
 S aggódva szól: „Uram jer,
 A féktelenség egyre nő;
 Kivüled itt nincs más segély.“

Megmordul a kemény hős:
 „Bizony nem fér meg bőriben
 A hánytvetett szemetnép
 Míg a vezér kissé pihen;
 Mutasd meg nekik e vasat.“

S átadta néki kardját,
 Az óriás halálkasztát;
 Alig tudá a hadnagy
 Elérni népe táborát,
 Úgy elfogyott lélekzete.

„Látjátok Toldi kardját!”
 Kiált, s a nép lecsendesült.
 A hős vezér pedig nagy
 Gond közt pajzsára dőlve ült,
 S kemény csatákat álmodott.

SZEDERHALOM.

Bucsút vön a leányka,
 Szép ajkin elhal a beszéd,
 Hév könnyek és sohaj közt
 Bocsátja harczra kedvesét,
 S őrangyalúl, hogy védje meg,
 Utána hev szerelme megy.

És ment a lelkes ifju
 Vágy- és reménynyel gazdagon;
 S bár lelke sírt a lányért,
 Első szerelme volt a hon,
 A hon, mit a török hadak
 Oly zsarnokúl rongáltak.

Fején sisakja fénylik,
 Mellén az ékes barna vért,
 Utána dús hajár leng
 Mi majd egész sarkáig ért,
 Kezében hős kard villoga,
 S repülve vitte szép lova.

Azt vélheté az ember
 Hogy egy mesés tündérkirály
 A bátor székelly ifjú,
 Midőn a síkra víni száll;
 Azt vélheté, hogy Absolon
 Ül a sárkánytüzű lovon.

Csatáztak; egy halomról
 Kápolna csendes oldalán
 Reszketve néz a síkra
 Anyjával egy szelid leány,
 Sír, fél, örül, imádkozik,
 A mint a harcsors változik.

De a maroknyi székelly
 Habár öl, éget, rombol, árt,
 Legyőzni még se bírta
 Az ellenséges tengerárt.
 Ki el nem hullott a csatán,
 Űzőbe vette a pogány.

Futottak; — ví a szép hős,
 Miként erős fenyőfaszál,
 Mely szemben a viharral
 Egy bérczfokon magában áll.

De ím a lány eszébe jut,
 S egy tart terítve még le, fut.

Repül, reménye él még,
 De íme vészt hoz egy golyó,
 Alatta horkanással

Leroskadott a büszke ló,
 S mi máskor kedves ék vala,
 A hős fején tör lett haja.

Vitéz, vitéz hová lön
 Tündéri szép tekinteted?

Szederbokor, szederdomb,
 Miért fogád el hősömet?

Átkos bokor, átkos török,
 Im kedvesem vérben hörög!

Elhúnyt a hős. A helynek
 Ma is Szederhalom neve,
 A kis kápolna-zászlón

Szemlélhető története,
 S szép éjeken szelíd lebel
 S egy halvány szűz beszéli el.

A HONFIRAB.

I.

Győz, s a honügy szent romjain

A párt kevélyen felkaczag;

A honfi bére láncz leve,

S elátkozott börtönfalak.

A honfi keblén iszonyú

A kín és lelki háború.

A rémes ajtó felzörög,

Belépnek a rab magzati,

S a leghűbb nő betántorog

Még egyszer búcsút mondani,

A honfi enyhe, öntudat,

Vigaszt apának ez nem ad.

Elválnak; Isten őrzi csak,
 Hogy szívök szerte nem reped.
 Még egyszer áldja meg nejét,
 Még egyszer a két gyermeket;
 A fal nyög és sír a bilincs,
 Részvét csak emberszívbe nincs.

,De hát leányom oly soká
 Hol késik?' így szól a fogoly;
 S alig szól, jó a szende szűz,
 Szemén a szívharcz könnye foly,
 A szenvedő kegy benné lelt,
 Ha földre szálla, testleplelt.

Jön, és a rab nyakába hull;
 A rab szemén uj köny rezeg,
 ,Vedd lányom, végáldásomat!
 „Nem, én végáldást nem veszek.
 Apám, tenéked élni kell!“
 A rab sohajt és nem felel.

II.

Hófergeteg csatája közt
 Fagyasztó rémes éjjelen
 Kietlen erdők útjain
 Elszántan egy rabló megyen;
 S a bőszi vihar zugásinál
 Vén cserfa mellé lesbe áll.

És ím jön egy levélvivő:

„Ember, megállj, mi hírt viszesz?

A rabló földre sujtva őt,

Kérdé, s szívének tört szegez.

Kiált az: „Véritéletet!”

Ez: „Mentsd meg értte éltedet!”

A hirnök élte mentve van,

Rabló kezében a levél;

A nagy merénynek híre fut,

De a vad erdők titka mély.

Haragra gerjed a király,

A rab reménye füstbe száll.

Borúlt az ég, ordít a szél,

Ropogva zúg a fergeteg,

S a zord vadon vak éjjelén

Csupán a rabló nem remeg;

Hív útitársa van vele,

Elszánt merészség a neve.

És ím jön a levélvivő:

„Ember, megállj, mi hírt viszesz?”

A rabló kérdve rárohan,

S a gyáva szívnek tört szegez.

Kiált az: „Véritéletet!”

Ez: „Mentsd meg értte éltedet!”

Rabló kezében a levél,
 De el nem éri semmi kém.
 „Ki volt az? Isten angyala,
 Szól a király, vagy éji rém?”
 S szelídebb érzet szállja meg,
 A rab fölött remény lebeg.

Virányos erdő árnyain,
 Szép holdvilágos éjjelen,
 Az új tavasz szellőivel
 Merengve, a rabló megyen.
 Hinnéd hogy a völgy dallosa,
 Ha nem rémítne kardvasa.

A két hírnökre rárohan,
 S a földre sujtva egyiket
 A másik elfut: „Mit hozál?”
 Felelj ha kedves életed.
 „Kegyelmet!” — „Úgy Isten veled,
 Áldás kövesse léptedet!”

A rabló mély vadonba tűnt,
 Nyomába senki nem talált.
 A hírnök ment, s a szénvedő
 Rab elkerülte a halált.
 Nyakába' hű nő s gyermekek
 Örömkönyek közt csüggenek.

S ekkor betoppan egy lovag,
 Sötét vasöltöny fedte őt,
 S a honfinak két íratot
 Ad által szörnyet s meglepőt:
 „Olvasd el, — így szól — s tűzbe vedd!”
 Az olvas, és sápadni kezd.

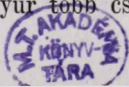
Olvassa véritéletét,
 A hős vasarczát fölfedé,
 S alóla Isten angyala,
 A honfi lánya tünt elé.
 Apa mikor volt boldogabb,
 Mint e kimentett honfirab.

A NEMZETI DAL.

A nép tűrt, meddig tűrhetett,
De túlfeszült a húr,
A kínpohárt csordúlatig
Tölté a zsarnok úr;
Nem várva hírt, nem nézve vért
Felkelt a nép a szent jogért.

A lelkes lázadók előtt
Egy bajnok ősz megyen,
S a zsarnok úr csoportinál
Hadával megjelen;
Sír lelke, mert honfiai
A kényúr több csoportjai.

Pártjára őket honja szent

Nevében kéri fel:

„Ne zsarnokért, a szent jogért

Víjunk, ha víni kell!“

Szólott, de ah halálthozó

Golyókat nyert a honfiszó.

A nép jogos boszúval a

Seregre rontana,

Ha ősz vezére szózata

Ellen nem állana:

„Hősök, nem úgy, az Istenért!

Kimélni kell a honfivért.“

Szólt és letette fegyverét

A lelkesült öreg.

„Más fegyverem van ellenök

Hősök, kövessetek!

Ne gyilkoljunk, az Istenért!

Kimélni kell a honfivért.“

Indúlnak, és az agg vezér

Ajkin megszólala

Reszketve bár, de lelkesen

Kosciusko hondala,

S riadva zengi a sereg,

És arczaikról köny pereg.

A dal hatalma szívre szólt
S az ellenes hadak
Bánkódva jó rokonjaik
Keblére omlanak;
Sírtak, daloltak, és velek
Harczolni s halni mentenek.

AZ IGAZ GYERMEK.

Halványan és erőtlenül
 Feküdt ágyában a beteg,
 Az ágy fölött jégszárnyakon
 A szívtelen halál lebeg;
 Az ágy körül három fiú,
 S testvér gyanánt a néma bú.
 Még egyszer nyitja fel szemét,
 Még egyszer vesz lélekzetet,
 És szól a szenvedő apa:
 „Im itt van a végrendelet.
 Áldjon meg Isten, gyermekek!“
 S ők holt fölött kesergenek.

„Igaz fiam csak egy vagyok
 Hármok között, s jószágomat
 Az nyerje meg, kinek nyila
 Szivet talál, szivembe hat.“

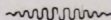
A megholt így rendelkezett;
 Törvény ítél a tény felett.

A holt arczképe lett a cél,
 A mely eléjük téteték.
 Kiáll az első, és szivén
 A birtok éhes vágya ég;
 Cézelt s a céltől messze szállt.
 Most lő a másik, s nem talált.

Reszketve jött a harmadik:
 „Birák! ez arczkép szent nekem,
 S bár a vagyontól essem el,
 De én azt meg nem sérthetem:
 Ez volt s leend — hogy tiszteltem —
 Apám szívéhez fegyverem“

Zokogva ejti el nyilát
 S a drága képre ráborúl,
 S szerelme forró csókjai
 Hullottak áldva ajkirúl.

Itélt a természet szava:
 Ki volt a holt igaz fia.

A VETÉLYTÁRS.

I.

„Pihenj, pihenj apácskám!

Ezüst patak, halkkal csevegj,
Ne zúgjatok, fenyőfák,

Légy néma, szép dalossereg;
Ne háborítsa senki

Apámnak édes álmait,
Csupán az enyhe szellők
Szelid hatalma járjon itt.“

Rebegve mondta mindezt,
S a tisztos ősz arczúlatán
Elandalodva csüggött

A tiszta szívű szép leány;
Rózsákkal hinti őt be,

S mit elhagyott a hús lebel,
Arczának izzadását

Szelid gonddal csókolta fel.

Az ápoló galambra

A lomb közt kéjtelen lese,
S vigyázva halk zörejjel
Elébe lép szerelmese.

A lányka csendre inti,
Az hallgat, és melléje ül,
Fejét ölébe hajtja
S forró csókokban részesül.

De sokszor nem gyanítja
Zöld lomb között a kis madár,
Hogy míg párjával édelg,
Az orvadász utána jár.
Felzajlik a ligetke
S a felriadt bokrok között
A boldog ifju párhoz
Haraggal egy vad férfi jött.

„Szép hölgy, ez hát a kedves?
Szól, és epés gúny a beszéd, —
Kiért Hábor szerelmét
Nagy birtokával megvetéd?
De a nászt Hábor adja —
Hah! az mi fényes nap leend?!“
Mondá kaczagva sátány —
Örömmel, és rohanva ment.

Az ősz felébred erre:

„Mi zaj veré el álmodat?

Szép drága gyermekem, szólj.”

A lány szemébe könny fakad:

„Szelíd apám, aludjál!”

„Nem alhatom, kincsem, felelj.”

„Egy múltó fürgeteg volt!”

Mondá; oh bár múlt volna el!

II.

Sétára mentek ismét

A napnak hűvös alkonyán

A szép ezüsthajú ősz,

S az angyalékes barna lány;

Az ér fokán ülének

Csevegve a fűpamlagon,

Mig a fellelkesült vő

Készült a nászvigságra honn.

De gyorsabb volt a bosszú

Mint a reménylett nászöröm:

Hábor vad czimborákkal

Vesztett haragban égve jön:

„Ha hallod a harangszót,

Bajtárs, világíts, hadd legyen

Fénypompa, Hábor adja

A pártalan nászünnepen.”

S a várkaput bezárva,
 A vőlegényhez felrohan,
 S mond: „Úrfi, itt a vőfény,
 Öröme bosszujába van.
 Felelj, hol a menyasszony?
 Szivem s bosszúm kívánja őt,
 A víg nászt Hábor adja,
 Hadd lássam a szép esküvőt.“
 De a dühös gonosznak
 Bajtársa s titkos ellene
 Nem várta a harangszót,
 Örült hogy alkalmat lele:
 Háborra gyújtja a várt
 S mondá kaczagva: „Hadd legyen
 Fénypompa Hábor úrnak
 A rég várt bosszuünnepen.“
 Pompázva jött a hajnal,
 S a füstölő romok között
 Egy ősz imája mellett
 A legdicsőbb pár esküdött.
 Az ég megóvta hívét,
 A szellő egy maroknyi port
 Vetett az esküvőkhöz:
 Hábor tehetlen hamva volt.

A VÖLGY CSALOGÁNYA.

Szelíd lebelnek szárnyain

Leszállt az est homálya,
S hol százados cserfák alatt
Ezüst habú csermely fakad,
Leült a völgy ősz dalnoka

S melléje szép leánya.
Fejér liljom s vadrózsaszál
Áll őrt az ér hulláminál.

Az ősz hárfáján hang ered,

Dal ébred a szűz ajkon :
,Légy üdvözölve, estmagány,
Te annyi munka s terh után
A lankadók enyh balzsama,

Légy üdvöz, csendes alkony!
Hallá az édes hangzatot
A csattogány, s elhallgatott.

A völgy tavára sajka száll,
Benn szép halászfű ült.

„Eljő a néma estmagány,
És oly kemény szívharcz után
Csak nékem nem hoz balzsamot,
Sőt búmhoz egyre bűt gyűjt!“
Felelt a szenvedő halász,
S tovább lebegve csolnakáz.

„Mi bánt, mi bánt? halászfű!“
Dalolva szól a lányka.
„A dal vevé el nyugtomat,
Kérdezd meg, oh lány, tenmagad,
Szíved s dalod megfejtí tán,
Hogy a halászt mi bántja?
A szív s a hárfa húrjain
Viszhangra lel talán a kín!“

A hárfa zeng, a lány pirúl,
S panasz kel a szüz ajkon:
„Szép est, hová lön balzsamod?
Szivemben mily harcz támadott?
Halászfű, jó éjszakát!“

Zengé szeráfi hangon
„Jó éjszakát!“ s elcsolnakáz
A boldogított szívhalász.

A sziklavár dús termei
 Örömjajongva rengnek,
 Köszöntve kézről kézre jár
 A habzó szívességpohár,
 A gond jó borba fojtatik,
 És szárnya kél a kedvnek.
 „Mi ez? s ma dalnok nincs jelen,
 Hogy vígadásunk telt legyen?“
 Mond a kevély gróf. — S íme jő
 Egy dalnok ősz s leánya;
 Hang ébred a lágy húrokon,
 Dal cseng fel a szűz ajkakon,
 A szép dal és a szende szűz
 A gróf szívét találja.
 „Dalod reng szívem húrjain
 A dal szebb grófnő ajkain.“
 Így szólt az úr. A hárfa zeng:
 „A völgy szerény madárja
 Tán szirtfokon felejténé
 A dalt, mi kedvessé tévé
 A völgyi szép halásznak őt.“
 Remegve mond a lányka.
 „Hah! . . . hát a csattogány szeret?
 S kiért mellöz el engemet?

A gróf haraggal kérdezé ;

S egyik vendége felkél.

„„Gróf úr, előtted a halász,
Szép csattogány, ne tétovázz,
Felelni értted karddal is

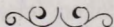
A völgy halásza nem fél.““
Szól bátran a nemes vitéz,
S lángpillanattal szerte néz.

A hárfa szól s víg nászi dal

Zeng minden ajkain szét :

„Légy áldva égi végezet,
Hogy egyesíté szent kezéd
A két rokonszív húrjait!“

A gróf legyőzte szívét.
A szívhalász kéjtelve áll,
Mellette liljom s rózsaszál.

A HÁRFA.

„Menjete ki a közel hegyekbe,
Szép számóczát óhajt ősz apátok,
Szép számóczát óhajt és szerelmet,
Gyermekeinek lángoló szerelmét.
A ki első tér meg telt kosárral,
Az nekem legkedvesebb leányom,
A királynak legkedvesb leánya.
Menjete ki a közel hegyekbe.“
És kiment a három szép leányka;
A legifjabb vígan, mint egyébkor,
Játszva lejte a vitor mezőn át,
S meg se hajlott kis nyomán a fűszál.
Hókarára fűzve hókarával
A nagyobbik lányka lejte véle.

A mosolygó kedvek istennői
 Földre szállva, így enyelgenének.
 Ámde búsan ment a legnagyobb lány,
 Ment utánok búsan és leverten.
 S mert szorgalma által kedvesebb volt
 Két testvére a királyapának:
 Írigység forrt nemtelen szívében,
 Írigység ült sápadó lepelben
 Kedves arcza szép rózsái közzé,
 S a mi kedves volt elűzte onnét.

Szétmenének a mély rengetegben
 A leányok, s allig hogy menének:
 A legifjabb telve telt kosárral
 Felkereste nénjét, a szomorgót,
 Felkereste, s kérdi őt szelíden:

„Testvéredre, néném, mért haragszol?
 Nézd a fán ott mint virúl a két ág,
 Lombjaikkal átölelve egymást:
 És miköztünk nincs szelíd egyesség;
 Oh mi bűn a testvérek haragja!
 Testvéredre, néném, mért haragszol?“

Szólt a lányka s átölelte nénjét.
 S mit viszonzott volna a vad állat,
 A hideg kő és a szívtelen lomb?

Nem viszonzá húga hév szerelmét,
Sőt iránta bosszusb lőn a testvér,
Az irigység vad hatalma oly nagy!

Szóla ismét a szelíd leányka:
„Nénikém, nézd, telve már kosárkám,
A tiédbe hagyjad általöntnöm;
Sok számócza van még a hegyekben,
Csakhamar megtelhetik kosárkám.“
És az irigy testvér eltaszítá,
S a számóczát szétszórá a földön.
Sírva ment el a szelíd leányka,
Vad haraggal ment utána nénje.
„Mért haragszol, nénikém, hugodra?“
Hangozék a sűrű rengetegben;
Oh hogy oly nagy a harag hatalma!

Jött az alkony, és a legnagyobb lány
Visszatére a királyapához;
Nem sokára visszatér a másik,
Szép számócza volt kosárjaikban,
S a legifjabb most meg lőn előzve.
Ilma hol van? hol mulathat eddig?
Hol van Ilma atyja bánatára?
Elpirúl s fut a szemérmes alkony
A mogorva éj tekintetétől,

S Ilma még sincs Ilma! hol mulathatsz
Bánatára ősz királyapádnak?

A királyt balsejtemény fogá el,
Borzalommal szálla szét a gyász hír.

„Ilma! Ilma!“ zúg a bérczetőkön,
Felriasztván ott a fészkelő sast.

„Ilma! Ilma!“ hangzik át a völgyön,
S félve repked a madár, fut a vad.

„Enyhe szellő! szólj, ha tudsz felőle.
Hol van Ilma? kis patak! csevegd el,

Oh ne titkold, hogyha tükre voltál,
Szebb a tükör atyjának szemében.

Cserfa, tölgy, bükk, hogyha árnyatokban
Alszik Ilma: mért nem költitek fel?

Atyja keblén sokkal édesebben

Alszik Ilma, mint hús árnyatokban.

Néma szirtek szózatoss leánya!

Mondd meg: Ilma nem beszélt-e véled?

Éji rémek, hold, nap, csillag, ég, föld,

Oh adjátok vissza nékem Ilmát!

Isten! oh ha szent tökélyeidből

Az irgalmat még ki nem rekesztéd:

Nézz reám, s add vissza nékem Ilmát,

Első gyöngyit fényes koronámnak,

A királyi trón királyi fényét,
Büszkeségét s áldását honomnak,
Gyámolát a roskadó öregnek,
Gyermekeit a megfosztott apának!“

Csermely, erdő, hallá a keservet,
Ámde rája nem tudott felelni,
Nem tudott a szirt beszédes lánya.
És nem adta vissza Isten Ilmát,
És sem ég, sem föld nem adta vissza
Gyermekeit a bús királyapának,
Mardosó kint s bút adott helyébe.

Visszament az ősz király lakába,
S mint a rablót a heves poroszlók
Kergeté őt fegyverével a kín,
S nem maradt el üldözött nyomától.
Ment, — fölötte a halálmadár sír,
Büszke méne többször visszahorkan,
A zajongó fürgetegcsatában
A faágak kínosan recsegnek,
Omladozni kezd a fal lakában,
S mindenünnen vészjelek fogadják.
Most elérvén a királyi várba,
Szól dörögve: „Dalnok, vedd a hárfát,
S tiszta húrját a vivó szeleknek

Az emésztő kétségbeesésnek,
Fájdalmimnak hangzatára hangold.
Hangja légyen mint a sír nyögése,
Síri dalt zengj húrjaid hatalmán,
Az örömnék temetése lesz itt,
Temetése régi öröimnek.
S bár fölöttem hangzanék a sírdal!
Ilma! Ilma! gyermekem, reményem,
Hol mulathatsz eddig bánatomra,
Bánatára ősz királyapádnak?!“

Ment a dalnok, s ím a vészjelek közt
Ő siratta a leggyászosabbat.....
Hű viszhangját szíve érzetének,
Kín- s örömben részvevő barátját,
Hangszerét, ím szétrepedve lelte.
Bánatára a levert királynak,
S dalnokának égő bánatára!

Ment a dalnok, rengetegbe tűnt el,
Fát keresni újabb hangszerére,
Csak egyetlen társa volt — a bánat.
Vértfagyasztó mélység sziklaszélén
Szép jávorfa tűnt fel a dalosnak;
A növése mint legszebb leányé,
Mint leányfürt gazdag lombozatja

Suhogása mint a lány keserve,
 Halk keserve a tanútlan éjben.
 Elhatárá a szép fát levágni,
 És belé vág, s íme vér fakad ki
 A csapásra; — újra vág a dalnok,
 És a fából újra vér fakadt ki.
 „Vérző szívnek égő bánatára
 Jó, ha vérzik a beszédes hárfa,
 Méltó viszhang e fa lesz dalomhoz...!”
 S hárfa készült a rejtélyes fából.

Égetőbb lett a királyi bánat,
 Ott keserg az ősz, ha kél a hajnal,
 Sírní látja őt a dél s az alkony,
 Véle sír az ég siratva Ilmát,
 Ott kesergett értte két leánya.
 Ilma! Ilma! hol vagy oly sokáig,
 Bánatára ősz királyapádnak,
 S a testvéri szívnek bánatára?!

Im belép a dalnok hangszerével,
 S lelkesülten szíve mély keservét
 Hárfa hangján készül elbeszélni.
 És a húrok szózatába kapván
 Míg a gyászdal szívből ajkra szökken.
 Megszólalt a hárfa önmagától

Hallgatói nagy csodálatára,
És a titkolt csendes fájdalomnak
Szívolvasztó hangján ezt beszélte:

„Pengess, pengess, hű királyi dalnok!
Én királynak lánya voltam egykor,
S jávor nőtt ki elhagyott poromból,
Jávorfából gyenge hárfa lettem.“

„S itt a hárfa halk nyögése megszűnt,
Ah de nem szűnt a dalos szívében!

A király most átvevé a hárfát,
És ez a legmélyebb fájdalomnak
Szívhasító hangján így beszéle:

„Pengess, pengess, bánatos királyősz!
Én leányod voltam néked egykor,
Kedves lánya a királyapának,
S jávor nőtt ki a királyi porból,
S jávorfából gyöngé hárfa lettem!“

S itt a hárfa mély keserve megszűnt,
Ah de nem szűnt, nem szűnt a királyé —!

Ifjabb lánya vette át a hárfát,
Mely a válás kínos érzetének
Szívepesztő hangján ezt beszélte:

„Pengess, pengess, bús királyi lányka!
Víg testvéred voltam néked egykor,

S jávor nőtt ki húgodnak porából,
Jávorfából gyöngé hárfa lettem!“

S itt a hárfa epedése megszűnt,
Ah de nem szűnt a testvéri szívben!

A király most a nagyobb leánynak
Adta át a bűverőjü hangszert,
S átvevé az reszkető kezekkel.
És a hárfa bőszült förgetegnek
És a kínozott szűz ártatlanságnak,
Az iszonynak s iszonyú pokolnak
Lelketrázó hangján ezt beszélte:

„Pengess, gyilkos! pengess szívtelen szörny!
Hú testvéred voltam néked egykor,
S mit viszonzott volna a vadállat,
A lelketlen lomb, és a hideg kő,
Nem viszonzád húgod hév szerelmét,
Sőt megölni őt nem iszonyodtál.
Jávor nőtt ki a testvéri vérből,
S jávorfából gyöngé hárfa lettem,
Elbeszélni bűnödöt szemedbe.
Testvéredre néném mért haragszol?
Hah mi bűn a testvérek haragja!“

És kihullt a lány hideg kezéből,
És a hárfa nem szűnt meg dörögni,

A lesujtott szűz ártatlanságnak,
 Égető kín- s gyötrő fájdalomnak
 Lelketrázó hangján zenge sírdalt,
 Gyászos sírdalt a királyapának,
 S dörge átkot a vad szörnyetegnek.
 És a hárfa hangja végnyögését
 Átadá a feldühült szeleknek,
 S a szelekkel harczoló viharnak.
 Zúgva vitték szét a bérctetőkön,
 Rengetegben, völgyön, sík mezőkben,
 Elbeszérték széles földnek, égnek:
 Testvéredre, néném, mért haragszol?!
 Hah! mi bűn a testvérek haragja!

A KIRÁLYFI KALANDJA.

—

Mély erdőkbe, erdők éjjelébe
 Ment vadászni a vidám királyfi,
 Fenncsapongó kedve volt vezére,
 Kisérői víg társak valának.
 Ment, s eléje röppen egy madárka,
 Tolla ékes tündöklő aranytoll,
 Hangja bájlóbb mint a csattogánydal,
 Mely enyelgve csalta a királyfit,
 És enyelgve szállt el a madárka,
 Szép vadásza hogyha már közel járt,
 A mi ezt még jobban ingerelte.
 Mert utána a mély rengetegbe,
 A vadászó társak elmaradtak,
 Fenncsapongó kedve nem maradt el,

Ez vivé őt és veszélybe vitte.
 Mert az erdők titkos éjjelében
 Megrohanva őt a vad haramják
 Elragadták, s a madár is eltűnt.
 A vadászok szó- s kürtharsogásnak
 Félelmével töltik bé az erdőt:
 Ámde nem jött szó a bú szavára,
 Nem felelt kürt a kürtharsogásnak,
 Csak a szirtek lánya válaszolt rá,
 A királyfit hasztalan keresték,
 Őt keresték, s bánatot találtak.

Százados fák közt, ősrengetegben
 Messze messze hegygerinczen állott
 Sziklavára a rablóvezérnek,
 Zordonan, mint szörnyű birtokosa.
 Félve járt itt a szabad madár is,
 Ember a ki ember elkerülte.
 Itt kesergett a fogoly királyfi,
 Fenncsapongó kedve elhagyá őt,
 És magáért bút adott cserébe,
 Ámde a bú sem maradt barátja.

Szirtfalak közt gonddal elkerítve
 Szép ligetke volt a vár tövében,
 Benne szép völgy, és a völgyön által

Hús patakcsa folydogált csevegve.
Szép leányka volt a kert lakója,
Híre volt, hogy szép tündéryanától
Nyerte őt a rablók vad vezére,
Ámde később hozzá hűtelen lett.
Vad szívének kincse lett a lányka,
S a szívében harczoló viharnek
Édes enyhe és elaltatója.

Új kalandra ment a büszke várúr,
A királyfi bús szívvel bolyongott,
S járt epedve, mint legyen szabaddá.
S ím fülébe csendül a madárszó,
A madárszó, mely veszélybe vitte.
A királyfi a csábhang után megy,
Szirtfalak közt szép ligetbe ére.
Hah de mit lát a patakcsa partján?
Rózsaágyon lenge fűzek árnyán
Hóruhában, hófehér ruhában
Ott feküdt a legszebb barna lányka,
Édes álom karja közt pihegve.
Altatódalt az aranymadárka
Zenge néki a kis csörgeteggel;
Néma, csendes volt körülte minden,
A szellő is alig mert susogni.

Most elhallgat a kedves madárka,
 S a leányka szűz keblére szökvén,
 Csipdelé a hóruhát enyelgve,
 Míg az angyalszép leány fölébredt.
 S hogy fölébredt, lágy kezébe vette
 A madárkát, csokolá s ölelte.
 Majd a csermely tükörébe nézett,
 Meglocsolta barna hajcsigáit,
 S a csigákba tűzve rózsabimbót,
 Mint szokása volt, — játékszeréhez,
 Szép tündéri játékhoz fogott most,
 Melyet édes anyjától tanúla.
 Kis kezében forgott már a bájsíp,
 Most belé fú — és virágcső hullt
 Kedves illat árjával körötte.
 Fú megint, és íme szép szivárvány
 Tarka fénye ívesül föléje.
 Újra fútt, és szép szarvas, fehér őz
 Szökken a hűs bokrokon keresztül,
 És bokrok enyhe sátorából
 Futva jöttek szép aranyjuhocskák.
 Rózsa-lánczot fűzve most reájok
 Már indulna szép mezőre vinni
 Drága nyáját a kedves juhásznő,

És indulna véle a madár is.
 Im eléje szökken a királyfi.
 A leányka bájsípját elejté,
 Szép madárja felröppent az ágra
 Szétfutának az aranyjuhocskák.
 „Vissza vissza szép aranyjuhocskák!
 Kis madárka! mért röppensz az ágra?
 Pásztorlányka! mért ijedsz meg tőlem?”
 A királyfi szólt s leült a lányhoz,
 Elbeszélte sorsát és kalandját
 A rablókkal és aranymadárral,
 Mely fölöttök most szerelmi szép dalt
 Kezde bűvös hangon énekelni.
 A lányka rettegése eltűnt,
 Ah de eltűnt véle szívnyugalma;
 Jó szívében forró részvevés kelt,
 Úgy letudta írni árvaságát,
 És szülői gyászát a királyfi,
 A fogoly, de most boldog királyfi.
 Majd leírta a magány unalmát,
 A kegyetlen várúr büszkeségét,
 Elbeszélte, mily kincs a szabadság,
 Mely honában gazdagon virágzik,
 A most értte gyászoló hazában.

Elbeszélték a bájsíp hatalmát,
 Mindenekről oly sokat csevegtek;
 Csak szivéről hallgatott az ifju,
 S a szivében égő érzelemről;
 Csak szivéről nem szólt a leányka
 S a szivében égő érzelemről;
 Tiszta tükre volt a szép királyfi
 S szép leányka egymás érzetének.
 Jött az alkony, s fölvevé a sípot,
 Megfuvá a lányka, s elmenének,
 Vélők elment az aranymadár is,
 És az alkonyt szörnyü éj követte.

Elvonúlt a rémitő setét éj,
 Szép ágyából szépen kelt a hajnal,
 De a várúr háborogva kelt fel.
 S hogy leányát nem lelé a kertben:
 Átkokat vön szörnyü ajakára,
 Átkokat szórt böszülten magára:
 Mért lön hűtlen a tündéranýához?
 Mért lön értte ily nagy vesztesége?
 S veszteségben ily nagy büntetése?
 Kémekeket küld, rablóüldözőket
 A leányért és nemes foglyáért,
 Élve halva bár, csak visszahozzák.

Szétfutának a mély rengetegben
 A haramják vérszomjú haraggal.
 Fölriaszták a bokor lakóit,
 Fölriaszták bérczen a kevély sast,
 Döntve, rontva, mindent fölverének,
 S a szökött párt hasztalan keresték.
 Átkozódva este visszatérnek,
 S elbeszéli rettentő uroknak
 Hogy csupán egy kápolnát találtak,
 Benne márványkőből egy zarándok
 Térdepelt, és egy aranymadárka
 Hangja volt a templom orgonája;
 A leánykát hasztalan keresték,
 Nem találták őt, sem a királyfit.

„Ők valának! — szólt a szörnyű várúr,
 A madár volt átkozott szülője,
 Ő a templom volt, vagy a zarándok,
 Ők valának — újra hát utánok,
 És ha mást nem, a madárt elejtse
 Nyilatoknak mérgezett hatalma!”

A haramják újra szétmenének
 Vad haraggal a mély rengetegben.
 S átkozódva este visszatérvén
 Elbeszéli rettentő uroknak:

Hogy csupán csak zöld mezőt lelének
 S zöld mezőben hófehér kis özet,
 Ámde gyorsabb volt a ritka szép vad,
 Mintsem azt a nyíl beérte volna;
 A leánykát hasztalan keresték,
 Nem találták őt, sem a királyfit.

„Ők valának: zöld mező s fehér őz!
 Dörg a zsarnok, most magam verem föl.“
 S elrohant a böszült czimborákkal,
 Mint a dúló fürgeteg haragja.

Mély erdőben, erdő éjjelében
 Ment karöltve a szűz és királyfi,
 Hű vezérök az arany madár volt,
 Ők fölötte boldogok valának.
 Most zörejt hall, s visszanéz a lányka,
 S visszanézett véle a királyfi.
 Egyre nőtt a zaj, s a szél fuvalma
 A zörejjel szörnyü átkokat hoz.
 A leányka ismeré a hangot
 S bájsípjába hirtelen beléfűtt.

„Ismerem jól sípod csalfa hangját,
 Engedetlen gyermek! hasztalan futsz,
 El fog érni most apád haragja,
 Haragommal el fog érni a nyíl,

Vagy ha nyil nem, majd elér az átok,
Szörnyü átka megbántott apádnak.
Engedetlen gyermek, hasztalan futsz,
Hasztalan futsz átkozott anyáddal!“

Dörg a rabló s nagy folyamhoz ére,
És megállván annak sziklapartján,
A folyóban villámgyorsan úszó
Arany hattyu-párra gyors nyilat lö;
Ámde a nyil húrja visszapattant,
Arra pattant, a ki azt kilötte.
Most a sebzett hűtelen haramja
Éghasító átkot szór utánok,
És az átok szinte visszahullt rá:
Ím az átkos ajkon elhal a szó,
A szikrázó vérszem elsötétül,
Nem mozdult meg többet a meredt haj,
A gonosz szív s lélekzet megállott,
Jéghidegség ömle szét ereiben,
És tagonként kezde megmeredni,
S köszoborrá változott a szirten,
Hűtelenség s átok szörnyü szobra
Lett a rablók vérszopó vezére;
És a hattyupár hamar kiúszott.

A királyfi honja s jó szülői

Gyászolának szívben s küljelekben.
 És a mély gyászt ünneppé varázslá
 Egy síremlék fölszenteltetése,
 Melyet a hon s jó szülők emeltek
 Mély keserv közt elveszett fioknak.
 A királyösz, s bánatos királyné
 Ott valának roppant néptömeggel,
 S a tömegben ők is ott valának,
 A királyfi s barna szép arája.
 Megzendült a gyászdal mély keserve
 Bús hárfáin ihlett dalnokoknak,
 Bús hárfákon s lassu énekekben.
 Sírt az ének, elhangzott az ének,
 És a csendes bánat szenderébe
 Andalítá gyászos hallgatóit.
 Csend lön, mint a sírok néma csendje.
 S íme gyorsan szép aranymadárka
 Száll a gyásznak dús emlékkövére;
 S édesebben, mint a csattogánydal,
 Kezde dalszót, mely kínmámorából
 Fölveré a szíveket, s hatalma
 Kéjgyönyörbe ringatá fokonként.
 Gyöngé síphang szól ki most a nép közt,
 És az emlék bús halálvirági

Mind mosolygó rózsákká levének,
 A halálfők vidor angyalokká,
 Rózsafátyol lett a szívölő gyász,
 És öröm lett minden szívben a bú:
 Mert előlép a gyászolt királyfi,
 Karjain legszebb arát vezetve.
 Díszes oltár lett a gyászos emlék,
 Hív szerelmet ott esküdt a szép pár.
 Nászi dalt zeng az aranymadárka,
 És az íhlett hárfák dalhatalma;
 A királyősz édes ajkin áldás,
 A királynő arcza in könnyű volt.

CSEREI CZÍMERE.

Nikápolynál a vad török
Véráldomást kaczagva tart;
Nikápolynál megbünteté
Zsigmonddal Isten a magyart,
Az üldözöttek vérnyomán
Pusztítva csattog a pogány.

Fut a király, fut a magyar,
De a marok nép egyre hull,
S csakhogy királyát mentse meg
Magát áldozza vérdijul,
Emlék gyanánt: hogy a magyar
Királyának csak jót akar,

Széles folyamhoz értenek,
 Ladikba szökken a király,
 Utána úszik egy magyar,
 A többi értte víni száll.
 De a hü nép vérben hörög,
 Felette tombol a török.

Kietlen erdők útjain
 Lappangva jár két hontalan;
 A mit szívöknek titka rejt,
 Bús arczaikra írva van,
 Az írat oly sötét, komor,
 Értelme: honvágy és nyomor.

„Uram, királyom, jó az ég,
 S okom van jót reménylenem!”
 „Remény helyett, felelt a társ,
 Adj egy falat kenyért nekem!”
 S leroskad egy fa árnyinál,
 Érezve, hogy most nem király.

Ezt látva, ment a biztató,
 S szívében a határozat
 Tetté lön; újra visszatér,
 Morzsolva ért kalászkokat;
 A szárnyasok bámultanak,
 Királyi étel lett a mag.

A jó remény beteljesült,
Budára ünnep virrada,
A trón előtt hódolva áll
Zsigmond királynak hív hada,
A trón körül országnagyok,
Mint nap körül a csillagok.

Örömkialtás támada,
Jön a király, trónjára lép,
S köszönti a hű nemzetet,
Mit százszor visszazeng a nép.
Most int a fejdelem, s legott
Apródja egy paizst hozott.

A pajzs ezüst mezőiben
Aranykalászkok fénylenek,
S alattok gyöngyből e szavak:
„Zsigmond király Csereinek.“
S miből a legszebb fény omolt,
A hála ritka gyöngye volt.

VEGYES
KÖLTEMÉNYEK.

ANYÁMRÓL.

A földön nekem van
Legszeretőbb anyám!

Petőfi.

Anyámtól ismét egy forró levél,
Miben szerelmi szent írása van,
Lángzó szerelme, mely szívében él,
S irántam oly nagy, oly határtalan.
A köny szememben érthetőn beszél,
S az érzemény keblemnek lángiban:
Hogy boldog, én igen boldog vagyok,
Mert jó anyámmal újra szólhatok.

Küzdés az ember földi élete;
S hány van, ki léte vad hullámain
Küzdésiben mindig csak szenvedé,
S midőn úgy éget és úgy fáj a kín
Egy részvevő kebelt nem lelheté
Gazdag reménye gyászos romjain!
Oh mennyivel könnyebb a harc nekem:
Hogy jó anyám — a részvét van velem.

És hányra mért kemény csapást az ég:
 Hogy a ki mint könnyelmű hitszegő
 A szent erényről elfelejtkezék,
 De még se lőn egészen szíve kő,
 Vesztett nyugalmát visszanyerje még,
 S enyhületét a megtört szenvedő:
 Engem csapás helyett az Ur keze
 Anyám szerelme által fékeze.

S az ég sokat kincsekkel álda meg,
 De drágra pénzen aggodalmakat
 Hányszor vevének már az emberek,
 Azt úgy imádva mint bálványukat;
 Bőségben is szükségét érzének,
 S ember tesz ilyen balgaságokat!
 Oh hála néked, égi végezet,
 Hogy jó anyát adál kincsek helyett.

Ha futva áttekintek éltemen,
 Miként az Isten egy hív angyalát,
 Sorsom felett örködve szüntelen
 Anyámat látom, a legjobb anyát.
 Egy sejtemény kel ekkor szívemen,
 S lelkemben egy hiteszme villan át:
 Hogy jó anyámban tán őrszellemem
 Van itt a földi harczokon velem.

Nincs is különben, és nem is lehet,
 Meggyőződéseem lőn a gondolat;
 Máskép ugyan mi módon telhetett
 Ki tőle annyi s oly nagy áldozat?
 S ha a fiut, midőn ezek felett
 Merenge, megszállá a hódolat:
 Mi jól esett, miként egy szent előtt
 Lehullva, áldnom a legjobb szülőt.

Még visszazeng, mint Sína ormain,
 Midőn a már szabad nép Istene
 Erős villámok dörgő hangjain
 Törvényt adott, s frigyét kötött vele,
 Még visszazeng szívemnek húrjain,
 Miként ha már elhangzik a zene,
 Anyámtól, a leghőbb szívből szakadt
 Életre szóló tízparancsolat.

Mondá: „Világba lépsz ki, gyermekem,
 Hagyd itthon a fényes reményeket;
 Kívül kopár az élet, higgy nekem,
 Ki terheket visz, messze nem mehet.
 Ne függj a csillogó felületen,
 Mit ott találsz, hiú az élelet;
 Kövesd a rényt, habár nem csillogó,
 De a mi élvet ő ad, az való.

Ne nézd, a nagy tömeg miket mivel,
 Te tenmagadnak iskolája légy,
 Jöjj rendbe tenszived gyengéivel,
 S mindent egy tiszta elvre vonva tégy;
 Az életet czél nélkül vesztet el,
 Ha mint kalandor minden útra mégy,
 Csak egy pontot kívána Archimed,
 Üdvöt csak elvegységben lel szived.

Légy bátor, és tanulj lemondani,
 Mert ebben áll a fő élettítok,
 Ez az, ha jól feltudtad oldani,
 Mi lelki békéhez vezetni fog,
 S minek szüksége oly mindennapi,
 Mert nem szokott mindenkor győzni ok;
 Az emberek — mi jót felette bánt —
 Szeszélyt s körülményt néznek ok gyanánt.

Jegyezd meg végre mindezek felett:
 Hit nélkül elv, erény, csak pusztá szó,
 Őrizzed azt, mint legfőbb kincsedet,
 Mivel kivüle nincs valódi jó;
 Nélküle nem mented ki lelkedet,
 De a hit ég föld romján is megó. —
 Tégy e szerint — s eltűröd éltedet.
 A pálya int fiam, lsten veled!“

Megcsókolám az ihlett ajkakát,
 Az áldó szent kezét megcsókolám;
 De én nem úgy lelém a dolgokat,
 Mikép nekem leírta jó anyám.
 Ezren nyiták felém ki karjokat,
 S mindenki nyájasan mosolyga rám,
 Minden felől az édes éldelet
 Kecsegteté fogékony szívemet.

De a fölébredés órája jött,
 S lerombolá tündéri váramat.
 Kigyók sziszegtek a rózsák között,
 Ördög vigyorgott a szép arcz alatt;
 Az ölyv galamb képében üldözött:
 S ezekre szívem majd nem megszakadt.
 Én futni kezdtem, mint midőn a zár
 Fáját kitörte a sebhedt madár.

Anyámhoz vittem vérző keblemet,
 S keblén sirattam oly keservesen,
 Mért nem követtem a szent elveket?
 Anyám mosolyga szenvedésemen,
 S örülve, hogy lelkem fölébredett,
 „Okúlj fiam — mondá — tenesteden!”
 És átölelt és megcsókolgatott,
 S az új csatára új fegyvert adott.

Oh mily nagy istenáldás a szülő,
 Ki méltán hordva e magas nevet.
 Ha béköszönte a borús idő,
 Kimentí a veszélyből lelkedet.
 Hol a szeráfajk és a lángérő?
 Mondjon felőle hév dicséretet:
 A pellikánt áldom, csudálhatom,
 De hév szerelmét el nem mondhatom.

Érdemlett fényben a magas csudák
 Emléke most tűnik fel lelkemen,
 Kiket méltán magasztal a világ
 A Makkabék s Hunyadiak szülőiben;
 Most értem én, ők mily dicső anyák,
 Midőn fejem szülőm keblén pihen;
 Most tisztelem méltán a szűzanyát,
 Midőn anyám ily boldogságot ád.

De íme koldus vánszorog felém,
 S az árva Isten névben kéreget.
 Ez árva, oh nagy Isten, és szegény!
 Ugyan mit véthetett ő ellened,
 Hogy szent kezed fölötte oly kemény?!
 Hiszen ha jó anyámat elveszed:
 A kincsözön, arany s ezüsthegyek
 Között is oly szegény koldus leszek.

Oh árvaság; kinos bürökpohár!
 Mily iszonyú az árva helyzete,
 Kit ember és sors mindenből kizár,
 S nincs a ki hozzá jó szót ejtene.
 Csalódás, fájdalom, s akármí vár
 Fejemre, készen állok ellene;
 De rettegek, ha csak rá gondolok,
 Az árvaságra készen nem vagyok.

És mert előbb utóbb merülni kell
 Sajkánknak a lét bős hullámain;
 Midőn legforróbban fog e kebel
 Dobogni jó anyámnak karjain,
 A test lelkünktől akkor váljon el,
 Haljunk meg, ő s én, egymás csókjain...
 Ítéletedre vár a kérelem,
 Oh mondj ament reá nagy Istenem!

ORSZÁGGYÜLÉSEN.

1843.

És végre a balsors komor angyala
A sok csapással már megelégedett,
Mely annyi évszázon keresztül
Ostorozá a magyar hazáját.

Fejünk fölött hajh! sok szomorú napok
Vonultak által: mert a kemény egek
Boszája századokra sujtó,
S rettenetes vala bűneinkért.

Hogy szent az eskü, Várna taníta meg,
S Mohács — miként egy gyász temetési lap
Beírva élénk vérbetűkkel —
Int, hogy a visszavonást kerüljük.

Mindannyi leczkék voltak a bús hadak,
 Hogy hön szeressük ezt a szegény hazát;
 Mindent csak önkárral tanúltunk,
 Vérbe került, ha mi kis javunk volt.

Mig balkezünkből a keserű kenyér
 Morzsáit ettük, kardot emelt a jobb;
 Karddal feküdtünk, véle keltünk,
 A csatatér vala a tanácsház.

Vittunk s időnkint terme körünkben is
 Nagy ember, és tett, fárada, szenvedett,
 Honáldozat lön: s még is oh hát
 Hol van a hír a magyar hazáról?!

Mig Spárta hőset, mig Regulus nevét
 S a nagy Washingtont áldja az öt világ:
 Tudják-e, hogy volt a magyarnak
 Mózes, Zzínyije két Hunyaddal?

De végre a balsors komor angyala
 A sok csapással tán megelégedett;
 Elvetve kardját, a jog útján
 Kezd a magyar sükeresb csatákat.

Lelkem föléled, szívem örökre gyúl,
Látván az új harc z lánghevű hőseit
A szenvedett hon szent ügyében
Küzdeni bátor, erős kebellet.

Csak küzdjete k hát bajnoki férfiak!
S mit tiszta szándék szíveitekbe költ,
Tanácsotok, mint hőshöz illik,
Jöjön a nyelv egyenes szavával.

A szűz igazság s jó akarat szava
Hon érdekében semmi tekintetet
És semmi korlátot ne féljen,
Mint a nagy Isten örök beszéde.

A szenvedélyek ördöge veszszen el,
S a pártos önzés hydraszülöttei;
Nemes komolyság, egyetértés,
És szeretet vigye a tanácsot.

Okúlva múltunk gyászese ménye in,
Saspillanattal nézve jelent s jövőt,
Alkossatok törvényt hazánkna k,
Melyre jövője legyen letéve.

Mint anyja keblén a csecsemő fiú,
Tirajtatok függ, hős honatyák! a nép,
Várván, mikor lesz test az íge,
Hajnala néki mikor derül fel.

Törvényt a népnek, lelke szerint valót!
Hogy feltalálván benne javát s jogát,
Általvihesse életébe,
S mondjon örülve reátok áldást.

A hír s dicsőség temploma nyitva áll,
Van benne, van hely még a magyarnak is;
Van még e népnek annyi lelke,
Hogy fölemelje magát porából.

De hogyha vesznünk kell is, a sors kemény
Haragja végkép hogyha el is tipor;
Beszélje létünk romja rólunk:
Lenni akart legalább e nemzet.

De nem... hisz él még a magyar Istene,
Van még igazság, nem csal a szív szava,
Csapásra ír kell, éjre nap vár...
Árva honunk ezután fog élni!!

AZ ÉLETBŐL.

Küzdés az élet.

Kölcsey.

Szelíd öledbe vedd föl szent magány,
 Az emberek közt eltévedt fiút!
 Te annyi vész és szenvedés után
 Az enyhületre még egy biztos út.
 Ki oly sokat veszíte a csatán,
 Mikép is kezdjen újra háborút,
 Új háborút a vásott emberekkel,
 Hol szent ügyért vísz, s mégis vesztened kell.

Elhagytam a gyermekkor édenét,
 S hozék magammal szép reményeket,
 És ép kebelt, s hivém, mikép e lét
 Csupán siralmak léte nem lehet;
 A bölcsek szép s magasztos képzetét
 A földre alkalmaznom jól esett,
 Anyám- s apámról mértem minden embert,
 Oh hogy szívem egész ellenkezőt lelt!

De mint a pára színes ívei,
 És mint a reggi rózsafellegek,
 Gyermekkoromnak ábrándképei
 Egymás után mind úgy eltűntenek;
 Én sírtam érttök, ah mert élvei
 Oly andalítók voltak s édesek,
 Sírtam, — hiszen, ha elvevéd a bábót
 Gyermektől, őt talán örülni látod?

A színezett üveg, mi vélem itt
 Mindent oly kedves szépnek láttatott,
 Eltört; — én a valónak lepleit
 Feltártam, és lelkem megborzadott;
 Embert kerestem, s tettét emberit,
 S alig találtam lelkes állatot.
 Hatalmát Isten oh mint adja nékem,
 Hogy sorsomat még egyszer elcseréljem?!

Akárhová fordultam, mindenütt
 Ellenkezést találá érzetem,
 Veszélyes örvényt, mely szirtekhez üt,
 S oly iszonyú nehéz volt küzdenem!
 S hol volt a nap, mely bús egemre süt,
 Mig lelkem a vészből kimenthetem?
 Összhangzatot, bár mily forrón kívántam,
 Az emberek s szívem közt nem találtam.

S először is magamtól kérdezém,
 Túlságomat kezdettem vádlani:
 Hogy az erényt magasbnak képzelém,
 Mintsem lehetne azt gyakorlani?
 Hogy emberben angyalt kerestem én
 Oly túlfeszültek lelkem vágyai?
 De nem, szivem többet kívánni nem mer:
 Csak hogy minden, ki ember, légyen ember.

De látom, bár látnom ne kellene,
 A perczenetnek gyáva rabjait,
 Hogy legtöbbnek nincs emberjellem,
 S mint állat éli által napjait.
 És kelj ki vétkiért csak ellene,
 Éltedre nyújtja gyilkos karjait.
 Ha bűneiddel bűnéhez simultál,
 Az emberrel csak akkor boldogultál.

S mi legjobban sért mindenek felett:
 Erényről szólnak úton útfelen,
 Ugy, hogy ha nem néznéd a tetteket,
 Elolvadnál a szép beszédeken,
 Mikép a szív, szintoly mértékbe' lett
 A szó jelentéséhez hűtelen.
 Bűnére a gonosz világ csalárdul
 A rénynek szent nevét adá palástul.

Gögöt szilárd önállásnak nevez;

Hány honfi csal, s szép név alatt nevet,
Önérdek a név a hová evez,

S feláldoz ennek minden érdeket;

A pír, mi szűz szemérmet bélyegez,

A szemtelenség arczfestéke lett;

A féktelen rontás arany szabadság,

Ezer nemében így foly a csalárdság.

S ha voltak, és vannak kivételek,

Kiket ez örvény még el nem sodort,

A kik miként egyegy félistenek,

Nem nézheték ez iszonyú nyomort,

Beszélik a világtörténetek,

Mit tettek ők, s dijuk még is mi volt?

Beszéli a bürökpohár s keresztfa,

Mi volt az ily dicső lelkek jutalma.

Csodált művének önnön mestere

E földön sokszor áldozatja lett:

Igy bánik a föld irigy embere

Azzal, ki értte fáradt, szenvedett;

Csodálja és mégis tör ellene,

S midőn már visszasírni nem lehet,

Akkor siratja; és ha szent porából

Phoenix kel, szintugy féljen ostorától.

Tégy jót a fával, öntözd, ásd körül:
 S ad enyhe árnyat és gyümölcsöket;
 Tégy jót az emberrel: s ezrek közül
 Hálás ha egy lesz, áldjad az eget.
 Ha embert táplálsz szíved vériből;
 Vigyázz, a jégkigyót melengeted,
 Ki a nélkül, hogy érzene mi bűnt tesz,
 Rabszolgaszívvel s mégis Brutusod lesz.

S hogy istenkép az ember: közbeszéd;
 Hiszem, hogy annak lenni kellene,
 De tőle elfordítja ő eszét,
 Hűtlen lön és föllázad ellene;
 Az indulat ragadja szerteszét,
 Hogyan lehetne néki Istene?
 Oh akkor akkor nékem Istenem nincs,
 S hiú, mihez mindent köték, az egy kincs.

Ha végre elhül a leghőbb kebel,
 És szenvedélye lesz a gyűlölet;
 Ha mint a dögvészt, mely halált lehel,
 Kerüli a javíthatlan nemet,
 Mely színre jót hiúságból mivel,
 S titkon tipor minden szent érdeket:
 E nép, mily szánakozva néz le rája,
 Hogy mért akar már ő jobb lenni nála?

De nem, roszak ne szánakozzanak,
 Inkább szünetlenül üldözzenek.
 Fel hát a harczra, bajnok férfiak,
 Ti oly nagyon kis számu lelkesek.
 Az álnokok bármint akarjanak
 Nemes felett ők még se győzzenek.
 Fel síkra hát, fel, küzdjeteK erényért,
 Magában is hord már a tett dicső bért.

Fel a magányból, síkra, küzdeni,
 Úgy sem hegedne ott be tán a seb;
 Ugy is fog a világ mást ejteni,
 S ha nem talál készen sérelmesebb,
 Az Isten és hit fog segíteni,
 Sebezve víni még fönségesebb;
 Ha életünk, s mit birtunk, minden elvesz.
 A veszteség is fényes győzelem lesz.

FÖRGETEGBEN.

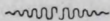
Az ég komor palástba öltözött,
 Ordít a szél, üvölt a fürgeteg,
 S a szertetépett fellegek között
 A bösz villám ropogva hengereg;
 Hah mennyivel kisebb az ég viharja,
 Miként a harc, mi keblemet zavarja!

Ha néha tán mosolygtam köztetek,
 Vagy arczomon jó kedvet láttatok:
 Azt vélitek, nyugodtan szendereg
 Szivemnek férge, sőt boldog vagyok?
 Nézzétek ott, mi még e perczen ége,
 A villámfény keblemnek tiszta képe.

És dúl a vész, a zápor cseppei,
 Úgy mint mikor szemembe rengenek
 A lelki háború vérkönyei,
 Hatalmasan zuhogva ömlenek;
 Hegy völgy felvidul a zápor nyomába,
 Csak bánatom könnyárja foly hiába.

Remegve zúg fel a csendes liget,
 Ordít, üvölt a Mátra erdeje:
 Miként ha elsirom keservimet,
 S miként ha ajkimon panasz kele.
 Elzúg a vész, csend lesz a kis ligetben,
 Csend mindenütt, csak nem ledúlt szivemben

Lecsillapul völgyön, mezőn s hegyen
 A romboló vihar lecsendesül,
 S a szép remény a könnyező egen
 Szelíd szivárványívben elterül:
 Hol a remény számomra, vagy hol a vég?
 Oh meddig, oh meddig kell küzdenem még?!

BUCSÚ IFJUKOROMTÓL.

Sziklák tövén a csermely felfakad
 S enyelgve futja bé a völgyeket,
 Mig élte mély tengerbe nem szakad,
 Mely csintalan kedvének sírja lett;
 Oly hallgatag a tengeráradat,
 Komolyság ül hullámai felett:
 Víg napjaim az eljött férfikornak
 Csendes, komoly keblébe így omolnak.

Isten veled, letűnő ifjuság!
 Nekem te oly sok örömet adál;
 Te mint a gonddal fölnevelt virág
 Szép, illatos és hervatag valál.
 S ha olykor az embertelen világ,
 Mely az örömnél orgyilokkal áll,
 Bút szerze is, de a virág kifejtett,
 A bú csak tüske volt a rózsá mellett.

Isten veled, tündéri szép remény!

Te csalfa s mégis kedves bájalak!

Tebenned nem sokat csalódtam én.

Mert föllegek közt nem vadásztalak;
Phoenix valál, ha tán az érzemény

Túlságai elhamvasztottanak;

S ha sírtam is, te mint szelid szivárvány
Sugározál át könyeimnek árján.

Isten veled, csapongó képzelet!

Örömvirágim ékes hímpora,

Te édes álom, s boldog élvezet

Tündérkezeztől felvont sátor.

Már int a pálya, int a végezet,

Beállt a munka és tettek kora,

Mi édenedből engemet kiverve,

A fáradás kelyhét méré fejemre.

Jött a tavasz, kisarjazott az ág,

Teremve gazdagon virágokat;

Eljött a nyár, lehullt a szép virág,

S helyébe éltető gyümölcsöt ad.

Virágkorom, a boldog ifjuság

Több koszorút nekem nem osztogat;

Elmúlt reménye, vágya s gerjedelme,

Oh bár hamar gyümölcsöket teremne!

STUART MÁRIA.

Csak még néhány percz, és a porba hull
 Egy koronás királynő szent feje,
 A féltékeny gög martalékaul,
 Mely nemtelen boszúvágygyal tele,
 A hohérbárdot vette társaúl,
 Lihegve, mig gonosz cél't nem nyere;
 Hogy mit joga és szíve meg nem adhat,
 Véremnek árán nyerhessen nyugalmat.

És ezt velem cselekszi.....énvelem,
 Kit még bölcsőmben föl'kent szent jogom.
 Korona volt gyermek-játékszerem;
 Erről beszélt anyám, őrangyalom,
 Midőn atyát ohajtva kebelem,
 Kérdezte, hol ez édes oltalom?
 Az árvának, hogy enyhüljön sirása,
 Királyi bíbor volt vigasztalása.

De a bibor nem volt üdv hajnala,
 A vér s viszályok bús jelképe lett,
 Az önzés, mely mindig vést forrala,
 Laptájaul tüzött ki engemet.
 De éber gonddal a legjobb anya
 Őrzötte a gyanútlan gyermeket,
 S hazám veszélyiből engem kimentve,
 Hont s menhelyet másutt talált szerelme.

És béköszönte szép virágkorom,
 Azon kor, mely saját világban él;
 Midőn velünk mindenki oly rokon,
 S a szív mindennap új öröme kél;
 Csak jót gyanítunk minden arczokon,
 Azt vélve, hogy nem létezik veszély;
 Midőn szívünk s lelkünk egész valója
 Fogékonyan hevül a szépre, jóra.

Oly boldog, mint a skot királyleány
 Ki volt a szép Frankhonnak tájain?
 Főkép mikor föllelkesült dalán,
 S a lant megzendült ihlett ujjain;
 Midőn epedve, mint a csattogány
 Énekre nyílt az érzet ajkain.
 Mi gyönyörű, mi szép testvéri frígybe
 Volt korona s lant nála egyesítve.

S szerencse napja még magasbra szállt,
 Szívét s kezét királyfi nyerte el.
 Új koronát, újabb reménysugárt,
 Nagy, szép jövőt várt a boldog kebel.
 Nem ismeré a vészes tengerárt,
 Mely trónt, királyt, mint kis sajkát, benyel.
 Nem hitte, hogy a büszke koronának
 Szép gyöngyei hamar tüskékre válnak.

Kevés idő mult, férjet és anyát
 Vesztvén, magában állt az ifju nő.
 Akárkihez nyujtá esdő karát,
 Oltalmat nem talált a szenvedő.
 Bősz pártviszály tépdelte a hazát,
 Mely őt szülé, a vész mindegyre nő
 Hová legyen? küzd, vív de honszerelme
 Lön győztes és honába ez vezette.

Roncsolt hazám! oh bús emlékezet
 Mért hagytad el atyáid őshitét?
 Vesztedre most miként szövetkezett
 Ármány, viszály, kivonva fegyverét? ...
 Főlkent királynőd híven elvezet
 Révpartra im szeretve jó feléd
 Fogadd el őt az lesz új koronája
 Ha kebleden megszűnt a párt viszálya.

De a vihar, a romboló vihar,
 Mely szép hazámat dúlva zaklatá,
 Erős, kemény volt; — gyöngé női kar
 Lázas dühét nem csillapíthatá;
 Rohant mint égető szél a sivar
 Pusztákon, és útját ki állhatá?
 A pártdüh és vérengző szenvedélyek
 Uralmat és törvényerőt nyerének.

S e zsarnok önkény kérlelhetlénül
 Uralkodott éltém, sorsom felett,
 Hozzám simúlva majd, — majd hűtlenül
 Elhagyva, mint rabbal rendelkezett...
 Nem kérdezé, szivem kiért hevül?
 Az ő jelöltinek nyujták kezét....
 Most biztatók, majd vádolók valának,
 Kik üszkeit szíták a pártviszálynak.

S a fürgeteg nőtt, mert rokonkezek,
 Kiirtva a vérség szent hajlamát,
 Miként legingerültebb ellenek
 Lobogtaták a pártok zászlaját.
 Az áldozat, kit ők kitűztenek,
 Én voltam....bősz dühöknek adva át....
 És elfuték hazámból, koronámat
 Töviskoszorúvá tévé a bánat.

Roncsolt kebellem, és megtörve már,
 Testvérhazába vitt a bizalom;
 Hivém, hogy ott nővér szerelme vár,
 S keblén az enyhet feltalálhatom....
 De nem telt még csordúltig a pohár....
 Uj törbe vitt az édes vonzalom.
 Testvéri kart és szívet nyílni vártam:
 S testvéri gúnyt és mély börtönt találtam.

S mi volt bűnöm? hogy így fogadtatám,
 A jog, mit trónhoz még bölcsöm adott;
 Mit párt, erőszak, bármint ronta rám,
 Mig éltem tart, el nem rabolhatott.
 Elveszhetett honom és koronám,
 De ehhez nem vesztém el a jogot....
 Ez volt a bűn, — ezért nem volt nyugalma
 A rosz nővérnek, bár védé hatalma.

A tigris martalékát hosszasan
 Nem gyötri, kinján kedve nem telik;
 Az ölyv gerlét nem színlel gúnyosan,
 Ha körmei a prédát tépdelik....
 S te jó rokon-királynő! biztosan
 Fokoztad a kinzást végtelenig;
 Nem gyors halált, kevés volt ez tenéked,
 Gyalázatot mért énrám büszkeséged.

Te mint a kígyó, úgy incselkedél,
 Törvényt, jogot veven palástodúl;
 Részvétet és fájdalmat színlelél,
 Hogy gögödet eltitkold álnokúl;
 Küzdelmet, kényszerülést hirdetél
 A jobb utókor ámitásaúl.
 Orgyilkot és cselt mind kezedbe vetted,
 Hogy el legyen takarva szörnyü teted.

De ah tizenkilencz év kínai
 Boszút, elégtételt óhajtanak,
 Az eltiport jog mély fohászhai,
 Mint Ábel vére, hadd kiáltsanak,
 S késő korig, mint ég villámai
 Minden bitorra ölvé hulljanak.
 Erzsébet!.... halljad.... átkom íme rád jó....
 Királynőd mondja.... a jogos királynő!....

Királynő!.... mit beszélek?.... Istenem!
 Hová visz ingerült indulatom?
 Hová ragad szentségtelen hevem?
 Ki éltem végperczét számlálhatom.
 Mit?... én királynő?... oh ez nem nevem,
 Halálnak árnya..... s még sem nyughatom.....
 Kiegett mécs végső fellobbanása
 Volt érzeményem e fölindulása.

Nem, nem királynő..... bűnös ember áll
 Előtted, oh kegyelmek Istene!
 Hozzád bűnbánatának hangja száll,
 Kinek te vagy reménye s mindene;
 Lelkem tenálad oltalmat talál,
 Mit emberektől meg nem nyerhete.
 Te jobb életre, jobb világba hívod,
 Kit a világ gyötörve eltaszított.

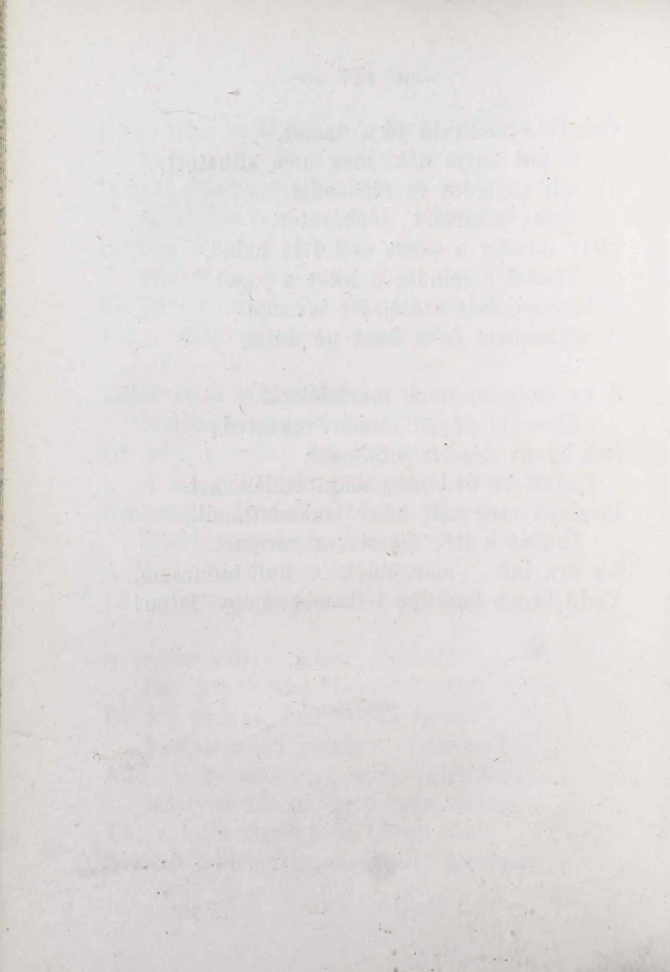
Hálát adok sok szenvedésemért,
 Melyekkel megkísértél engemet.
 Oh hála néked a keresztekért;
 A szent kereszt megmenté szívemet.
 Szerencse, balsors, és akármilyen ért,
 Hiven megtartám ősi hitemet.
 A Megváltó tövises koronája
 Lön elveszett koronáim nagy ára.

A porba hullva áldom végzeted,
 Bár titkos útait nem érthetem;
 De azt tudom, hogy atyai kezed
 Vezérli mind javamra, Istenem!
 Add, hogy megértve szent intésedet,
 Kövesse azt háborgó nemzetem.
 Te, a kitől minden jó bőven árad,
 Segítsd jobb sorsra szenvedő hazámat.

Őrizd, s vezérelj jóra fiamat,
 S mit anyja néki meg nem adhatott,
 Te adj tanácsot és áldásodat,
 Erőt, kitartást, jóakaratot,
 Mely mindig a szent cél felé halad,
 Tisztelve mindig a hitet s jogot.
 S kiszenvedett szülőjeért boszúja
 A vétkezőket és a hont ne dúlja.

S ha cselszövények martalékaúl
 Elesnem enged immár végzeted,
 Sok szenvedéseim jutalmaúl,
 Uram! te óvd meg majd emlékemet.
 Bocsásd meg azt, hogy lankadatlanúl
 Üldöztek itt, szomjazva véretem.
 Az óra int....már jönnek....hull bilincsem,
 Vedd szent kezedbe lelkemet, nagy Isten!

VALLÁSI
KÖLTEMÉNYEK.

VALLARI

KÖLTEMENYEK

M E S S I Á S.

„Az ember vétkezett,
 Az Ur kegyelmezett,
 S fiát a földre küldé.
 Hosanna, hosanna nevének!
 Őt zengve repüljön az ének.
 Egek! harmatozzatok,
 Emberek! vigadjatok.
 Minden kebel áldja a mennyek urát,
 És mondjon imádva vig alleluját!“

Néma s ünnepélyes éj van,
 És az emberek honát,
 Mintha újra most születnék,
 Békeség övedzi át.

Csend van, és szent borzalom fut
 Át a földnek térein,
 És a számtalan világok
 Mérhetetlen ezrein.

Szent íhlet csatolja egybe
 A multat, jelent s jövőt;
 Ott ígéret, itt remények
 Kérlik az üdvhirdetőt

Kérlik — ah, borúljon le ég! föld!
 Jó a béke Istene,
 Jó, közelget, íme itt van,
 Fény, malaszt s üdv jött vele.

Hosanna, hosanna nevének!
 Őt zengve repüljön az ének.
 Minden kebel áldja a mennyek urát,
 És mondjon imádva vig alleluját!

Betlehemben egy mennyország
 Lett a pusztas szirtüreg,
 S ott egy kisedet imádva
 Égi lelkek zengenek:

„Szent, szent vagy, egeknek Ura!
 Szent, szent vagy, örök Jehovah!
 Irgalmadnak nincs határa,
 Im fiad földünkre szálla;
 Hosanna, hosanna nevének!
 Őt zengje imádva az ének.
 Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
 Mert megszabadítod az embereket.“

Ott az angyalok körében
 Ősz atyákat lát szemem;
 Kik azok, s miket beszélnek?
 Zengd íhletve énekem.

Ők az ígéret atyái,
 Isten választottai,
 Kik előtt kitarva álltak
 A jövődő titkai.

Kebleikben íhletés van,
 Hálaének ajkukon,
 Isten irgalmát dicsérik
 Szívolvasztó hangokon.

„Szent, szent vagy, egeknek Ura!
 Szent, Szent vagy, örök Jehovah!
 Irgalmaznak nincs határa,
 Im fiad földünkre szálla.
 Hosanna, hosanna nevének!
 Őt zengje imádva az ének
 Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
 Mert megszabadítod az embereket.“

Csend lön, s az atyák köréből
 Fölkel egy íhlett öreg,
 Ő ez, Ádám ősatyánk ez,
 Ajkán ily szózat remeg:

„Az Ur teremte,
 S édent adott,
 Én vétkezém, s ő
 El nem hagyott.
 Itélt a csábító fölött,
 S megigéré, hogy eljövend,
 Ki széttörendi átkozott fejét.
 Eljött az idő,
 Ime itt van ő.

Hosanna, hosanna nevének!
 Őt áldja imádva a lélek!“
 Most az angyalok kara
 Zeng, s a szent atyák dala:

„Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
 Mert megszabadítod az embereket.“

A nagy nemzet atyja kel föl,
 A megáldott Ábrahám.
 Buzgó hit s magas hevület
 Ömled által szózatán:

„Az Úr parancsolá,
 Hogy járjak útain,
 S legyek tökéletes
 Éltemnek napjain.
 Én gyermekimnek meghagyám
 Hogy őrizték meg útait,
 Szavok, tettök igaz legyen,
 S töltsék be hűn parancsait.
 „Frigyet kötök, veled!“
 Szólt, s én imádtam őt,
 És el nem titkolá

Elöttem a jövőt,
 És újra szóla Jehovah :
 „Nagy és dicső lesz nemzedet,
 A földnek minden népei
 Benned lelik föl üdvöket!“

Megjelent az Istenember
 Im itt van az áldás,
 Üdv neki s imádás,
 Hosanna, hosanna nevének!
 Őt zengje imádva az ének!“
 Most az angyalok kara
 Zeng, s a szent atyák dala :
 „Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
 Mert megszabadítod az embereket.“

Jákob áll föl, s a mit egykor
 Gyermekeének jósola,
 Elbeszéli, látva, hogy most
 Hűn beteljesült szava:

„Juda! dicsérni fognak véreid,
 Kezedben lesznek ellenségeid,
 S imádni fognak
 Elhunyt atyádnak
 Szülöttei.

Juda! ifju oroszlán,
 Fiam! te martalékra mentél,
 S miként ha az oroszlán
 Nyugodni megy, lefekvél.
 Ki merné őt fölháborítani?
 Nem fogja senki elragadni
 Júdatól a hatalmat:
 Mig eljövend
 A küldetett,
 S ő lesz a nemzetek reménye,
 Ime itt a nemzetek reménye,
 Megjelent a küldetett,
 Ime már megszületett:
 Hosanna, hosanna nevének!
 Őt zengje imádva az ének!“
 Most az angyalok kara
 Zeng, s a szent atyák dala.
 „Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
 Mert megszabadítod az embereket.“

Most az íhlet szent hevében
 Micheás fölszólala,
 S elnémúlt a szellemeknek
 Istent dicsérő dala.

„Te bár kisebb vagy Betlehem!
Mint Juda sok városai,
De Izrael dicső Ura
Kebledből fog kiszállani;
Az Isten erejével
S az ő magas nevével
Megtérítendi véreit,
S megtérnek Izraelhez,
Mert ő nagy és dicső lesz
A földnek minden részein.

E szó többé nem jövendő,
Már betölt, im megjelent ő,
Hosanna, hosanna nevének!
Őt zengje imádva az ének!“
Most az angyalok kara
Zeng, s a szent atyák dala:
„Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
Mert megszabadítod az embereket.“

És még visszahangozának
A dicséret hangjai,
Ime lángra gyúlt kebellet
Fölkel, s így szól Izai:

Dávidnak törzsökéből
 Egy vessző fog kihajtani,
 Látnok s király leend az,
 Fényt s békét fog árasztani;
 És őt a népek önkényt
 Uroknak fogják vallani.
 Jelt ad az Ur, s a szűz fiat szülend,
 Emanuel lesz nagy neve,
 És ő erős Isten leend,
 Ő lesz a béke Istene;
 Ő a jövőnek atyja mindörökre,
 Ő fogja elviselni vétkeinket,
 S megervosolni lelki sérveinket.
 Látandjuk őt,
 S nem lesz tekintete,
 És megvetendik,
 Mint kit az Ur megbüntete:
 Holott gonoszságunk miatt
 Ő szenvedend kínos halált,
 És vére nekünk üdvöt ad.
 Mint a juhok eltévedénk mindnyájan,
 Önkényt lett ő miértünk áldozat.
 Meg fog öletni, mint a bárány,
 Ő néma lesz s panasz nem jó ki száján,
 S mi üdvözülünk általa.“

Ime teljesült reményünk,
E világra szálla érttünk,
Az Ur, a király, s az áldozat.

Hosanna, hosanna nevének!
Őt áldja imádva a lélek!"

Most az angyalok kara
Zeng, s a szent atyák dala:

„Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
Mert megszabadítod az embereket.“

És szólának más atyák is
S több megíhlett látnokok,
És a szót magas dalokkal
Kisérék az angyalok.

Csend lön; íme szent hevében
Ősz Dávid hárfát ragad,
Majd rohanva, majd szelíden
Öntve szellem-hangokat:

„Jehovah az én Uramnak
Szóla: ülj jobbam felett,
Míg lábadnak zsámolyává
Tészem ellenségedet.

És hatalmad vesszejét el-
Küldi néked Jehovah
Ős Sionból, hogy te légy Ur
Ellenid közt általa.

Fényben jő elődbe néped
Győzedelmid napjain,
Mint a harmat hajnalonta
A mezők virágain.

Esküvék az Ur fölötted,
Esküjét nem bánja meg,
Mert örökre papja vagy te,
Mint hajdan Melchizedek,

Az Ur, ki jobbod fölött ül,
A midőn haragra kél:
Megtörendi a hatalmat
És a népek közt ítél.

A hiányokat betölti,
Megalázza a kevészt,
Utban csermelyből fog inni,
És fölemeli fejét.

ZengjeteK dalt Jehovának
DicsérjéteK, angyalok!
Mert kegyének nincs határa,
ZengjeteK szeráfkarok.

DicsérjéteK őt imádva
Tiszta szűzek, gyermekek,
Vének, ifjak, elhagyottak!
DicsérjéteK, özvegyek!

DicsérjéteK őtet ég, föld,
Förgeteg, tűz, tengerek!
DicsérjéteK őt virágok,
Völgyek, síkmezők, hegyek.

Üdv, imádás, víg hosanna,
S hála néked Jehovah!
Itt a fölkent, fölviradt az
Üdv ohajtott hajnala.

„Hosanna, hosanna nevének
Őt zengje imádva az ének!“

Most az angyalok kara
Zeng, s a szent atyák dala :

„Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
Mert megszabadítod az embereket.“

S a kit oly hévvel dicsérnek
A megíhlett szellemek,
A népek reménye s üdve
Pusztá szalmán szendereg.

És fölötte a szülő szűz
S a választott férfi áll,
Imádás között virasztva
A kisdéd nagy álminál.

Ím a kő, mit megvetének
Erős szegletkő leend;
Ím a hős, ki bűneinken
Fényes győzelmet nyerend.

Im a pap, a kit kerestek,
 Az uj templom szent Ura;
 S a kit oly epedve vártok,
 Ő a frigynek angyala:

Im az üdv, élet, igazság,
 S a rendíthetlen vezér,
 Kik hozzája esküvének,
 Nékik üdv a pályabér.

Ime itt a dics királya
 A fölKent erénykirály,
 A legyőzhetlen oroszlán,
 A dicsőséges király.

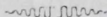
Trónja jászoly, s egy szegény mez
 Szép királyi bíbora,
 És mi várja őt a földön?
 Szenvedések tábora.

Ő, ki egyetlen szavával
 Az embert megválthatá,
 Testet ölte s bűneinket
 Önmagára vállalá.

Im pályára lép, miként a
Győzhetetlen óriás.

Ő a fölkent üdvözítő
S a megígért Messiás.

Hosanna, hosanna nevének!
Őt zengve dicsérje az ének.
Üdv, hála tenéked, örök szeretet!
Mert megszabadítod az embereket.
Minden kebel áldja a mennyek Urát!
És zengjen imádva víg alleluját!!

UJ CSILLAG.

Kezet fogott az álom és a csend,
Hozzájuk társul állt a néma éj;
S legyőzve enyhe karjaikba hullt
A föld, és minden a mi abban él.

S attól, ki a királyi széken ül,
A menny szent föllegéből akkora
Egy szózat szállt ki, egy mindenható,
A legszelídebb hárfahangokon.

A csillagoknak elmondá az ég,
S hogy a nappal találkozzék a hold,
Egymásnak mindent elbeszéltenek:
S az Isten szent ígéje tudva volt.

A nap tovább adá: a szép korány,
A dél s az alkony tőle tudta meg.
Az éjnek is kellett már tudnia:
Mert ő s a hold együtt csevegtenek.

A föld is tudta már: de még aludt,
S nem érté, mint alvó, a szózatot.
Látá az éber ég, nap s csillag őt,
Látá az alvót és csudálkozott.

Fel oh föld! kelj fel oh Jerusaleml
Az isteníge téged érdekel.
Meddig fogsz még aludni? üdvödet
Örök károdra meddig alszod el?

Kelj fel, világosságod íme jó,
Dicsőség támad éjszakád nyomán.
Népek s királyok szomjazó szívvel
Sietnek az üdvosztó fény után.

A nap többé világod nem leend,
S a holdfény nem világítand neked:
Az Ur lesz majd világító napod,
S a holdnak szende fénye, Istened.

Emeld fel fődet és tekints körül:
 Körötted mint épülnek a falak.
 Erős leszesz, s bástyáid ajtai
 Mindig mindennek tárva állanak.

Királyi pálczák s fényes koronák
 Fognak pihenni lábad zsámolyán,
 A koldus botját melléjek teszi,
 S ki bűnnek tartsa ezt: nem lesz kaján.

A nép s az ország, mely nincs kebleden,
 Miként a tűz magában hamvad el.
 A a karnak s szívnek jaj, örökre jaj,
 Mely ellened fegyver- s boszúra kel.

Te győzni fogsz, s többé erőszakot
 És vérontást a föld nem ismerend;
 Kapudnak győzelem lesz nagy neve,
 Bástyáidé dicsőség s hír leend.

A béke lészen öröd és anyád,
 Birád igazság, törvényszékeden,
 A szent ügy győz majd, és nem csalfa kincs:
 Hogy állásod tartós, örök legyen.

A farkas akkor báránynyal lakik,
A juh s a párducz együtt fekszenek,
Az ölyv s galamb együtt fog játszani,
Együtt a kecskék és a tigrisek.

S egy kis gyermek parancsol övelek,
E honban egy kis gyermek a király.
Legszebb ő minden emberek között,
Dicsőbb a nap, s a hold sugárinál.

Üdv a gyermeknek, hála, üdv neki!
Magas dalokkal jertek, áldjuk őt!
De várjatok, míg elbeszélem: ő
Mikép lőn ismert a világ előtt.

Éj volt, s egy csillag támadott
Kelet szelíd egén,
Fénnyel jelentve, hogy leszállt
A rég várt égi fény.

Keletnek három bölcsei
Érték a csillagot.
Igaz szív mindig érti a
Mennybéli szózatot.

És felkészülve gazdagon
A buzgó férfiak,
A hű csillagvezér után
Tüstént indúltanak.

Pusztában a lángoszlop így
Ment a zsidók előtt:
Igy jár az égi szent malaszt
A jámbor szív előtt.

Jerusalembe értenek,
S a csillag elveszett
Elölök. Hévvél kérdik a
Királyt és véneket:

„Hol van az új zsidókirály,
Ki most világra jött?
Láttuk hazánkban csillagát,
S jöttünk imádni őt.“

Szentségtelen falak között
Ti jámbor emberek!
Világi zajban szentet oh
Miért kerestetek?

Láttátok úgy-e, a király
 Hogy ing és változik?
 S vénekkel a gyermek felől
 Mikép tanácskozik?

Szelíd palástot ölte fel
 A féltékeny harag,
 És gögös szívből hódoló
 Igék hangzottanak:

„Keressétek fel szorgosan
 Bölcsék a csecsemőt:
 Hogy feltalálva én is el-
 Menjek, s imádjam őt.“

Szólt a házug Heródes. És
 A három férfiak,
 Elhagyva a bűn városát,
 Tovább indúltanak.

S a csillag im szemökbe tünt,
 Kétségek szétoszolt;
 Szivök derűjét tükröze
 A tiszta égi bolt.

A csillag ment; utána ők.
 A csillag most megáll;
 Egy kis hajlékra ömledett
 Kebléből a sugár.

Csudálkozással állanak
 A bölcс zarándokok,
 A kunyhót, majd a fényvezért
 Mérvén pillantatok.

Kétkedve oh mért álltok ott?
 Midőn vezéretek
 Kétségbe hozhatatlanul
 Int, hogy betérjeteк.

Vagy tán a kunyhó visszalök?
 S nem vártok itt királyt,
 Kiről a csillag s szívetek
 Bizonyságot kiált?

Nem csal meg Isten senkit, és
 A szív sugallata,
 Melyet magas hit, hév remény,
 S buzgóság áthata.

Bementek. Látnak egy szelíd
Anyát, egy férfiút,
S a szűznek tiszta karjain
Egy csecsemő fiút.

Szalmát és jászolyt láttanak
S szerény alázatot.
De szívök — ah! ki írja le
Hová ragadtatott?!

Az új királyt meglátni, és
Ismerni egy vala.
Istent így látja, s ismeri
Az égneek angyala.

Midőn az angyal ismeri
Istent: imádja őt;
Az első bölcs is térdre hull
Az új király előtt.

Királynak hódol, — csend vagyon,
A bölcs imádkozik;
Imáját végzi és neki
Aranynyal áldozik.

A kised méltósággal ült
Szűz anyja szűz karán.
Hogy ő királyfi: látszik az
Minden mozdulatán.

A bölcs csókolja kis kezét,
A kéz megáldja őt.
A másik bölcs is térdre hull
Az Istenség előtt.

Istent imád ő, — csend vagon,
A bölcs imádkozik;
Imáját végzi és neki
Tömjénnel áldozik.

A kised égi fényben ült
Szűz anyja szűz karán.
Hogy Istenség ő: látszik az
Kegyes pillantatán.

A bölcs csókolja kis kezét,
S a kéz megáldja őt.
A harmadik bölcs térdre hull
A kis fiú előtt.

Embernek hódol, — csend vagyon,
A bölcs imádkozik;
Imáját végzi és neki
Mirrhával áldozik.

Szűz anyja szűz keblére bujt
A kedves kis fiú:
Bimbóban egy embert csudál
A tisztos férfiú.

Megcsókolá játszó kezét,
A kéz megáldja őt.
S mind újra térdre hullanak
A Megváltó előtt.

És boruljon most eléje
Minden, a ki benne él;
Most mutassa bé imáját,
Mely lángzó szívébe kél.
Isteni gyermek! hála neked,
Hála, imádás, üdv, szeretet!

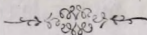
Üdvözljük a királyfit;
Az arany hitünk legyen,

Melyet semmi meg nem ingat
A széles földön s egen.
Égi királyunk! hála neked,
Hála, imádás, üdv, szeretet!

Istenem! te vagy reményünk.
Háladásunk lángzata
Szálljon trónod zsámolyához,
Mint a tömjén illata.
Szent, örök Isten! hála neked,
Hála, imádás, üdv, szeretet!

Emberré levél, nagy Isten!
Hogy mi boldogok legyünk.
Itt a mirrha: hév szerelmünk,
Vedd el, itt van mindenünk.
Isteni ember! hála neked,
Hála, imádás, üdv, szeretet!

Hosanna, hosanna tenéked!
Ezt zengi örülve ma néped.
Hála neked, ki ma megjelenél,
S a bűnös emberek üdve levél.

A KISDED VÉRTANÚK.

Alig hullott a földre még
 Az üdv ohajtott harmata,
 Az értelem homályain
 Vezérfény alig virrada:

Még zenge a hosannahang
 Az angyaloknak ajkain,
 A dicskirály még szóttalan
 Szűz anyja tiszta karjain:

S az önző emberszörnyeteg
 Reá cselét kiszórta már,
 A féltékeny fejedelmi gőg
 Remegve áldozatra vár.

Kaján Heródes! mit remegsz?
Mért félted ugy országodat?
A földit nem ragadja el,
Ki boldog mennyet osztogat.

De győz az önzés. — „Veszzen el
Bethlemnek minden kisdede!”
Dörg sátánhangon a király,
Hogy ég és föld rengett bele.

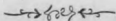
S hogy rengjen még a kösziv is,
Az iszonyú parancs betölt.
És lőn szülői jaj s keserv,
Minőt nem halla még a föld.

Minden szülőnek sírja meg-
Mozdúlt a jaj s keserv miatt.
S hogy abban újra részt vegyen,
Rachel szép árnya felriadt.

A vér kihullt, a vér beszélt.
A szótlán kisdedek helyett,
S a Megváltót főnhirdeté
Ki általok megmentetett.

A vér kihullt, s boszút kiált,
A vér Heródes átka lett.
Az égben ünnepély vagyon
Az első vértanúk felett.

Heródes kárhozatra szállt:
Mig Jézust zengi szív s ajak,
S mennyekben a hős kisdetek
Martyrpálmákkal játszanak.

ISTEN ÉS HONFI.

„Harsogjon az égboltozat,
Hosanna a királynak!
Az Ur nevében ím jön ő!...“
A hívek így kiáltnak;
Így érez az igaz kebel,
Mert győzedelmet ünnepel.

S bár a kevély irástudók
Itt is fondorkodának,
A szózat annál harsogóbb,
„Hosanna a királynak!“
S ha tán a nép nem szólana,
A néma szirt kiáltana.

És Jézus a dicsért király
 A nép előtt szerényen,
 S lelkének égi gondjai
 Közt elmerülve mégyen;
 Sem irigység sem hódolat
 Nem űzi el a gondokat.

S a mint lemennek a hegyen,
 A város tünt elébe;
 Megáll, felindúl, felsohajt,
 És könny fakad szemébe.
 A nép figyelve hallgata,
 Ő szólt, s így hangzik szózata:

„Jerúsalem! Jerúsalem!
 Te kínnal és halállal
 Fizetsz, kik üdvre intenek
 Az Ur igéje által.
 Miként csibéit az anya,
 Hányszor hitt keblem szózata?!

S te nem jövé, te megvetél,
 Oh csak most értenéd bár
 Az üdvre hívó szózatot!
 Mert véged ím közelg már;
 A bűn mértéke bételék
 Fölötted, s számot kér az ég.

„Számot kér, turhet tovább,
 S boszút kér igazság;
 A vakmerőknek veszni kell,
 Kik azt lábbal tapossák.
 Eljő a nap és iszonyú
 Leend a büntető boszú.

„Eljő az ellenség hada,
 Mély sánczokkal körülvesz,
 Kebledben romlást, jajgatást,
 Kint és szorongatást tesz,
 És földre sújt és összeront,
 Patak lesz a vér, melyet ont.

„Elhullanak vitézeid,
 S nem lesz ki eltemesse,
 Mind vérökben fetrengenek,
 Testvér, szülő s jegyese;
 Az ellenséges kéz alatt,
 Benned kövön kő nem marad.

„Mert a midőn hívott az Ur,
 Hallván a szót, nem értéd.“
 A nép remegve hallgatá
 Jézus titokbeszédét,
 Ki mint Isten mond végzetet,
 A honfi Jézus könyezett.

A SZENT HÁROMSÁG TITKA.

Kimérte Isten a
Tudás határait,
S embertől elfödé
Fönséges titkait.
A megadás szelíd nyomán
Kél a valódi tudomány.

A főváros zajából
Sötét romok között
Egy lángelméjű férfi
A tengerpartra jött.
S mi mély gondolkodásra von,
Körötte néma csend vagyon.

De szívben nincs nyugalma
Nagy lelke háborog,
És átható eszében
Egy gondolat forog;
A melybe — mert az isteni,
Ember nem tud tekinteni.

Kevély önérzetében
Nem tűr határt az ész:
A férfi elbizottan
A déli napba néz.
„Hogyan lehetne — így beszél —
Egy Istenben három személy?”

De gyenge volt kiállani
A nap tekintetét,
És földre szegzi rögtön
A vakmerő szemét.
S alig tekint le, — hirtelen
Egy kedves gyermek ott terem.

Szép arczain mosolygó,
Szelíd minden vonás;
Csigával a fővényben
Kicsinyke gödröt ás.
És majd a tengerpartra lejt,
Merit, míg a gödör betelt.

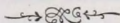
„Fiam! fogsz hagyni tán a
Tengerben is vizet,
A kis gödörbe által
Mind úgy-e nem viszed?
Így szól a férfi s felvidúl,
Jó kedv mosolyg le ajkirúl.

„„És hogyha mind kihordom,
Mi az, mi ellenáll?
De fogd fel a nagy eszmét,
Miről gondolkodál;
Kettőnk közöl két tengeren
Győző ki lesz a versenyen.““

Szól a fiú mosolygva,
S játékát folytatá;
De a beszéd a férfit
Lelkében áthatá.
Bánkodva sápad, földre hull,
S könnyük peregnek arczirul.

Felnéz, — a gyermek eltűnt,
És rá a tiszta ég,
S Isten mosolyg le abból,
Mert már nem kétkedék.
A férfi Ágoston vala
A gyermek a hit angyala.

Kimérte Isten a
Tudás határait,
S embertől elfödé
Fönséges titkait.
A megadás szelíd nyomán
Kél a valódi tudomány.

KÉT KORONA.

Ki láta szebbet, mint a szűz,
Ha testi kellemén
E két nagy eszme lett az Ur:
Az Isten és erény.

Felrakta drága gyöngyeit,
Királyi bíborát,
Angyalfejére feltevé
A legszebb koronát,

S Erzsébet így indúla el,
A szép királyleány,
Hogy hön imádja Istenét
Az oltár zsámolyán.

Bement. A templom ívei
S a bámuló szemek
A most belépő ajtatos
Szépségen csüggtének.

A szűz elérte vágya szent
Célját: oltárhoz ért,
S kereszt előtt buzgón hajolt
Meg a királyi térd.

Kérdjük meg mint imádkozik
Szeráf az ég felett?
S e szózat jő le válaszul:
Tekintsd Erzsébetet.

A szem testvéri frigyben így
Szerény alázatot,
Szépséget és királyi fényt
Mi ritkán láthatott!

A szűz most a keresztre fel-
Veté pillantatát.
Megdöbben, — s földre tette le
Tüstént a koronát.

„Arany csillogjon s drága gyöngy
A szolgáló fején:
Midőn töviskorona van
Az Istenemberén?”

Szólt s újra földre süllyedett
A szent kereszt előtt.
Szerény leányzójában az
Istennek kedve tölt.

Ki láta szebbet mint a szűz,
Ha kincsén s kellemén
E két nagy eszme lett az Ur:
Az Isten és erény?

A BŰNBÁNÓ.

Vétkeztem.— Hova lett szívemnek régi nyugalma?
Hol van az egykori kedv? hol van a tiszta öröm?
Mint a völgyek ölen lefutó víg csermelyek árja,
Napjaim oly vígan folytak a vétek előtt.
És most, mint mikor a bösz tenger harczra dühülve
Háborog, életem úgy zajlik a vétek után.
S lelkem a rettenetes vészben hanyatva hajóként
Majd a halálörvény mély fenekére merül.
Ah mi öröm vala szent bizalommal nézmem az égre!
Tiszta derűjéből béke mosolyga le rám:
Most a komor felhők haragot zúgnak le fejemre,
És ha kitisztúl is, nem nekem int a derű.
Lelkem imája előtt az egek szent ajtaja megnyilt,
S angyalom az Isten trónja elébe vivé:

Bűnös nyelvemen a szent szózat most csak üreshang,
 S a meleg érzet most megfagy a szív jegein.
 Gazdag volt ezelőtt minden munkámon az áldás,
 S életem élveinek fűszere volt a dolog:
 Most kiesik minden kezeimből, bábeli tornyot
 És homokon palotát alkotok esztelenül.
 Munka után édes nyugalom volt egykor az álom,
 S szárnyain a távol kedveseimhez emelt:
 Most szemeimtől fut, s ha mikor perczekre elalszom,
 Fölver a mély poklok iszonyu rémserege.
 S őt, a ki ágyából nyugton lépett ki egyébkor,
 Jégveriték közt a borzalom úzi ki most.
 Űz, igen, és rohanok, félelmem az emberi körbe
 Visz, ragad, és enyhet — hasztalan ott keresek.
 Mert ki előbb bátran nézett mindenki szemébe,
 Senkire sem mer most nézni az elvetemült.
 Mind szemeimre vetik a bűnt e hallgatag arczok,
 S a gúnyos szemeken látom a néma gyanút.
 Hah mi ez?—ím a falak rengnek repedezve fölöttöm,
 Hát a lelketlen kő is a bűnre kiált?
 Elfutok. Oh te magány lelkem hű orvosa, adj írt,
 Mint mikor a bántó emberek ellen adál.
 Árnyak, rejtsetek el! bús rengeteg éje, takarj el!
 Tán a kebelharcz így végre lecsendesedik.

Csendesedik?... De minő zivatar riad által az erdön?

A remegő fákról vész ijedelme beszél.

Durva viharzó lett a patakvíz lágy csevegése,

Hull, szakad, omlik a bércz, reszket alattam a föld.

Hah mire vitt bűnöm? mire vitt romlása szivemnek?

S a kétségbeesés ördöge még hova ránt?

Mert elfárasztám Istennek hosszú türelmét,

Bűneim eltapodák bennem az égi hitet.

Végkép elhervadt a remény zöld ága szivemben,

Nincs abban bánat, nincs szemeimbe könnyű;

Csak te vagy énvelem itt, oh kétség, rettenetteddel.

Lélekölő gyilkos, csak te vagy énvelem itt.

Ölj meg, csak ne gyötörj, vess kárhozatomra örökre,

Mert ezen életnél tán a pokol se kinosb.

Hol van a bosszúnyil, melylyel Kainra lecsaptál?

És min az áruló elvesze, hol van az ág?

Meddig késelmég?... De hisz itten emelkedik a bércz,

S a riadó mélység éjjele itt van alatt.

Czélra tehát...veszszek...S te remegsz, oh szolgai lélek!

Élni se tudsz többé? halni se? veszni se tudsz?

Én megyek.... Oh Isten! ha talán szent gondviselésed

Rólam még valamit tudna, — feledje el azt.

És ha leszöktem, a bércz tetemimre szakadjon azonnal,

A kétségbeesés gyázköve légyen a szirt.....

Hah de mi tartóztat? mi szegez le erővel a földre?

És mi sugár villant át a vak éji borún?

Lelkem megrendül, új érzés támad a bennem,

Mint mikor Istennek szózata költi fel azt.

Lépteim inganak, és remegéssel földre borúlok,

S felfakad a kiapadt szemben az enyhe könnyű.

Oszlik a vad kétség oh isteni irgalom! értem,

Értem a szent intést, hallom a mennyei szót.

Ő, a kit elhagytam, ő jött kegyelemmel utánam,

És atya volt, mikor a korcs fiu megtagadá.

Ismerem a mentő istenkart, ismerem a fényt,

Melyre a vad kétség éjjele szerte oszolt.

Még füleimben cseng a hívás szózata, melyre

Háborgó lelkem harcza lecsendesedett.

Felkelek, és megtört szívvel járúlok Atyámhoz,

S mondani fogja szavam, mondani fogja könnyűm:

Én vétkeztem, Atyám, egek ellen, s ellened álltam.

És fiaid sora közt lenni nem érdemelém.

Ámde a kétségből kegyed által visszaragadva,

A bizalom fia hull térdre előtted, Atyám!

Áldást nem várok, jóknak koronája az áldás,

A bűnös irgalmat s égi malasztot eseng.

Add, hogy a megrendült szív hozzád térjen egészen,

Add, hogy sebjeinek balzsama légyen a könny.

Elmegyek a Bárány vérébe lemosni bünömnek
 Sok szennyét a kereszt szent menedéke alá.
 És hogy lelkem erőt nyerhessen az új viadalra,
 Majd a mennybeliek szent kenyerébül eszem.
 Erre szövetséget fogok én majd kötni szememmel,
 Hogy ne legeljen a bűn szép de csalóka színén ;
 Hogy ne mulasson a bűn szavain, megmondom a fülnek,
 Meghagyom a karnak , roszra ne nyújtsa kezét.
 Ajkamat elzárom , netalán vétekre fakadván,
 Visszaidézzé megint rám az előbbi nyomort.
 És azután oltárt emelek lelkemben az Urnak,
 Áldozatúl szívem lángja lobogjon azon.
 Szálljon imádással Jehovának trónja elébe ,
 S légyen az oly kedves , mint a mit Ábel adott.
 Végre ha visszajövend szívembe az egykori béke,
 S nem fog több bűnről vádlani öntudatom :
 Ajkaimat kinyitom , zengvén diadalmas örömmel,
 S zengje velem föld s ég győzelem-énekemet :
 Áldott légyen az Ur , mert megmentette a bűnöst,
 És töredelme után vétkeik elfeledé.
 Emberek ! oh jertek , jertek példámon okúlni ,
 Lássátok rajtam : mennyire jó s kegyes ő.
 Míg a szerencse körüllebeg , addig híved az ember ;
 Ámde ha balsors ér , senki se nyújtja kezét.

Isten az inségben , nyomor és kétségbeesés közt
 Égi malasztjával mint atya megjelenik.
 Védkar a gyengének, menedékhely az árva szegénynek,
 Vigasz a sírónak, mindenikünknek atyánk.
 Bízhatok Istenben , hitetek jó magva kihajt így,
 S drága borostyánját ő fejetekre tüzi,
 S érzeni fogjátok, hogy az Urban töltve nagyobb üdv
 Egy nap , mint száz év a bűnök élvei közt.

HARAGOMBAN.

Betelt a mérték . . . már tovább
Boszúmat nem halaszthatom ;
A rám vetett kő iszonyú ,
S már nincs erőm , nem bírhatom.

Kedélyem napja elborúlt ,
És bennem oly vihar kele :
Hogy ész , erő , szív s mindenem
Egészen megrendült bele.

Keblem vezúv , melly ég , s dühöng,
Forralva bosszuterveket,
S miért ne öntse arra , ki
Rám annyi bút , kint önthetett ?

Ki mint a kígyó, életem
Rózsái közzé lesbe állt,
S szünetlen bosszantásival
Készíti a biztos halált.

Miért kiméljem azt tovább,
Ki szétdulá türelmemet?
Ki mint az ördög, vészthozón
Kiséri minden léptemet?

Ez ellen tör, méreg, gyilok
Egyetlen biztos védelem,
Helyesli ezt azt ész, a szív,
Tapasztalás, történelem.

Sőt hogy boszúm biztosb legyen,
A szentirást is fölnyitom:
Méltánylatot vár itten is
Fölzaklatott indulatom.

S a hol kitártam.... olvasom:
Midőn a zajgó tengeren
Az alvó Jézust hivei
Felköltik... s ő int: csend legyen!

Dühöm tüzével olvasom
Tovább a könyv szent lapjait,
Az Istenember életét
Jótetteit, parancsait.

És szívem ég.... és érzem
Fokozva nőni lángjait.....
De mily csodát, mily változást
Tőn a szent könyv útján a hit?

Miként ha földi tűzbe csap
Az égi láng, s azt elnyeli,
Boszúm hevét a hit tüze
Úgy önti el, s megszenteli.

És szívem ég..... szeretetet
Gyújtott beléje a malaszt,
Mely bennem édes bánatot
És enyhítő könnyűt fakaszt.

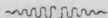
Jobb érzet- és föltételek
Váltják fel bosszutervemet:
S a láng, mi most bennem lobog,
Nem dúl, de éleszt engemet....

Óh Istenember! bámulom

Hatalmad a bűsz tengeren....

S imádom azt, midőn a szív-

Viharnak így szólsz: csend legyen!

A GONOSZ HALÁLA.

Gond nélkül, vidám poharak közt ült a hitetlen,
 Kedve pokolkéjjel szárnyra eresztve csapong.
 A komor éjfél lett dele, mely hozzája hasonlók
 S álnok örömhölgyek csábjai közt telik el.
 Átok lett ajakán minden szó, ő maga mrigy,
 A hová néz, int, lép, ott van a lelki halál.
 Mert min a jobb lélek, mint gyermek, szent kegyelettel
 Füg: azon ő hidegen ördögi gúnyra fakad.
 A mámor poharát fölemelvén égbekiáltó
 Káromolásával kezde vad éljenezést:
 „Hogyha van istenség: az a bor s öröm istene; éljen!
 „Mert örömet s mámort alkota, istenem ő.
 „Éljen az ártatlanság! e szép csába virágszál,
 Mit leszakasztani, üdv; földre tiporni, gyönyör.

„És a barátsuklyák bölc s rémtana, a pokol, éljen!

Éljen a hős s átán! éljen az ostoba hit!...“

Szól, nem szól, sziszegett, mint éden csalfa kigyója,

S ördögi társaival vad röhögésre fakadt.

Reszket a bűnfészek rozzant fala, melyben ez átkos

Éljenezés hangzott, s a gonosz újra kiált:

„Egyre köszöntsük még poharunkat: a semmisedésbe

Átvezető agyrém, éljen a sárga halál!“

„Éljen a sárga halál!“ zúgták ordítva baráti,

S a kiürült poharat száz darakokra törik.

Él a halál s gyorsabb léptekkel jó a gonoszhoz,

Mint sem ez őt váró bűnei élve között.

Jó a halál s mérget csöppent a rája köszöntött

Bűnös italba, mi átfut vala minden erén.

A gonosz elborzad, káromló ajkain a szó

Fennakad, új érzés lángja emészti szívét.

Mint kire a poklok minden veszedelme lerontott,

Most ezen érzés őt annyira ostromolá.

Lelke előbb a holt csendes tenger vala, ámbár

Benne a jónak még magva sem élhete meg;

S most mi hatalmas erő lázítá bős oceaná?

Isten erős szava, a már szabad öntudat az.

Mely a hitetlennél kedves bűn lánczai közt rég

Hallgata; ám szava most annyival isszonyatosb.

Ott fetreng, ott küzd a gonosz nagy szívbeli kínban,
 Társai mámornak nézik örülve baját.
 És az ölü gúnynak nyilait mind ellene szórják,
 S ez gyötrelmihez új marczona kínokat ad.
 Hol vegyen irt? sebe ég szívében, kínja pokolkín,
 Mint a halálangyal, sújtja le öntudata.
 Visszatekint eltűnt életének gyors folyamára,
 S ott keres enyhülést, ah de hiába keres.
 Mert egy rémtábor jön a hív emlékezet által
 Feltámasztva elő egykori napjaiból.
 Ott legelől jön a gög, melylyel gúnyt üze a hitből,
 És a mi szent, mindent, rosszat akarva tiport.
 A szeretetlenség követé ezt, majd a hiúság,
 És ezek áldozati tűntek ijesztve elő.
 Majd az igazság jött, mint Ábel vére, kiáltva,
 És a gonoszra boszút kért, mivel őt gyölölé.
 Ezt a rövid kéj s röpke öröm tüskéi követték,
 Lélekölő tüskék, s pusztá, virágtalanok!
 Végre a tobzódás elszáradt rémei gúnynyal
 Emlékeztették állati élveire:
 Rettenetes gyászmúlt! a beteg kétségbeesetten
 Elriad, elszörnyed, s most a jövőbe tekint.
 Itt a kiben nem hitt, s nem hinni szeretne örökké,
 Istene tűnik egész rettenetében elő.

Ő nem atyát kegyelemmel, nem pásztort szeretettel:

Ő csak igaz bírót lát gonosz élte fölött.

És mert keblében hív mását érzi — pokolnak,

Most hiszi már létét, most hiszi kárhozatát.

A kétségbeesés ismét jelenébe taszítja,

Ah de a várt enyhét itt se találja szive.

Társai elhagyták kaczagással, nincs a ki arczán

Kínja verejtékét róla letörlni kész.

Nincs a ki részvétből egy csepp vizet adna kiszáradt

Ajkira, s egy jó szót szólani tudna neki.

Mint ő tőle segílyt soha nem nyert senki, viszontag

Elhagyatottságán senki se szánakozik.

Ily keserűségben könyörögni szeretne, de ajkán

Vad káromlássá válik az üdvös ima,

Sírni akarna, de vérszemein már rég kiapadt a

Szívkeserűség és fájdalom enyhe — a könny.

És mikoron sír is, nem harmat, — lángözön a könny,

Mint ama lángzápor, mely Sodomára zuhant.

Így hova forduljon? — mint éden szörnyü kerubja

Áll a jövő, — villámkardot emelve reá

Nyomban multjának sok bűnei kergetik úzik;

Tenger ez, örvény az, kárhozat ez, pokol az.

Még egyszer villan meg az irgalom isteni fénye,

Mely a veszendőnek mostan is üdvet ígér.

A kegyelemkar még egyszer nyúlik ki feléje ,
 S végveszedelmében végmenedéket ajánl.
 Ah de a megrögzött gonosz a fényt, és a segélykart
 Megveti, semmisedés, a mit epedve ohajt.
 Veszni akar, s nem bír elveszni örökre a kínban,
 Már közelít a halál, és neki élnie kell.
 Már emelé a csapásra kezét, de hogy isszonyatosbba
 Légyen a végső kín, másra hagyá a csapást.
 Im közelít egy nő, a betegnek régen elűzött.
 Hitvese ront a boszú fürgetegével elő.
 Férje midőn látá, esedezve hörögte: „segítség!“
 Melyre a szörnyű nő lángszeme vérbe borult.
 S szólt kárörvendő kaczagás közt: „Itt a segítség,
 Mely pokolörvénynek lángfenekére taszít.
 Elrablád egemet, pokol életem, ördöge voltál,
 Itt vagyok a bündíjt visszafizetni neked.
 Átkom elért, átkom kísérend, és ha van egy pont,
 Melyben a kín minden lángnyila összeszorúl.
 Lelked légyen a pont az öröklét végtelenéig....“
 Szóla veszett dühvel megcsikorítva fogát.
 „És most veszsz!...“ zúgá, hörgő mellére tapodván,
 A beteg elkékült... most üt az óra...kimúlt.
 Itt a hitetlenség szomorú példája, — okuljunk,
 S tartsuk erény által becsben az égi hitet.

A JÁMBOR KIMULÁSA.

Vége felé hajlott a komor tél, végerejével
Tette le a földnek tájira jégkezeit.
S rettenetes fagy lőn; de a jó szív áhítatának
Lángja erősebb volt, s győze a tél erején.
Im a templomhoz közelít egy tisztos öreg nő,
Őt a harang hívó szózata útba lelé.
A szent házba belép s lelkét e földi világon
Áhítatának szent szárnyai túlelemelék.
És az imádságban lerová hálája adóját,
Megsiratá vétkét, elpanaszolta baját.
Égi malasztot kér, s a frigy szent áldozatában
Részt vesz az oltárról, s megnyeri a mit ohajt.
S újult lélekkel tér vissza családja körébe,
Melynek igen szeretett angyala, mindene ő.

Ámde eszébe jutott útjában az árva beteg nő,
 A kinek oly kegyesen küldte gyakorta segélyt.
 Eltért, és a szegény özvegyhez ment be, ki látván
 Gondviselő anyját, sírva köszönte kegyét.
 Enyhítő szer volt nagy fájdalmára a vigasz,
 Melyet az áldott hölgy néki szeretve adott.
 A ki sok áldás közt hazatért nagy lelki örömmel,
 De feledé, hogy a test, gyenge, törékeny edény.
 Mert mialatt a beteg nőnél szeretettel időzött,
 A hideg átjárván tagjait, ágyba szegé.
 Gyászba borult a család, mindenki nagy aggodalommal
 Járt, futosott, és sírt, kérve, keresve segélyt.
 Nagy lön az aggodalom s keserűség, mint sziveikben
 A szeretet nagy volt angyali anyjok iránt.
 Ágya körül sírtak, tisztos beteg anyjok azonban
 Szende komolysággal szóla szülötteinek:
 „Gyermekeim! látom sziveteknek tiszta szerelme
 Sír s kesereg most itt könnyetek árjaiban.
 Ámde a gyám hol van? hol a vigasz? melyre anyátok
 Élete folytában oktata, hol van a hit?
 Halni, közös sorsunk, s feledétek jámbor apátok
 Sírja fölött mondott sokszori szózatimat?
 Éltünk múltó füst, a halál csak szender, a sír út,
 Út, hova minket a szent hit vezet, Isten a cél.

Hát ti azért sírtok, hogy anyátok czélra törekszik,
 És ahhoz közelebb hitta az isteni kegy?
 Oh ne zavarjátok túlzó siralommal a válás
 Perczeit; Istennek szent akaratja legyen!...“
 Szólt pihegések közt, lelkéből jött ki a szent szó,
 És szava balzsam lön szíve szülötteinek.
 Látták, hogy lelkét mi magasra emelte föl a hit,
 Mely jó tetteinek ösztöne, lelke vala.
 És a kitől, míg ép testben vala, élni tanultak,
 Halni tanulának most beteg ágya fölött.
 Szólani kezd ismét halk szóval, s mégis erővel,
 A meggyőződés nyujta szavának erőt.
 Égi vonásokkal festé le az öntudat arczán
 Lelki nyugalmanak angyali kellemeit.
 „Gyermekeim! mielőtt szólnék végrendeletemről,
 Egy van, a mit lelkem mostan epedve ohajt.
 Sokszor vétkeztem, s bár sokszor sírva sirattam
 Vétkeimet, Istennek még se tevék eleget.
 Ah de az ő irgalma nagyobb mint vétkeim árja,
 Ő atya, bár bírám, nem veti lelkemet el.
 A váltságvér szól töredelmem csöppeit mellett,
 És a malaszt-oceán esdekel irgalomért.
 Ebben ohajtok még egyszer megújulni, s az égből
 Szállt kenyeret vágynám vinni ez útra velem...“

Szólt és hév könnyek csordultak e szóra szeméből,
 Szívtöredelme becses gyöngyei voltak azok.
 És jön az Istennek fölkent szolgája azonnal
 Szent kötelességét végzeni a betegen.
 A beteg elmondá lelkének terheit, és a
 Jézust képviselő szolga feloldja a bűnt.
 Elviszi a lélek terhét ő általa Isten;
 S a beteg ajkairól mennyei béke mosolyg.
 Most az egekből szállt kenyeret térdhajtva kezébe
 Vette a pap s közelít a beteg ágya felé.
 „Ime az Istennek báránya! ki elveszi a bűnt,
 Vedd ezen úteledelt!...” szólt, s a betegnek adá.
 S ő az imáadásnak legforróbb áhítatával
 Vette be a váltság mennyei szent kenyerét.
 És miután a szent kenetet fölvette, elalvék,
 Angyali kart hallott zengeni álmaiban.
 Ámde felébreszté még egyszer övéi szerelme,
 Hozzájok fordul, s áldva kinyújtja kezét:
 „Gyermeim! — így szólott — sietek befejezni a végső
 Rendeletet, mert immár a nagy óra közelg.
 Csak két pont az egész, gyakran szólt róla anyátok,
 Élni is abban akart, halni is azzal ohajt.
 Higyetek Istenben, hit legyen tetteiteknek
 Lelke, vezértek az Ur szent akarátja legyen.

Im az első pont; de a hit bár égi erővel

Birjon is: élete nincs, élete a szeretet.

Lángoljon hát a szeretet szívetekben örökké

A kegyes Isten iránt, s érte az ember iránt.

Im ez a másik pont; és itt van a lelki nyugodtság,

Tiszta öröm, s örök üdv kútfeje: hit s szeretet.

Úgy legyen, és úgy lesz áldásom rajtatok, a mint

Rendeletemnek e két pontja beteljesedik.

S most Isten veletek...könyörögjetelek értem az Urhoz,

Hogy legyen irgalmas, már üt az óra, megyek..."

„Nagymama, jaj hova mégy? hova mégy?“ unokája

dadogva

Kérdi a haldoklót sirva szülője karán.

Felnézett a beteg, s az egekre mutatva sohajtott,

„Vedd, kezeidbe adom, lelkemet, égi Atyám!“

És e sohajtásnak szent szárnyán lengve a jámbor

Lélek az Istenség trónja elébe repült.

Ime a jámborság gyönyörű példája, tanuljunk,

S tartsuk erény által becsben az égi hitet.

KARÁCSONI KOSZORÚ.

A karácson eljött, sok szép adománynyal
 Sok örömet hozván a jó gyermekeknek,
 Aranyos dióval, szalag- és almával,
 Melyek a ragyogó tündérfán termettek.

De volt két leányka, egymás hú testvére,
 Két leghűbb szolgálóleánya Istennek,
 Kiket, hogy méltókká tegyen szerelmére,
 Az Isten bánattal, búval szeretett meg.

Most is, az örömnök választott estéjén,
 Ők méltatlanságot, és bántalmat nyertek;
 De Istentől vigaszt, és enyhet remélvén,
 Mint egyébkor, most is, nyugodtan szenvedtek.

A közvigság ugyan égetőbbé tette
 Kinjokat, sürűbb volt könyeik hullása;
 Ámde a jó Isten ezt mind számba vette,
 Nem hagyá el őket szent vigasztalása.

Mert a mint könyek közt, buzgó imádságban,
 Késő éjjél után elszenderülének,
 A jámbor szenvedők enyhadó álmában
 Jézuska megjelent, karján szülőjének.

Úgy álmodák, hogy jó gyermekek körében
 Jelent meg Jézuska kegyes anyja karján,
 Örömkoszorúkat tartva kis kezében,
 S mindeniknek egyetegyét osztogatván.

Isten mondhatja meg csak a boldogságot,
 Melyet az ártatlan gyermekek érzettek,
 Hogy láthatták Jézust, a világ váltságot,
 S szent kezéből örömkoszorút nyerhettek.

Azonban a két hű szenvedő testvérnek
 A kis Jézus töviskoszorúkat nyujta.
 Mindenki megdöbbsent.... valljon mit tevének?
 Hogy nem lettek méltók örömkoszorúra.

De a két testvér azt, bár könnyhullatással,
Szívben megnyugodva, szívesen fogadta,
Mondván, mint egyébkor, buzgó imádással:
Legyen az Ur Jézus kedves akaratja!

A kis Jézus látván könyeik omlását,
Látta a szomorúk hű vigasztalója
Szívök érzelmét is, a könnyek forrását,
Isteni mosolylyal hozzájuk így szóla.

„Nézzétek fejemen az én koszorúmat.....“
S egyszerre mindenki Jézuskára nézett,
Minden szívet rögtön legmélyebb bámulat
Fogott el, s mondhatlan nagy fájdalmas érzet.

Mert mit előbb köztök egyik sem vett észre,
Töviskoszorúval vala körülvéve
A kis Jézuskának szelid fejecskéje,
Rubintként ragyogván azon drága vére.

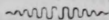
Ki most megérinté a két kesergőnek
Töviskoszorúját.... s ennek tövissei
Azonnal mennyei gyöngyökké fejlődtek,
S elmúltak a két szűz minden keservei.

Ekkor szűz Mária az angyali karral,
 Mely ott volt Jézuska hiv szolgálatára,
 Zengni kezd örvendő érzéssel és hanggal,
 A két ártatlan szűz vigasztalására:

„A búkoszorút is a kis Jézus adja,
 Gyöngyfüzér az annak, ki érette szenved.
 Legyen a kis Jézus kedves akarátja,
 Ki megvigasztalja a kesergő lelket.“

És ez örömének mennyei hangjára
 A két megvigasztalt jó testvér fölserkent;
 Ekkor szólt a harang az Urangyalára,
 S hála volt imájok, mely egekbe felment.

Ha bú érte őket, csak ezt sóhajtották:
 „E búkoszorút is a kis Jézus adta.“
 S biztos enyhülésül csak ezt imádkozták:
 „Legyen a kis Jézus kedves akarátja!“

A KIS JÉZUS CSÓKJA.

Búval köszönt be a kárácsonest
Egy hű anyához, mert jó gyermeke,
Halványan, mint letört szép liliom,
Vég hervadásához közelgete.

S hogy perczre bár könnyitse kinait,
A nyugtalan szülői szeretet
Diszes karácsonfával lepte meg
A nyugton szenvedő jó gyermeket.

Az ártatlan leányka fölveté
Bágyadt szemét és kérdi csendesen:
„Ma jő el a kis Jézus? jó anyám!”
Amaz felet: „Igen ma, kedvesem!”

„Anyácska! költs fel akkor engemet,”

Igy szólt pihegve a szelid beteg,
S elszenderült; — de anyját félelem
És a halál sejtelme lepte meg.

Az emberekhez nem volt több remény:

De a hit, mely jó lelkét élteté,
Beléje most, minőt ember nem ad,
Vigasztalás enyhét csepegteté.

Az alvó ártatlan betegre néz,

S megáradnak fájdalma könnyei,
De melyekben remény is csillogott;
És térdre hull s így kezd könyörgeni:

„Isten! te, kit földünkre lehozott

Az irgalom s az örök szeretet,
Ki egy szegény jászolban kezdted el
Az életet és szenvedéseket.”

„Hallgasd meg egy szülő fohászait

S kérelmeit kegyelmesen fogadd;
Hogy a kiért hálát adék neked,
Tartsd meg nekem ez ajándékodat.”

„Vagy nem nekem, magadnak tartsd meg őt!”

Szólt a szülő, s megmozdúl a beteg,
Fel-felsohajt és nyugtalankodik,
Es anyja nézi, aggódik s remeg.

„Oh nem nekem, magadnak tartsd meg őt!”

Eseng tovább a rettegő anya,
S a szendergő beteg repesni kezd,
És ajkain szelid mosoly vala.

Szülője szól epedve: „Tartsd meg őt,

Uram! legyen te szent akaratom.”

A lányka arcza erre földerült,

S szokatlanul vidámra változott.

És fölnyitá örömmel telt szemét,

„Mit álmodál? egyetlen gyermekem!”

Szülője kérdi... „Hát nem láttad itt,

Kedves mamám! a kis Jézust velem?”

„Almát, diót, mindent adtam neki,

S a kis Jézus megcsókolt engemet.”

Szólt a leányka s a boldog szülő:

„Látd, gyermekem, Jézuska hogy szeret.”

Szemlátomást megenyhült a beteg,
 S melyekkel jó szülője esdekelt,
 A buzgó hit s remény fohásziban
 Az irgalom Atyjának kedve telt.

Mit a szülő kért, meghallgattatott,
 A jó gyermek nem volt többé beteg;
 S e gyógyulás emlékét holtaig
 Mint zárda szüze ünnepelte meg.

KARÁCSONI AJÁNDÉK,

„Ha most a kis Jézus belépne hozzátok,
Karácson-fátokról neki mit adnátok ?“

Ezt kérde egy szülő, és a jó gyermekek,
„Mi mindent odadnánk“, gyorsan feleltenek.

Alig hogy így szóltak, egy szegény kis árva
Belép, az éhségtől s hidegtől átjárva.

És alamizsnát kér a Jézus nevében,
Részvét gerjed a jó gyermekek szívében.

S a karácsonfáról neki adtak mindent,
„Isten fizesse meg!“ szólt az árva s elment.

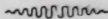
„De már most, anyáskánk, mondd meg,
 hogy mit adnánk.
 A kis Jézuskának, ha belépne hozzánk?“

Kérdik a gyermekek, s anyjok fölkarolva
 A két ártatlankát, örömmel így szóla:

„Adományotokat Jézuskának vitte
 Ama szegény gyermek, ő volt itt helyette.

„Mert oly nagy bece van az alamizsnának,
 Mintha személyesen adnók Jézuskának.“

S a két gyermek szemén az öntudat lángja
 Volt a karácsonest legdicsőbb világa.

JÉZUS NÉVNAPJÁRA.

Hosanna néked, s gyermeki hódolat,
Légy áldva tőlünk, Isten örök Fia!
Buzgó imádás szent nevednek,
S hála, öröm, szeretet s dicsőség!

Komor sötétség fődte a lelkeket,
A vad pogányság és bűnök éjjele;
Feltűnt e szent név: és világ lett,
Melyre a lelki homály eloszlott.

Az ősi vétek szolgabilincseken
Tartá az embert annyi csapás között;
Feltűnt e szent név: s lőn szabadság,
Vér szereze meg a szent keresztfán.

A balga vakhit kárhozatos tanán
 Őrjöngve csüggött a buta néptömeg;
 Feltűnt a szent név: s lett igaz hit,
 Mint a ki rá tanított — örök, szent.

Bűnére hímes leplet adott a rossz,
 Árúba tévén azt az igaz gyanánt;
 Feltűnt e szent név: s lett igazság,
 Egyszerű, tiszta, miként az Isten.

A földi jókat, s ösztöne élveit
 Tűzé ki czélúl a bűnök embere;
 Feltűnt e szent név: s lön menyország,
 Tiszta erénynek örök jutalma.

S mert a halandó ennyi malaszt között
 Balútra téved mégis, ezer veszélyt
 Alkot magának öntudattal
 S kárhozatába akarva süllyed:

E név, a Jézus szent neve lesz a pajzs,
 S a szikla-védfal, mely ha egész világ
 Romokba dől is, rád szakadva,
 Téged a vész közepén megőríz.

Ha árva lettél, elhagy a jó barát,
Követ hajít rád, a kinek életét
Mentéd talán meg éhhalástól,
S nincs hova bús fejedet lehajtsad.

E név, a Jézus szent neve lész anyád,
Vigasztalásod, s mindened ez leend.

Ki benne bízott tiszta szívvvel,
Álljon elő: mikor érte szégyen?

Üdv hát tenéked, s gyermeki hódolat,
Légy áldva tőlünk Isten örök fia!

Buzgó imádás szent nevednek,
S szent nevedért kegyelem minékünk!

BOLDOGASSZONY ANYÁNK!

Ének a török világból. *)

Bús szívem elfogúl, könny fakad szemembe,
Midőn Magyarország sorsa jut eszembe.

Nem tudok gondolni szép hazám multjára;
Hogy meg ne induljon könnyeimnek árja.

S ekkor mint az elmúlt idők szellemének
Bús hangja, megzendül szívemben az ének.

Melylyel jobb eleink midőn bajba estek;
Az Isten anyjához sírva esedéztek.

Sírva szól az ének: „Boldogasszony Anyánk!
„Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
„Magyarországról, romlott hazánkról,
„Ne feledkezzél el szegény magyarokról.“

*) Refrainje a m. kath. egyháznak „Boldogasszony Anyánk,
régi nagy patronánk stb.“ kezdetű XVI. századi énekéből
vétellett.

Elmentek csatákra, vittak, elvérzettek,
Uj hősök szállottak a síkra helyettek.

S míg ők a hazáért véröket ontották,
A családok otthon buzgón imádkozták,

Sírva imádkozták: „Boldogasszony Anyánk!
„Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
„Magyarországról, romlott hazánkról,
„Ne feledkezzél el szegény magyarokról.“

Midőn a boszús ég legnagyobb csapása,
A pártviszály rontott e szegény hazára:

A jobb érzésűek, kikben sírt a lélek,
Látván, mint üldözik egymást a testvérek,

Fájdalmasan zengék: „Boldogasszony Anyánk!
„Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
„Magyarországról, romlott hazánkról,
„Ne feledkezzél el szegény magyarokról.“

Midőn a jó erkölcs s régi szent szokások
Romlásnak indulván, eljött a nagy átok.

Az elkorcsulás s hitetlenség átka,
Mely a sírt még minden nemzetnek megásta.

Kikben az önzéstől ment honszeretetnek
Szent tüze még lángolt, a nemesebb lelkek,

Szívrendítve zengék: „Boldogasszony Anyánk!
„Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
„Magyarországról, romlott hazánkról.
„Ne feledkezzél el szegény magyarokról.“

És midőn megkondúlt, miként a halálra
Vált embernek, a végveszély nagy órája.

Midőn napja leszállt, eltűnt a régi fény,
Midőn nem volt segély, nem volt többé remény.

Följajdult az ének: „Boldogasszony Anyánk!
„Nagyinségben lévén, így szólít meg hazánk:
„Magyarországról, romlott hazánkról,
„Ne feledkezzél el szegény magyarokról.“

Nem tudok gondolni szép hazám sorsára,
Hogy meg ne induljon könnyeimnek árja.

S ekkor, mint az elmúlt idők szellemének
Bús hangja, megzendül szivemben az ének.

Keseregve zengem: „Boldogasszony Anyánk!
„Nagy inségben lévén, így szólít meg hazánk:
„Magyarországról, romlott hazánkról,
„Ne feledkezzél el szegény magyarokról.“

VÁGY AZ ÉGI HAZÁBA.

Szent Ágoston után.

Szomju lelkem az öröklét
Gyógyvizéért ég, eped,
Várva várja, hogy levesse
Már a porbilincseket.

Lángkebellet vágy, ohajt, esd
Jobb hazát a számüzött,
Égre néz, reményelve enyhet
Annyi kín s nyomor között.

Most csudálja már a nagy fényt,
A mit bűne elrabolt,
S az elvesztett üdv emléke
Súlyosítja a nyomort.

Oh ki tudja mily gyönyört ad
 Majd a tiszta béke ott,
 Hol lakást az Ur magának
 Drága gyöngyből alkotott.

Tiszta gyémánt tartja össze
 A dicső lak sarkait,
 Színarany s ezüst borítja
 Fényözönnel útait.

Nincs komor tél s égető nyár
 A boldog vidékeken,
 Mézpatakcsa folydogál ott
 A viruló völgyeken.

Ott örök rózsák mosolygnak,
 S mindenkor tavasz vagyon,
 Nem tesz változást idő s éj
 Az örökfényű napon.

Szűz liljom mindig tenyész ott
 És a drága fűszerek,
 Balzsam és a sok virág jó
 Illatot lehellenek.

Ott egymást nem váltogatják
 A nap, hold és csillagok:
 A bárány, a boldog ország
 Napja, ottan ő ragyog.

És a szentek is, miként a
 Napfény, úgy tündöklenek,
 S győzedelmök nagy jutalmát
 Elvevén, örvendenek.

Az őslétbe visszatérnek,
 Kiket itt csak kín gyötört,
 Ott az élet kútfejénél
 Szívnak éltető gyönyört.

Egy kenyérben részesülnek,
 Nincsen ott szükség s hiány,
 Nem kell fáradozva futni
 A mulandó kincs után.

Tisztaság van ott, a testnek
 Harczi ismeretlenek,
 A dicsőült test s az elme
 Híven egyetértenek.

Ott a sorsnak nincs hatalma
Az üdv és öröm felett,
Nem sorvasztja kór s betegség
A viruló életet.

Egyet óhajtnak minyájan,
Ottan egy az értelem;
És arányos díj van ottan
Fok szerint az érdemen.

Ott az érdek ismeretlen,
A közérdek egyesé,
Minden egyesé közérdek,
S ezt a szeretet tevé.

Ott a vágy és teljesülés
Mindenkor karöltve jár,
És a boldogokra mindig
Új boldogság kéje vár.

Ott a nagy bőség nem untat,
Senkit éhség nem gyötör,
Mindenütt malaszt, nyugodtság,
Béke van, s igaz gyönyör.

Harczaim dicső jutalma,
Üdvözítő Jézusom!
Hogyha majd enyészni indul
Romlandó porsátorom:

Tégy polgárává dicsőült
Országodnak engemet,
Hogy lelkem örökre birjon
Téged, drága béremet.

A BETLEHEMI PÁSZTORFIU.

Diepenbrock után.

Azon éjjel, mely fényt árasztott a földre,
S az igazság örök napját feltünteté,
Midőn a Megváltót szeplőtlen szülője
Betlehemben szegény jászolyba fekteté.

Angyali karoknak dicső énekével
Hivatva, pásztorok siettek hozzája,
A bölcsőt ragyogni csodálandó fénynyel
Látják, hisznek, s szivök a kisdedet áldja.

És nap felköltével ismét eljövének,
S jeléül őszinte jóakaratajoknak,
Az isteni gyermek kegyes szülőjének
Galambot, gyümölcsöt, és báránykát hoztak.

Egy pásztorfiú volt velök Betlehemből,
 Ki mint szegény árva semmit sem vihetett,
 Ő neki semmije sem volt mindezekből,
 Csak tiszta szíve volt, s abban hit s szeretet.

És hogy kijelentse e hív szeretetet,
 Jó szívvel megfujja pásztorfurulyáját,
 Ezzel köszöntvén az isteni kisdedet,
 Hű nevelő atyját s szűzanya-dajkáját.

Eljött minden reggel, s a kis Jézuskának
 Fújt egyet, mint neki Isten tudni adta;
 S szivreszóló hangját jámbor nótájának
 A szent kisded mindig örömmel hallgatta.

De a mint egy reggel szokás szerint eljön,
 A szegény hajléknál sok fényes szolgát lát,
 Bámul a csoporton s az arany-ezüstön,
 Mely borítá kelet három szent királyát.

Kik biborpalástban a porba hullának,
 Értvén a jószágos Istennek nagy titkát,
 Imádva hódoltak az Isten Fiának,
 Adván neki tömjént, aranyat és mirrhát.

Látván ezt a szegény pásztorfiú, nem mert
Most közelebb menni kis furulyájával;
Csak távolról nézte a sok szép idegent
Együgyű szívének szent jámborságával.

De a szent szüzanya mindjárt észrevette
A jó pásztorfiút, a mint távol állá;
Magához szólítja, kitérnek mellette,
S a szűz kegyességgel így szólott hozzája.

„Csak a szeretet ad az aranyak becset,
Melyet a királyok hoztak jámborsággal:
A te szivedben is ég ily hű szeretet,
Jer hát, a mint szoktál, elő furulyáddal.“

És a pásztorfiú furulyázni kezdett,
Oly szivreható volt szivből jött nótája,
Hogy öröm fogott el ott minden jó lelket,
A kis Jézuska is mosolygott reája.

ZSOLTÁROK.

AROTANOK

I. ZSOLTÁR.

Boldog ember, a ki nem jár
A gonoszság útain;
S nem hajolva rossz tanácsra,
Nem nyög a bűn lánczain.

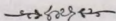
A ki éjjel és naponta
Istenében lel gyönyört,
A ki hűn figyel szavára,
És minden törvényt betölt.

Mint a partra ültetett fa,
Szép és hervadatlan ő,
Mint a partra ültetett fa,
Gazdagon gyümölcsöző.

Oh nem így, nem így a bűnös!
Lenge ő mikint a por,
Melyet a szelek hatalma
Fölragadva szerteszór.

És azért nem állja majd ki
Az ítélet ércszavát,
Zárva fogja ő találni
A hiveknek szent lakát.

Mert a jók erényes útján
Isten a biztos vezér;
A mit a gonosz cselekszik,
Mind mulandó s czélt nem ér.

III. ZSOLTÁR.

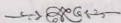
Istenem! mi mérhetetlen
Ellenségeim hada,
Mely dühös haragra gyúlva,
Ellenem föltámada!

Számosan kaczagva mondják:
Hogy tebenned nincs segély!
S ajkukon szavok hazugság,
És fejökre nagy veszély.

Mert te, Istenem! paizs vagy,
Védőm s felmagasztalóm,
És meghallgatsz szent hegyedről,
Ha hozzád fohászkodom.

Nyugott szívvél szállok ágyba,
Nyugton alszom, s ébredek,
Isten véd, — kitől remegjek?
Ellenim bár ezerek.

Kelj fel, védj, s te légy segédem,
Törd meg ellenségimet.
Üdvöt csak benned találok,
Isten, áldd meg népedet!

IV. ZSOLTÁR.

Hallgass meg, midőn könyörgök,
 Szent igazság Istene!
 Mert gyötört szívem kegyedtől
 Nagy örökre serkene.

Ember! oh hová rohantál?
 Meddig lész hazug s hiú?
 Tudd meg, hogy csak tisztelője
 Nála az igaz fiú.

Féljetelek bűnt elkövetni,
 Emberek! s eszméljetelek,
 Nyújtsatok be szent imákat,
 S csak Istenben hidjetelek.

Számosan kétkedve mondják:

Engem boldoggá ki tesz?

Holott Isten végtelen jó,

S üdvöt ő, csak ő szerez.

Nézz reám, Uram! s vidúlok

S százszor boldogabb vagyok,

Mint azok, kik búza és bor

Árja által boldogok.

Hogyha nyugszom, béke virraszt

Csendes álmaim felett,

Isten új reményre ébreszt,

S földeríti lelkemet.

V. ZSOLTÁR.

Istenem! figyelj szavamra,
 Oh hallgass meg engemet;
 Hajnalonta csak tehozzád
 Öntöm esdeklésemet.

Benned bízom, mert igaz vagy,
 A gonosz vérengező
 Elpusztítod, elveszíted
 A hazug gonosztevőt.

Én pedig magas kegyednek
 Csarnokába elmegyek,
 S ott előtted arcra hullva,
 Szent imába mélyedek.

Istenem! te légy vezérem,
 Mert ellenségim sokak,
 És ők ajkukon sulyos bűnt
 S szívökön vést hordanak.

Kiknek toroka egy kitárt sír;
 Nyelvök hízelgés nyila,
 Büntesd, mert szentséged ellen
 Vétkök pártot forrala.

És a kik benned remélnek,
 Isten! add, örüljenek,
 Áldd meg őket, mert igaz vagy,
 Véستől pajzsod óvja meg.

VI. ZSOLTÁR.

Istenem! midőn haragszol,
 Oh ne büntess engemet
 Szent hevedben, oh ne sujtson
 Büntető igaz kezed.

Légy irgalmas, mert erőm nincs,
 Reszket csontom, s mindenem,
 Hervadok, lesujtva lelkem,
 Meddig késel, Istenem?

Nézz reám Uram, s ragadd ki
 A veszélyből lelkemet,
 Irgalmadnak nincs határa,
 Ments meg, Isten! engemet.

Mert ki fog majd emlegetni
A halottak árnyain,
S ott ki dicsérend az ének
Fenröpülő szárnyain ?

Fáradttá tön a sohajtás,
Könyben ázik fekhelyem,
Sápad arczom kínaim közt,
Elhomályosúl szemem.

Oh távozzatok előlem,
Bűn s gonoszság rabjai!
Mert az Urhoz felhatának
Mély keservem hangjai.

Ő meghallgatá szívemnek
Buzgó esdekléseit,
Im pirúlva futni látom
Lelkem ellenségeit.

VII. ZSOLTÁR.

Benned biztam, ments meg Isten!

Ments, nehogy vad üldözőm
Széttépjen, mint éh oroszlán,
Mikor nincs védem s erőm.

Hogyha bántám üldözőmet,

És igaztalan valék:
Ellenim tiporjanak le,
Lelkem légyen martalék.

Kelj fel és ülj trónusodra,

Törd meg ellenim dühét;
Mondd ki rájuk végzetednek
Szent s igaz ítéletét.

Isten, nemzetek birája;
Tetteim szerint ítélj;
Mert igaz vagy, adj jutalmat,
Mit az ártatlan reméll.

Veszszén a bűn, s az igazság
Győztes és erős legyen,
Te vizsgálod a veséket
És a szívet, Istenem!

Pajzsom Isten, a kinél a
Jó s igaz segílyt talál,
Csak gonoszt büntet haragja,
Csak gonoszra vár halál.

Bűnös ember czélt nem érhet,
Gyilkot az magába márt,
Önmagának ássa sírját,
Kínja nem lel tért s határt.

Én pedig a szent igazság
Istenét magasztalom,
Fenröpülve zengni fogja
Főnséges nevét dalom.

VIII. ZSOLTÁR.

Isten! az egész világon,
Mily magasztos szent neved!
Méltóságod fénysugára
Túlhaladja az eget.

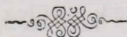
Mily dicső vagy: néma ajkkal
Hirdetik a kisdedek,
Hogy a bűnösök pirúlva
Mind megszégyenüljenek.

Hogyha buzgón feltekintek
Szép egedre, Istenem!
S ott a holdat s csillagezret
Andalogva nézdelem:

Mi az ember! így sohajtok,
Hogy reá emlékezel?
S ő, a méltatlan, kegyedtől
Védve, óva, nem vesz el?

Ő hasonló angyalidhoz,
S mit hatalmad alkotott,
Lábához tevéd a földet,
Barmot és vadállatot,

És a völgy s vizek lakóit,
A madár- s halezreket.
Isten, az egész világon
Mily magasztos szent neved!

X. ZSOLTÁR.

Istenben bizom, barátim!

Mért mondjátok hát nekem:
Szálljak mint madár a hegyre,
Mert megtámad ellenem;

Mert sebes nyilát az ívbe
Tette már a cselszövő,
És igazra száll ki a nyíl,
Hogyha majd az éj lejő.

S mert lerontá, a mit egykor
Alkoték, a védfalat:
Vad dühétől így a jámbor
Biztosítva hol marad?

Égben ül trónján az Isten,
És örök tekintete
Jókra úgy mint bűnösökre
Egyaránt kiterjede.

A gonoszra égető szél,
S mennykövének gylka száll;
Jó az Úr, a jót megőrzi,
S pártján vidor arczczal áll.

XI. ZSOLTÁR.

Istenem! segíts, mivel jó
Már alig találtatik
A halandók közt, romolnak
Erkölcös szokásaik.

Álnokságokat beszélnek,
Egymáshoz ha szólanak:
Más az érzemény szivökben,
Mást szól a csalárd ajak.

Isten büntetése érje
A csalóka síma száját,
Mely magából elbizottan
Ily beszédeket bocsájt:

Nyelveink hatalmas oly nagy,
 Benne bizva bizhatunk,
 És az ajk ügyünkre védve
 Szól, ki hát a mi urunk?

Ámde meghallgatja Isten
 A szegény siralmait,
 Fölkel, és szól: „Bizzatok!“ s ki-
 Nyújtja védő karjait.

Mint a legtisztább ezüst, mely
 Hét tűzben tisztúla meg,
 Oly tiszták az Ur beszédi,
 S híven bételendének.

Te Uram, megőrzöd a sok
 Álnokoktól népedet,
 Bármilyen számmal hagyja köztünk
 Őket élni végzeted.

XII. ZSOLTÁR.

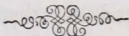
Meddig fogsz, Uram! egészen
Elfeledni engemet?
Meddig rejted el szememtől
Arczodat s kegyelmedet?

Szívemet a bú s a kétség
Meddig fogja gyötreni?
Rajtam ellenim haragja
Meddig fog dühöngeni?

Nézz reám, világosíts fel,
És segits meg Istenem!
Hogy a zord halálnak álmán
El ne mélyedjen szemem;

Hogy ne mondja ellenségem :
Győztem s eltiportam őt!
S hogy ne vígadjon, midőn én
Ingok, Isten! adj erőt.

Benned bízom, és kegyedben
Örvend szívem s szellemem,
Jótevőm az Ur, s csak Istent
Fog dicsérni énekem.

XIII. ZSOLTÁR.

Szólt az esztelen szívében:

Nincsen Isten! s vétkezett.

A bűn útja puszta romlás

S átok, mely lelket temet.

Trónjából lenéze Isten,

Van-e valjon értelem

Népe közt s a szent erénnyel

Egybehangzó érzelem?

Oh tán mind eltért az Urtól,

S egy sincs a ki jót tegyen?

A ki áldozzék, s igédre

Hallgasson nagy Istenem?

Eljön a nap, s majd remegni
 Fog a vétek gyermeke,
 Majd eljő a nemzetekhez
 Az igazság Istene.

Bár a megtért Israelnek
 Szent Sionból adna jelt;
 Akkor szent öröm karolná
 Által Jákob-Izraelt!

XIV. ZSOLTÁR.

Istenem! ki fog pihenni
Sátorodnak szent ölén?
És ki nyer lakást, nyugalmat
A dicsőség szent hegyén?

A ki jámbor, bűnt nem ismer,
Tettben, szóban hű s igaz,
És felére a gyalázat
Fegyverével nem nyilaz.

A ki a gonoszt utálja
És a jókat tiszteli,
Esküjét adott szavának
Tettével pecsételi.

A kit nem vezet önérdék,
S pénz balútra nem ragad.
A ki ilyen: mindörökké
Rendületlenül marad.

XVIII. ZSOLTÁR.

Isten! az egek örökké
 Hirdetik dicső neved,
 És az égbolt elbeszéli
 Mit teremte szent kezed.

Nap a napnak, éj az éjnek
 Adja át a néma szót,
 Mely egész világra elhat,
 Zengve a nagy alkotót.

A nap fényes sátorából
 Száll ki mint a vőlegény,
 S mint a hős dicsón bevégzi
 Pályáját az ég terén.

Istenünknek szent parancsa
 Bölcs, igaz, tökéletes;
 Lelket vidít, szívet ébreszt.
 Békét s lelki fényt szerez;

És az Úr félelme tiszta,
 Szent, örök, s határtalan;
 A mit ítél, mind igazság,
 S drágább mint a színarany;

Drágább mint a kincs, s a gyémánt,
 S édesebb mikint a méz,
 Mint a szinméz; s oktatást nyer
 Tőle a határos ész;

A ki azt megérti, tudja,
 Őrzi és szerinte él:
 Istenétől bő jutalmat
 Nyer, övé a pályabér.

Oh ki tudja vétkeinket?
 Isten! úzd el a homályt,
 Hogy ne vétsünk öntudatlan,
 Engedd tudni a mi árt.

Add, ne nyomja a kevélység
Súlyos bűne lelkeket,
S bármi véték mótelyétől
Tiszta légyen gyermeked.

Szívem szent elmélkedése
S ajkaimnak szózata
Légyen kellemes előtted,
Isten! üdvöm védfala!

XXII. ZSOLTÁR.

Pásztorom a jó, nagy Isten,
 Nem leszek szükölködő,
 Szirtpatakhöz a virányok
 Pamlagára fektet ő.

Imádandó szent nevéért
 Földeríti lelkemet,
 Az igazság és az üdvnek
 Boldog ösvényén vezet.

Járjak bár a zord halálnak
 Árnyas völgye éjjelén,
 Mért remegjek? vélem Isten,
 Vélem a vigasz, remény!

Megvendégelsz, telve áll a
Serleg ellenim között;
És fejemre az olajnak
Illatárját öntözöd.

Igy valóban a kegyesség
Kísér át az életen;
Csarnokodban lesz lakásom
Mindörökre, Istenem!

XXIII. ZSOLTÁR.

Istené a föld s lakói,
S a világok ezrede,
Melyet a folyók s a tenger
Árján alkotott keze.

Ki megy fel az Ur hegyére,
És ki áll meg szent helyén?
A ki jót tesz, tiszta szívű,
És csalást nem űz felén.

Ez nyer áldást Istenétől,
És azoknak gyermeke,
A kik szüntelen keresnek
Téged, Jákob Istene!

Nyiljatok fel, fényes ajtók!
Szent Sion! kitárva állj,
Nyiljatok fel, hogy bemenjen
A dicsőséges király.

És ki az a dics királya?
A hatalmas Jehova,
Az erős, és a csatákban
Győzedelmes Jehova.

Nyiljatok fel fényes ajtók!
Szent Sion! kitárva állj,
Nyiljatok fel, hogy bemenjen
A dicsőséges király!

És ki az a dics királya?
Isten, az erénykirály,
Sábaoth a győzhetetlen,
A dicsőséges király.

XXIV. ZSOLTÁR.

Istenem! Uram! tehozzád
Emelem fel lelkemet,
Benned biztam, s eltörölted
Minden ellenségemet.

Nem pirul meg a ki téged
Mint atyát, imádva vár;
Csak a bűn fián van átok,
A ki tőled messze jár.

Oktass engem útaidra,
Mert segédem csak te vagy,
Lelkem téged vár epedve,
Hogyha kél vagy húny a nap.

Emlékezzél meg kegyedről,
 És feledd el vétkeimet,
 A mely mély ifjúkoromban
 Szennyezé be lelkemet.

Jó az Isten, üdvre inti
 A bűnbánó tévedőt,
 Szent törvényében vezérli
 Az alázatos hívőt.

Isten útja kegy, igazság,
 S bő malaszt azok felett,
 Kik parancsait betöltik,
 S véle frigyre léptenek.

A ki őt imádva féli,
 Feltalálja útjait,
 Nemzedéke bírni fogja
 A földet s áldásait.

Békeoltár van szívében,
 Istenével társalog.
 A kiket az Ur kiválaszt,
 Véghetetlen boldogok.

Szemeim feléd irányzom
Mindörökké, Istenem!
Mert kimentéd a gonoszság
Börtönéből életem.

Nézz reám, mily árva lettem,
Mily szegény bűnös vagyok,
Tágíts kínjaim bilincsén,
Mert gyötrelmeim nagyok.

Nézd ellenségim csoportját
Mint gyűlölnek engemet;
Benned bíztam, oh ne hagyj el,
Isten! óvd meg lelkemet.

Az ártatlan kéz s igazság
Mellettem fegyvert emelt;
Nézz le kínom tengerére,
Mentsd meg Isten Izraelt!

XXV. ZSOLTÁR.

Istenem! birám! ítélj meg,
Mert én ártatlan vagyok,
Benned bíztam mindörökké,
S ingadozni nem fogok.

Nézz vesémnek rejtekébe,
Lobbantsd lángra szívemet;
Mindenkor kegyed vezérlé
S az igazság éltemet.

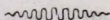
Nem valék hiú, barátom
Nem volt a bűn embere,
Megmosom kezem s e légyen
Ártatlanságom jele.

Szent oltárodhoz borúlok,
Felmagasztalom neved,
És szívem magas dalával
Bétöltök földet s eget.

Elbeszélem sok csodádat,
Dicsérendem házadat,
Melyben lakni üdv, dicsőség
És örök feltámadat.

Oh ne vedd el, mint a bűnök
Zsoldosától lelkemet,
És a vérengzőkkel együtt
Oh ne irtsd ki léteimet.

Ártatlan leszek, de ments meg,
S légy kegyelmes énekem;
Nem fog lábam ingadozni,
Téged áldand énekem!

XXVII. ZSOLTÁR.

Istenem! hozzád kiáltok,
Halld meg esdeklésemet,
Add, ne légyek egy azokkal,
Kiket síri hant temet.

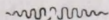
Oh ne sujts a bűn fiával,
Kinek ajkán béke zeng,
S szíve a vétek s hazugság
Vészes tengerén mereng.

Büntesd őt, add vissza néki
Rég érdemlett kölcsönét;
Mert nem érté mily kegyes vagy,
Rontsd le a bűn lakhelyét.

Áldott légy kegyelmes Isten!
Légy erőm, légy oltalom;
Benned bíztam, s megsegítél,
Téged dicsérjen dalom.

Megsegítél, s szent vigasság
Kél s röpül át szívemen;
Győzhetetlen vára vagy föl-
Kentjeidnek, Istenem!

Légy oltalma híveidnek,
Áldd meg örökségedet,
Légy vezére, s mindörökké
Magasztald fel népedet!

XXVIII. ZSOLTÁR.

Istenünkhöz áldozatra
 Fel, fel égi magzatok!
És eléje ünnepélyes
 Köntösben boruljatok.

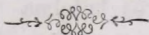
Isten szól a fürgetegben,
 Ő, ha zúg a tengerár,
És a szó erős hatalma
 Zúgva, mennydörögve jár.

Szól az Ur, s kidől a czedrus,
 Szózatára a hegyek,
A Libanon és Sion-hegy
 Zergeként szökellenek.

Szól, s a szózat lángokat szór,
Reng a puszta, ront a tűz,
S a futó vaddal miként az
Erdővel játékot űz.

A világ szép templomában
Minden ötet hirdeti,
Tenger, ég és föld királynak
Őt imádva ismeri.

Isten őrzi tisztelőit,
Ő népének védőfala,
Ő a testi lelki áldás,
És a béke angyala.

XXIX. Z S O L T Á R.

Felmagasztallak, nagy Isten!
Mert megmentéd lelkemet,
Nem örülhet ellenimnek
Árja romlásom felett.

Istenem! hozzád kiálték,
És te gyógyítóm valál;
Mentve lelkem, nem szorongat
Többé már a sír s halál.

Jehovának mondjatok dalt,
Őt dicsérve szüntelen,
Mert csak perczig tart haragja,
De kegyelme végtelen.

Oh mi gyakran reng szemünkben
 Búkőny az estalkonyon,
 És örömré válik a bú
 A derengő hajnalon!

Bőségemben mondtam: Ingni
 Nem fog a te gyermeked!
 Mert elárasztád kegyeddel,
 S véde jótévő kezed.

Elfödéd arczod, s ölö.kín
 S rettegés fogott körül.
 Oh nagy Isten! — felkiálték,
 Adj kegyelmet, könyörülj!

Mit nyersz véremmel, ha a sír
 Éjjelébe süllyedek?
 Felmagasztaland-e a por,
 S dícsérend-e tégedet?

Igy könyörgtem, s szétszakítád
 Bánatomnak fátyolát,
 Szívemet magas kegyedből
 Most öröm karolja át.

És ezért imádni foglak
Mindörökre Istenem!
Büszkeségem csak te lészesz,
Téged áldand énekem.

XXXI. ZSOLTÁR.

Boldog az, kinek feledve
 Bűne, boldog ember az,
A kit Isten számadásra
 Nem von, boldog az igaz.

Titkolám a bűnt, s remegtek
 Csontjaim kinom miatt,
Éj- s naponta sorvadoztam
 Büntető kezed alatt.

Bűnömet kitárva, szólék
 Istenemnek, vétkeket
Elbeszélém, s megbocsátál
 Látva jobboldt szívemet.

És azért csak téged áldand,
Csak hozzád fut tisztelőd,
Mert a kínok tengerén is
Enyhet adva véded őt.

Istenem! te védfalam vagy
És megörzesz engemet,
Szent kéj fogja átölelni
Boldogítva szívemet.

Emberek! ím itt a jó út,
Csak ezen haladjatok,
És ne légyetek miként az
Értelmetlen állatok.

A gonoszt ezer baj éri,
Rajta bűne átka ül;
De ki bízik Istenében
Irgalomban részesül.

Jók! az Urban vígadjátva,
Örömet kiáltatok;
Tiszta szívek! tiszta lelkek!
Istenben vigadjatok.

XXXII. ZSOLTÁR.

Dalt az Urnak, szép örömdalt,
 Fel ti, jámbor emberek!
 Jókhöz illik a dicséret,
 Lanton, hárfán zengjetek.

Uj dalokra pengjen a húr,
 Égi bájjal pengjen az,
 Mert az Ur tettben, szavában
 Mindenütt hív és igaz.

Telve van kegyével a föld,
 Szólt az Ur, és lett az ég,
 S egy lehelletére termett
 Rajta annyi pompa, ék.

Őt imádja, félje a föld,
 S benne minden emberek;
 Mert csak egy szóval parancsolt,
 S ég, föld létre jöttek.

A király s népek tanácsa
 Változékony gondolat:
 Ámde a mit ő határoz,
 Mindörökre megmarad.

Oh mi boldog nép, a melynek
 Jehovah lőn Istene,
 S melyet ő magas kegyével
 Választottúl fölkené.

Ő lenéz mennyből, figyelmét
 Senki sem kerüli el,
 Látja Isten, mindenik mit
 Gondol, érez és mivel.

A királyt s a hőst korántsem
 A hatalmas hadsereg,
 Fegyverek nem, és nem a mén
 Gyorsasága menti meg.

Isten a segély azoknak,
Kik hozzá kiáltanak,
És nem árt nekik sem éhség,
Sem halálthozó hadak.

Lelkünk benne bízik, örvend,
Ő segít, ő védhelyünk,
Isten! oltalmazs kegyeddel,
Mig csak téged tisztelünk.

XXXIII. ZSOLTÁR.

Áldom Istent, ajkamon lesz
Szüntelen dicsérete;
Ő lesz lelkem büszkesége
S életemnek élete.

Halljátok meg ezt, ti árvák!
És örüljön szívetek,
És velem magas nevének
Hálát énekeljete.

Kértem őt, és megsegíte,
Távozott a félelem;
Nem pirul meg, a ki téged
Hí segédül Istenem!

Szolt az árva, kín, nyomor közt
 A szó égbe szállt vala:
 Jött hamar, s körötte tábort
 Vert az Isten angyala.

Lássátok tapasztalásból,
 Mily fölötte jó a Ur.
 Boldog a ki benne bízik
 Tántoríthatatlanul.

A dúsgazdag elszegényül;
 De kik Istent tisztelik,
 A szegénységet, nyomort, kint
 Csak nevéről ismerik.

Jer fiam! tanulj, az Isten
 Félelmére intelek,
 S szép óráid életedben
 Hogy mikép lehessenek.

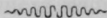
Nyelveden szived beszéljen,
 Légy igaz, nemes, szelíd
 Tedd a jót, kerüld a rosszat:
 Ennyi az, mi üdvezít.

Isten a jót hűn megőrzi,
A gonoszt kiirtja ő,
És nem fogja gaz nevét a
Sirhalmon jelelni kö.

Bánkodó szívhez közel van
Isten, és hamar segít,
Perczre ott terem, ha olykor
Tán baj éri híveit.

Minden tagjokat megőrzi,
Megsérülni egy se fog;
Mig előtte mind lehullnak
A rossz lelkű álnokok.

A ki hűn szolgálja Istent,
Sérthetetlenül marad;
És ki mindig benne bízik,
Boldog mindig és szabad.

XXXVII. ZSOLTÁR.

Istenem! midőn haragszol,
Oh ne büntess engemet,
Szent hevedben oh ne sujtson
Büntető igaz kezed.

Mert nyilad belém röpüle,
Rám nehézkedék karod;
Mert haragszol, tagjaimban
Nincsen épség, hervadok.

Csontjaimnak nincs nyugalma,
Vétkeimnek száma nincs,
Nagy teher fölöttem a bűn
S öldöklő nehéz bilincs.

Kín, seb, és fekély lepett el
 Esztelenségem miatt,
 Gyászban járok s görbedezve
 Lankadok a kín alatt.

Nincs erőm; leverve lelkem,
 Szúm emésztő lángra gyúl;
 És ordítani késztet a kín,
 Mely bennem rombolva dúl.

Istenem! te látsz, előtted
 Tárva állnak vágyaim,
 Nem nincsenek eltakarva
 Fájdalmas fohászaim.

Tévelyeg szívem, szememnek
 Fénye sincs többé velem;
 Társ, barát, rokon fölöttem
 Csak nézők a kínhelyen.

Ellenségim cselt szövénék,
 Hogy megejtsék lelkemet;
 Szívökön bűn, ajkaikban
 Rágalom foglalt helyet.

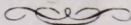
Én pedig, midőn gyaláztak,
Néma és siket valék,
Mint ki menthetné magát, de
Hallgat, némán szenvedék.

Mert reád vártam, s te értem
Fogsz felelni, Istenem!
Hogyha ingok, elbizottan,
Nem örülhet ellenem.

Hajlandó vagyok elesni,
Én megvallom vétkemet,
Kínom szüntelen előttem
Áll, aggasztva lelkemet.

Ellenim pedig erőben
Élnek, és hatalmasok,
Jó helyett rosszal fizetnek,
Mert igédnek hódolok.

Oh Uram! ne hagyj, ne menj el
Messze tőlem, Istenem!
Jöjj, siess, te légy segédem,
Isten! üdvöm s mindenem!

L. ZSOLTÁR.

Irgalmazz nekem, nagy Isten!
Végtelen kegyed szerint,
És töröld el bűnöm árját
Irgalmaid bőségeként.

Mosd le szennyét vétkeimnek,
És tisztítsd meg lelkemet,
Bűnöm szüntelen előttem
Áll, megvallom vétkeimet.

Csak neked vétettem, Isten!
Láttad bűnös tettemet;
Te szavadban hű s igaz vagy;
Szent, igaz ítéleted.

Ime vétekben születtem;
Bűnökben fogant anyám.
Jót szeretsz csak, titkaidnak
Bölcsességét hintsd reám.

Hints meg, Istenem! izsoppal
S megtisztúlok általa;
Moss meg engem, és fehérebb
Lészek, mint a tél hava.

Adj fülemnek szent vigalmat,
S az örömnek árjain
Felvidúlnak vétkeimtől
Összezúzott csontjaim.

Bűneimtől rejtse el arcza,
És töröld le vétkeimet;
Új szívet teremts belém, és
Térítsd jóra lelkemet.

Színedtől ne vess el engem,
El ne vond szent lelkedet;
Adj erőt, és tiszta érzet
Gyámolítson engemet.

Add, vigadjam szent kegyedben;
 Megfogom tanítani
 A bűnöst, útadra térend,
 S nem fog többé bántani.

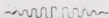
Ments meg, oh hogy vért ne ontsak,
 Isten! üdvöm Istene!
 Nyisd meg ajkamat, s nevednek
 Zengjen hév dicsérete.

Hogyha kedves volna a vér,
 S égő áldozat neked:
 Füstölögve régen égne
 Fölkent oltárod felett.

Tört kebel, alázatos szív,
 Tiszta lélek s öntudat,
 A kegyelmek Istenénél
 A legkedvesb áldozat.

Tégy kegyed szerint Sionnal,
 Hogy Jerúsalem fala
 Épüljön fel s terjedezzen
 Dicsőséged általa.

S akkor kedves lesz előtted
Az igaz szíváldozat,
Akkor szent oltárodon majd
Áldozandnak tulkokat.

XCIV. ZSOLTÁR.

Jertek, áldjuk Istenünket,
Ki lelkünknek üdve lett;
S leborulva zengedezzünk
Néki hálaéneket.

Mert nagy és hatalmas Űr ő,
Minden hatalom felett;
Ő kezében tartja a föld
Mélyét úgy, mint a hegyet.

Mert a tengert ő teremte,
S alkotá a szárazat,
Jertek, áldjuk leborulva
A mindenható Urat.

Magasztaljuk térdre esvén;
 Mert teremő Istenünk,
 S mi mint népe, és hív nyája,
 Tőle oltalmat nyerünk.

Hallván szózatát, ne váljék
 Oly keménynyé szívetek,
 Mint atyáinké, kik látták,
 Mit tőn, s mégsem hittének.

Negyven évig a pusztában
 Éltek ők hitetlenül,
 S Kánaánba nem jutának
 Vétkek büntetéseül.

XCV. ZSOLTÁR.

Uj dalt Istenünknek! uj dalt!
Föld lakói zengjeteK,
Áldjátok nevét s kegyéről
Mindig énekeljeteK.

A népek között csodáit
S fönségét mondjátok el;
Mert nagy és dicséretet csak
Ő, csupán ő érdemel.

Rettentőbb az isteneknél:
Mert ez mind csak semmiség,
Jehovah pedig teremő,
És erről tanú az ég.

Gazdag ék s fény jár előtte,
 Üdv s gyönyör van arczain,
 Méltóság ragyog s dicsőség
 Szent lakának titkain.

ZengjeteK magasztaló dalt
 Jehovának, nemzetek!
 Áldjátok nevét, s lakába
 Ajándékkal menjeteK.

És eléje ünnepélyes
 Köntösben borúljatok;
 Rengjen a föld szent szinétől,
 Mely dicsőséggel ragyog.

HirdesséteK szét a népek
 Közt, hogy Jehovah király;
 Ő a nemzetek birája;
 És ha int, a föld megáll.

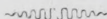
Ég! örülj, vigadjon a föld,
 Zúgjon a nagy tengerár;
 Rét, liget, s mindaz vigadjon,
 A mi ott lakást talál.

Jehovah előtt örüljön:

Mert jön ő, s ítéletet

Tart a népeken, s igaz mind,

Mit felölök végezett.

XCVI. ZSOLTÁR.

Jehovah király: örüljön
A föld és minden sziget;
Trónt a törvény és igazság
Talpkövére épített.

Barna felleg van körében,
És előtte láng megyen,
Mely hatalmát dúlva szórja
Szét az ellenségeken.

Int a villámnak: s világ van;
Látja ezt a föld, s remeg,
És az Ur előtt viaszként
Olvadoznak a hegyek.

Ő igaz: beszéli a menny,
Látják minden nemzetek.
Szégyen a bálványozókra,
Kik semmikben hittének.

Minden angyal őt imádja.
Juda és Sion vigad,
És magasztal téged Isten!
Szent ítéleted miatt.

Mert egész földön dicső vagy
Minden istenek felett.
A kik tégedet szeretnek,
Gyűlöljék a vétkeket.

Isten őrzi híve lelkét,
És cselből kimentti őt,
Fény s öröm jár a szelídek
És igazszivűk előtt.

Tiszta lelkek! Jehovában
Szüntelen örüljetek.
S fönlebegve szent nevének
Háladalt zenegjete.

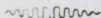
XCIX. ZSOLTÁR.

ZengjeteK víg dalt az Urnak,
Hűn s vigan szolgáljatok:
És eléje vídor arczczal
S énekkel járuljatok.

IsmerjéteK el, hogy Isten
Jehovah, s ő alkotott
Minket, s nem mi minmagunkat,
Ő nyájába fogadott.

Csarnokába őt imádva
És dicsérve lépjeteK;
Szent nevének hő kebellem
Háladalt zenegjeteK.

Mert kegyének nincs határa,
 Mert az Isten jó s igaz;
 Nemzedékről nemzedékre
 Száll: hogy ő jó és igaz,

CI. ZSOLTÁR.

Kérlek, oh hallgass meg, Isten!
Jusson hozzád szózatom;
Arczodat ne rejtse előlem,
Mert az inség terhe nyom.

Jöjj, siess, segélyre hívlak,
Mert eltűntek napjaim,
Mint a füst, s az ág gyanánt el-
Száradának csontjaim.

Szívem olyan, mint levágott
Fű, és elfeledkezem
Búm miatt az élelemről,
Kín s keserv az ételem.

Csontvázzá tön jajgatásom,
 Bánatomban nincs határ;
 S elhagyott levék mikint a
 Pellikán s a rommadár.

Ártalmamra esküvének
 Gúnyolódó ellenim;
 Kenyerem a gyásznak hamva,
 Italom hév könyeim.

Mert haragszol, s fölemelve
 Sujta földhöz szent kezed.
 Napjaim miként az alkony
 Árnya hosszak lettenek.

Hervadok, miként a fűszál,
 De előtted nincs halál,
 Szent emléked nemzedékről
 Minden nemzedékre száll.

Kelj föl, Isten! itt az óra
 Könyörülj Sion felett,
 Benne minden kő nekünk szent,
 Érte ontunk könyeket.

Jehovah nevét imádva
Tiszteljék a nemzetek;
S a királyok nagy hatalma
Fényétől remegjenek.

Mert az ős Sion fölépült,
És az Ur ott megjelen,
Könyörült az őt imádó
Megalázott nemzeten.

S ezt örökké hirdetendik
A történet lapjai,
Hogy dicsérjék a nagy Istent
Az utókor ajkai.

Felirandják, hogy atyánk ő,
S a fogoly keserveit
Meghallgatja, és kimenti
A halálnak gyermekit.

Hogy Jerúzsalem- s Sionban
A királyok s nemzetek
A midőn imára jönnek,
Csak nevének zengjenek.

Elvevé az út erőmet,
 Végemet tudasd velem,
 Életem felén ne végy el..
 Oh ne végy el, Istenem!

Nemzedékről nemzedékre
 Terjednek esztendeid;
 A földet kezed teremté
 S a világok ezreit.

Ők elmúlnak, megmaradsz te;
 Ők miként az öltözet
 Elavúlnak, ámde nálad
 Nincs idő, nincs végezet.

Isten! engedd gyermekinknek,
 Hogy tevéled lakjanak,
 S nemzedékeik örökké
 Néked hűn szolgáljanak.

CXII. ZSOLTÁR.

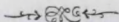
Dícsérjétek, hív szolgái.
A nagy Isten szent nevét;
Most és mindörökre zengjük
Nevének dicséretét.

Napkelettől napnyugotig
Áldassék az Ur neve:
Mert ő mindenek fölött nagy,
Az ég és föld Istene.

Ki hasonlít Istenünkhöz,
Kit fölélni nem lehet?
S mégis ő kegygyel tekint le,
Nézve földet és eget.

Ő szegényt és elhagyottat
A földporból fölemel:
Hogy egy rangba tegye őket
Népe fejedelmivel.

Ő a magtalan kesergőt
Gyermekekkel áldja meg...
Magasztaljuk, áldjuk Istent!
Dícsérjék őt mindenek.

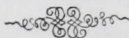
CXXIV. ZSOLTÁR.

Kik tebenned bíznak, Isten
Mint Sion, mint a hegyek,
Mindörökre oly szilárdan
Állnak, rendületlenek.

Hegy keríti bástyaképen
Védve Jeruzsalemet:
Isten áll őrt sziklafalként
A körül, kit ő szeret.

Ő a jámbort elnyomatni
A rosztól nem engedi.
Nem, nehogy kínjában a jó
Nyújtsa karját bűnre ki.

Istenem! tégy jót a jókkal,
 Kiknek ajka nem hazud.
 Csúszó és csalárd gonosznak
 Büntetések átka jut.

CXXVII. ZSOLTÁR.

Boldog vagy, ki félve Istent,
 Útait hűn tiszteled;
 Nem zsarolt falat, — kezednek
 Szerzeménye életed.

Boldog vagy te, és szerencsés:
 Birtokodban tiszta nő,
 Mint a dús borág, mi házad
 Oldalán magasra nő.

Magzatid miként olajfa-
 Lombok asztalod körül.
 Ime a ki féli Istent,
 Mennyi jóban részesül!

Isten áldjon meg Sionból,
S lássad élted napjain:
Jeruzsalem mint virágzik
A jólétnek karjain.

Magzatidnak magzatit lásd,
Bút ne érjen ősz fejed;
Béke, munka, s istenáldás
Boldogítsa Izraelt!

CXXIX. ZSOLTÁR.

A mélységekből kiáltok
Fel te hozzád, én Uram!
Hallgass meg midőn elődbe
Esdekelve jut szavam.

Ha följegyzed vétkeinket,
És számot jössz tartani:
Istenem! ki bír előtted
Akkoron megállani!

Nálad a kegy és bocsánat,
Hogy tiszteltessék neved;
Benned bizva szent igédre
Építem reményemet.

Lelkem hévvel és epedve
Várja szent kegyelmedet ;
Reggeltől estig te benned
Bízva töltöm életemet.

Izrael! remélj az Urban,
Benne üdv reményleni :
Ő a váltság, ő ki fog majd
Bűneidből menteni.

CXXXVIII. ZSOLTÁR.

Istenem! te megvizsgáltál,
És jól ismersz engemet;
Jól tudod hová visz útam,
Látod keltem- s feketemet.

Még nyelvemre sem jön a szó,
Már előtted tudva van,
És minden részről bezárva
Tart kezed minduntalan.

E tudásod meghaladja
Elmémet s csodálkozom;
Hová menjek, merre fussak
Színed előtt? — nem tudom.

Hogyha felhatok az égbe,
 Ott talállak tégedet;
 Ha leszállnék a pokolba,
 Látnám jelenlétedet.

És ha messze tengeren túl
 Szállnék hajnalszárnyakon:
 Oda is jobbod víz engem,
 S az tart fen mindenkoron.

És ha mondom: a sötétség
 Tőled elföd engemet...
 Nem főd el... mert a sötét éj
 Fényes napvilág neked.

Áldalak, mert bámúlandó
 Mind, a mit kezed mivel;
 Alkotóm vagy, — már anyámnak
 Te rejtél méhében el.

Láttad, testem mint szövődött,
 Irva könyvedben vala
 Éltem minden napja, melynek
 Messze volt még hajnala.

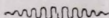
Oh! mi végtelen felőled
 Eszmémnek serege;
 Megszámlálnám, ámde több az,
 Mint a tenger fövenye.

Hogyha az elmélkedésben
 Már végkép elfáradok, —
 És elalszom; — fölébredvén,
 Mégis csak veled vagyok.

Oh! bár messze távoznának
 Mindazok, kik ellened
 Gögösen szólnak, halmozván
 A vétkekre vétkeket.

Nem tartok többé azokkal,
 Kik téged káromlanak;
 Egyedül neved dicsérje
 Itt minden szív és ajak.

És azért, Uram! figyelj rám,
 Ki jól ismersz engemet,
 S szent törvényed régi útján
 Vezesd minden léptemet.

CXLI. ZSOLTÁR.

Hozzád sír szavam fel, Isten!

Hozzád esdekléseim.

Én kiöntöm, és elődbe

Szállnak könnyörgéseim.

Csak neked panaszlom én el

Kínos aggodalmamat,

Hogyha lelkem bágyad: ah mert

Csak te érted útam.

Útamon, hol járni szoktam,

A gonoszság cselt vetett;

S nincs, ki ismerjen, de senki

Nincs, ki védje lelkemet.

Istenem! hozzád kiáltok,
Mert minden kinomra hagy,
Mert osztályrészem s reményem
Az élők közt csak te vagy.

Oh figyelj kinom szavára:
Mert erőtelen vagyok.
Ments meg átkos ellenimtől;
Mert igen hatalmasok.

Jöjj, s e börtönből ragadj ki,
Hogy dicsérjen énekem
Nézd a jók feszülve várják,
Mig te jót teszesz velem.

CXLII. ZSOLTÁR.

Istenem! te hű s igaz vagy,
Halld meg esdeklésemet;
És szolgádon kínja közt ne
Tarts kemény ítéletet.

Mert ki ártatlan előtted?
Ez egy élő sem lehet;
Nézd mikint tör rám az ellen,
Földre sujtva engemet.

S a sötétség zord honába
Küld, mikint a holtakat,
Lankadok, leverve lelkem,
És szívem majd szétszakad.

Múltam jő eszembe, én rád
 S tetteidre gondolok,
 Mint a száraz föld esőért,
 Csak teértted szomjazok.

Lelkem téged vár epedve,
 Oh hamar felelj nekem;
 Arczod el ne rejtsd előlem,
 Mert enyészik életem.

Mint ki a sír éjélébe
 Száll, olyanná lettem én;
 Benned bízom, küldj malasztot
 Napjaim bús reggelén.

Lelkemet hozzád emeltem,
 Oh mutasd meg útadat;
 Ments meg ellenim dühétől,
 Féljék ők hatalmadat.

Szent parancsodat taníts meg
 Híven teljesíteni,
 Istenem vagy, szellemed fog
 A jóban vezérteni.

Jehovah! nevedre kérlek,
Még ne irtsd ki léteimet;
Irgalmad szerint ragadd ki
A nyomorból lelkemet.

Lelkem ellenit tipord el,
Veszszenek az álnokok,
Ments meg Isten! adj kegyelmet,
Én örök szolgád vagyok.

CXLV. ZSOLTÁR.

—

Lelkem! az Urat dicsőítsd,
 Jehovát magasztalom;
 Mig csak élek, Istenemnek
 Zengni fog magas dalom.

Ne higyj a hatalmasoknak,
 Emberekben ne remélj,
 Lelkök elszáll, s porba hullnak;
 Emberekben nincs segély.

Boldog az, kinek segélyt ad
 Jákob szent s nagy Istene,
 A kinek Isten reménye,
 Czélja, vágya s mindene.

Isten Ur a földön, égen,
 És jósága végtelen;
 Törvényt s enyhet tőle vár az
 Éhező és védtelen.

Fényt ad a világtalannak,
 Ő a gyenge véd fala,
 Ő szabadság a fogolynak,
 S özvegyeknek gyámola.

Benne az igaz barátot
 Lel, az árva jó atyát,
 Az útas vezért, a bűnös
 Benne féli ostorát.

Ő az Ur most és örökké,
 Ő Sionnak Istene;
 Nemzedékről nemzedékre,
 Szálljon hév dicsérete.

CXLVI. Z S O L T Á R.

Fel, dicsérjük a nagy Istent,
Istenünknek zengni jó.
Énekünk legyen magasztos.
Tiszta, kedves, lángoló.

Mert felépül szózatára
Jerusalem romfala,
És a honfi számüzöttek
Visszatérnek általa.

Ő a tört kebelnek írja,
Enyhet ő sietve hoz:
Mig leverve, porba zúzva
Egyig elvesz a gonosz.

Számba vette csillagit mind,
És neven szólítja meg.
Bölcs, nagy ő, és a miket tesz,
Mind oly nagyszerű remek.

Dalt az Urnak, lángoló dalt!
Hálaénekekre fel!
Mert a fellegek palástja
Szózatára terjed el.

Ád esőt a szomju földnek,
A mezőknek kedvet ád;
A vadállatot kitartja,
S a hollók sívó fiát.

A kik önmagokra büszkék,
Kegyben nála nincsenek;
Csak kik őt szeretve s áldva
Félik, ők a kedvesek.

CXLVII. ZSOLTÁR.

Fel Sion! dicsérd az Istent,
Áldjad őt Jerusalemi!
Mert falad lőn ő, min át nem
Törhet bármi harczelem.

Ő szülöttidet megáldá,
S réted-, erdőd- s földedet;
Isten int, és megvan az, míg
Elrepül egy perczenet.

Ád havat, minő a gyapju,
Hint deret, miként hamut,
Küld jeget; s ezek fagyának
Ellenállni majd ki tud?

Szól az Ur, s felolvad a fagy;
 A szelid lebelnek int,
 S a patak s folyam csevegve,
 S áradozva foly megint.

S a miért leghőbben áldjuk
 Jehovát; — ő osztogat
 Jákob, Izrael fajának,
 Törvényt és parancsokat.

AZ
ÉNEKEK ÉNEKE.

I.

A R A.

Vajha engem ajkaidnak
Csókja boldogítana!
Mert szerelmed mint a színbor
És a balzsam illata.

Kedves, mint a most kiöntött
Jószagú olaj, neved;
S oly nagyon azért szeretnek
A leányok tégedet.

Szólj, s követve balzsamodnak
Illatát, hozzád futunk,
S mintha csarnokába vinne
A király, úgy vígadunk.

S a mi akkor boldogítand
 Kedvesem! szerelmed az;
 Tiszta vagy te, mint a színbor,
 És szeret minden igaz.

Szép vagyok, bár barna színem,
 Jerusálem lányai!
 Szép mint Czedár, mint Salamon
 Ékes barna sátrai.

A nap és a vad kajánság
 Égeté meg képemet,
 Rosz testvérim szőlőörré
 Rendelének engemet.

Ámde szőlőmet nem őrzém. —
 Mondd meg, a nap hév delén
 Kedvesem! hol fogsz pihenni?
 Szólj s ott felkereslek én.

VÖLEGÉNY.

Nyáj után jőj, oh te legszebb
 Minden asszonyok felett!
 S a tanyák körül legeltesd
 Szökdelő kecskéidet.

Mint a győzedelmi pályán
 Pharaónak ménei,
 Mint az ünnepély olyan vagy;
 Üdv reád tekinteni.

Gyöngyfüzért veszek nyakadra,
 És függőket, kedvesem!
 Mind arany s ezüst szemekkel
 Lesz kirakva ékesen.

A R A.

Nem kell a királyi asztal,
 A midőn te vagy velem,
 Mint a nárdusz illatárja
 Kedves vagy, szerelmesem!

Mirrha, s a cziprusvirágnak
 Fürtje vagy, ha átölelsz,
 Boldogságom csak te benned
 Van, ha keblemen pihensz.

VÓLEGÉNY.

Oh mi bájos vagy, barátném!
 Mily varázslók kellemid!
 Szép szemed, mint a galambé,
 Tiszta, ártatlan, szelid.

A R A.

Nézd a lombokat felettünk
Czedrusfából van lakunk,
Cziprus a butor; te szép vagy,
És mi boldogok vagyunk.

II.

VÖLEGÉNY.

Én virág vagyok, s barátném
Líliom, völgyben nővő;
Mint tövis között a liljom,
A szüzek közt olyan ő.

A R A.

Az ifjak közt úgy tekintem
Szívem kedves pásztorát,
Mint a vad fák közt az édes,
És megáldott almafát.

Enyhet árnyain találok,
Mert gyümölcse szép s nemes.
Boldogságunk hajlokába
Jer, galambom! jer, siess.

Győzedelmedet kivíttad
 Szívemen, szerelmesem!
 És mi lesz győzelmi zászlód?
 Nemde tiszta szerelem?

Támogassatok virággal,
 Mert tüstént leroskadok,
 Almanedvet ajkaimnak,
 Mert a kéjtől lankadok.

Balja párna lett fejemnek,
 Jobb kezével átölel,
 Lélekzése, mint tavaszkor
 Az elaltató lebel.

VÖLEGÉNY.

Légyenek szépek s szelídek
 Kedvesemnek álmai;
 Fel ne serkentsétek ötöt
 Jeruzsálem lányai!

A szép szarvasokra kérlek
 Fel ne ébreszszétek őt,
 Majd a hajnal felköszönti
 A mosolygva ébredőt.

A R A.

Hallga ő jön a hegyekből;
 Ez szerelmesem szava,
 Gyors ő mint a bércki kecske,
 S mint a szarvasok fia

VŐLEGÉNY.

Ime itt a fal mögött van,
 S bétekint az ablakon;
 Hallom kedvesem szavát, ő
 Hí oly édes hangokon.

Kelj fel, és siess, barátném!
 Szép galambom, kedvesem!
 Már elmúlt a tél s a zápor
 Zord viharja, jer velem.

Már mosolyganak mezőink,
 Hallottam nyögő gilit,
 Láttam immár a fűgének
 Legelső gyümölcseit.

A szőlőmetszés idője
 Itt van, kelj föl kedvesem!
 Hagyd el a falak magányát,
 Zöld ligetbe jer velem.

Zengjen szózatod fülembé,
 Jer, mutasd meg arczodat;
 Arczod oly szép, oly varázsló,
 Oly édes nekem szavad.

A R A.

Én övé vagyok, s enyém ő,
 A szelíd fiú enyém,
 Liljomok között legeltet
 A nap hűvös reggelén.

Majd ha leng az esti szellő,
 És az árny alunni száll:
 Jőj sietve kedvesedhez,
 Jőj, mert ő epedve vár.

III.

A R A.

Csendes éjben, lenge párnán
 Szenderegve álmodám:
 Lelkem kedvesét kerestem,
 De fel nem találhatám.

Felkelék, a néma várost
 Béfutosva, felverém,
 Kérdve őrt és minden embert;
 Ah de őt nem lelhetém.

És tovább menék könnyűzve;
 S im meglátom őt magát;
 Megfogám, s el sem bocsátám
 Szépen gömbölyű karát.

Őt anyám lakába vittem,
 Ajkain mosoly derült,
 Keblem aggodalma elszállt,
 S véle álmom elrepült.

VÖLEGÉNY.

Légyenek szépek s szelídek,
 Kedvesemnek álmai,
 Fel ne serkentsétek őtet,
 Jeruzsálem lányai.

A szép szarvasokra kérlek
 Fel ne serkentsétek őt,
 Majd a hajnal felkösönti
 A mosolygva ébredőt.

JERUZSÁLEM LEÁNYAI.

Ott a pusztából ki jő fel,
 Mint a röpke füstgomoly,
 Mely a drága fűszereknek
 Illatából szétomol?

Ime a királyi ágyban
 Izraelnek gyöngye ül,
 Fegyverekben hadratermett
 Hatvan hős vevé körül.

Czedrus a remekszerű ágy,
 Támaszán kivert arany,
 Oszlopán ezüst sugárzik,
 Benne bíbor párna van.

Rajta a legszebb leány ül,
 Lángra gyúlnak arczai:
 Jőjetelek királyi nászra,
 Ős Sion leányai!

Im vakító fényözönben
 Jó királyunk, Salamon,
 Nyílt koronát tön fejére
 Anyja az örömnapon.

IV.

VÖLEGÉNY.

Oh mily ékes vagy, barátném!
Szép szemed galambszelid,
Mint a bérczeken szökellő
Kecske nyájak, fürteid.

Tiszta, szép, fehér a juhnyáj,
Mely imént usztattatott,
Mind ép, meddő nincs közöttte :
Ilyen a te fogsorod.

Méz beszéded, arczod alma,
Ajkad egy bibor szalag,
Dávid szép tornyát dicsérik,
Ha nyakadról szólanak.

Dávid tornya tiszta márvány,
Rajta pajzsok, fegyverek,
Mint az ékszerek terajta,
Büszkeséggel fénylenek.

Emlőd, mint a bércki kecske
 Szép kis ikre oly fehér,
 Mely legelve gyenge liljom
 Közt vidáman szökdegél.

Majd midőn a gyenge szellő
 Béköszönt az alkonyon,
 Tőled a tömjénligetbe
 Én csak akkor távozom. —

Szép, egészen szép vagy, oh lány!
 Kedves és szeplőtelen;
 Szállj le a párducz- s oroszlán-
 Lakta bérctzről, s jer velem.

Rám tekintél, szép galambom!
 S egyetlen tekinteted,
 Lágú hajad csak egy csigája
 Megsebezte szívemet.

Színbornál tisztább szerelmed,
 Méz és tej van nyelveden,
 Szép ruhád tömjénzagával
 Túlhat minden fűszeren.

Rejtett forrás, jól megőrzött
 Kert az én szerelmesem,
 Ő nekem nemes gyümölcsöt
 Böven, gazdagon terem.

Mint Libánonról a félve
 S lopva lejtő kis patak :
 Mátkám! téged a leányok
 Oly szerénynek tartanak. —

Kelj föl, éjszak hús fuvalma!
 S kertemet lebegjed át.
 Déli szellő! jőj, s te csald ki
 Szép virágim illatát.

V.

A R A.

Jőj el, szép kertedbe térünk,
 Jer velem, szerelmesem!
 Már megérték a gyümölcsök,
 Oh engedd megízlenem.

VÖLEGÉNY.

Eljövék, mátkám! s leszedtem
A legszebb terményeket,
Itt a mirrha s fűszeres bor,
Hoztam mézet és tejet.

Föl barátim! a kupákhoz,
Föl, vigan! igyunk, együnk!
Míg a bornak és örömnnek,
Mámorába mélyedünk.

A R A.

Halljad álmomat, galambom!
Alvám, ébren volt szívem....
Ime szózat zeng fülemben....
Hah! ez ő, ez kedvesem.

,Oh bocsáss be, szép barátném!
Mert hajamnak bodrai
Dérfödöttek, s harmatárral
Rakvák ifjad arczaik.'

Én ruhámat már letettem,
És most újra felvegyem?
Mosva lábom, s hogyha érted
Felkelek, beszennyezem.

És a zár mellett benyujtá
 Ujjait szerelmesem,
 Fölkelék szivem hevével,
 S a nyiláshoz ért kezem.

Ime mirrha s drága balzsam
 Ömled által ujjamon;
 Elragadtatám, s az ajtót
 Kedvesemnek felnyitom.

Ám de addig elfutott ő,
 S én utána hirtelen;
 Nem lelém, nevét kiáltám,
 Ah de nem felelt nekem.

Rám találva, elrabolták
 Városunknak őrei
 Fátylomat, meg is sebeztek
 A durvák ütései. —

Jeruzsálem szép leányi!
 Kérlek, kényszerítelek,
 Mondjátok meg kedvesemnek,
 Hogy miatta szenvedek.

JERUZSÁLEM LEÁNYAI.

Oh miben haladja túl a
 Többi ifjat kedvesed?
 S mert oly hévvel kérsz, mivel szebb
 Ő a többiek felett?

A R A

Kedvesem piros, fehér is,
 Választott ezer közül,
 Feje színarany, s fején a
 Haj, holló, midőn röpül.

Tejbe fürdetett galambé
 Vőlegényem szép szeme,
 Ajka a piros virágé
 Arcza kertek fűszere.

Karja mint a jó aranyból
 Készült drága hengerek,
 Melyeken művész-kezektől
 Jáczintok tündöklenek.

Szárai aranytalapra
 Épült márványoszlopok,
 És a termet, mint Libánon
 Mint a sűgár czedrusok.

Szája, mint a méz, személye
A szépségek lakhelye,
Jerusálem szép leányi!
Ilyen szívem kedvese.

JERUZSÁLEM LEÁNYAI.

Hol van ő? szólj, oh te legszebb
Minden asszonyok felett,
Mondd, hová ment vőlegényed?
Jőj, keressük őt veled.

VI.

A R A.

Jőj el, s kertedben legeltesd
Nyájadat, szerelmesem!
Jőj a fűszeres ligetbe
Szedni liljomot velem.

Én tiéd vagyok, s enyém te,
Szép szerelmesem enyém;
Liljomok között legeltetsz
A nap hűvös reggelén

VÖLEGÉNY.

Szép vagy, mint a városok közt
Thirza és Jeruzsálem,
S mint a tábor harczy rendben,
Rettentő vagy, kedvesem!

Oh ne nézz rám, mert magamból
Elragadnak szemeid,
Mint a bérczi kecskenyájak,
Dúsak lenge fürteid.

Tiszta, szép, fehér a juhnyáj,
Mely imént usztattatott,
Mind ép, meddő nincs közöttte;
Ilyen a te fogsorod.

A királynők száma hatvan,
Hölgyeiknek száma nincs:
Egy az én szelíd galambom,
Ő egyetlen drága kincs.

Látva ötet a királynők
Szép- s boldognak hirdeték;
Látva a királyi hölgyek,
Irigyelve nézdelék.

És ki kél fel, mint a hajnal?

Szép miként a hold s a nap,
Rettentő, miként a tábor . . .

Mátkám! szépem! ez te vagy.

A R A.

A gyümölcsös kertbe mentem,

Fák s virágok bimbaját
Nézegetve, völgyet, erdőt
Vígan andalogtam át.

Mentem, nem gyanítva rosszat,

Im eléront egy szekér,
Benne Aminádab üle,
Bennem elfagyott a vér.

Futni kezdtem a ledértől,

Ő kiálta, Szulamith!
Szép leány! ne fuss, mutasd meg
Kedves arczod bájait.?

„Óh mit láthatnál te benne,

Mint a harczok táborát?“
Szóltam; ő dicséretekre
Tárta csalfa ajakát.

Monda: „Emlőd mint a kecske
Szép fehér kis ikrei,
És hajad mint a királynak
Fejszalag lengései.

Szép fejed miként a Karmel;
Állj meg, húgom, kedvesem!“
Szólt, futottam, és kiálték,
„Van nekem szerelmesem!“

Mentve lettem, ő sohajtott. —
Jer, mulassunk a tanyán;
Majdan szőleinkbe térünk,
Hogyha fölkel a korány.

Megtekintjük a virágok
Dús reményt ha nyujtanak?
S megvallják-e a gyümölcsöt,
Mit most rejtve tartanak?

A virágos almafákhoz
Jer, vezess el engemet,
Ott fogom majd elbeszélni
Lángoló szerelmemet.

VII.

A R A.

Vajha kedvesem! te bátyám
 Volnál, s bárminő helyen
 Húgodat elétalálva,
 Csókolhatnád édesen!

Mentten a balvéleménytől,
 Átölelve tégedet,
 Húgod anyjához vezetne,
 Adna bort, almát s tejet. —

Balja párna lett fejemnek
 Jobb kezével átölel,
 Lélekzése kedvesemnek,
 Mint az altató lebel.

VÖLEGÉNY.

Légyenek szépek s szelídek
 Kedvesemnek álmai,
 Fel ne serkentsétek ötöt,
 Jeruzsálem lányai.

A szép szarvasokra kérlek
 Fel ne ébreszszétek őt,
 Majd a hajnal felköszönti
 A mosolygva ébredőt.

JERUZSÁLEM LEÁNYAI.

A pusztából kedvesére
 Támaszkodva ott ki jő?
 A legboldogabb anyának
 Egyetlen leánya ő.

Hol az almafák tövében
 Hinti a fű illatát,
 Téged ott hozott világra
 Szép leányka! jó anyád

A R A.

Mint a titkok szent pecsétjét
 Úgy őrizz meg engemet,
 Mert erős, s meg tudja győzni
 A halált a szeretet

Mert keményebb a pokolnál
 Az igaz hű szerelem,
 Lángja, mint az ég viharja,
 Mint a romboló elem.

A szerelmet el nem oltják
 Mérhetetlen tengerek,
 Kincs, arany s ezüst előtt
 Elfelejtett porszemek. —

Szóltanak testvérim egykor:
 A mi hógunk még gyerek;
 Mit teendünk majd ha érte
 Sok kérők jövedenek?

Hogyha bátya lesz: fölője
 Majd ezüst-falat rakjunk;
 Hogy ha ajtó: czédrusokból
 Rá kettős béliést adunk.

Bátya voltam én, galambom!
 És az emlékek tornyai;
 S mert erős valék, ez által
 Lettek boldog napjaim.

VÖLEGÉNY.

Balhamon kövér vidékén
 A királynak szőleje,
 A bérlőktől mennyi hasznót
 Mennyi kincseket nyere!

Szép szőlőm te vagy, barátném!

Áldott mindenek felett.

Nem irigylem Salamontól

A tömérdek kincseket. —

Ime részvevő barátim

Eljövénnek, kedvesem!

Rád figyelnek, várva szódat, —

Hogy vigadjanak velem.

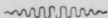
A R A.

Jer, siess keblemre, nőd hí,

Vőlegényem! jer s örülj!

Nézd, a város véne, ifja

Mind nászünnepeinkre gyúl.

EGYHÁZI ÉNEKEK.

I. REGGELI ÉNEK.

Nagy Isten! áldva tégedet,
Szivből hálát adunk neked:
Hogy e napodnak reggelét
Nekünk megérni engedéd.

Uj kegyelemnap ez nekünk
S azért adád azt, Istenünk!
Hogy elhagyván a vétkeket,
Méltán dicsérjünk tégedet.

Te munkásságra alkotál,
Midőn testet s erőt adál.
Add, hogy dolgozzunk szívesen,
Munkákon áldásod legyen.

Uram! előzd meg és vezesd
 Jósándékunkat, és kövesd,
 S ha tetté lesz, végezze azt
 A tőled származott malaszt.

Ha estre hajlik életünk,
 Uram Jézus! maradj velünk;
 Nem éri azt veszedelem,
 A kit te védesz, Istenem!

S ha jó végóránk, el ne hagyj,
 Ki az igazság napja vagy:
 Nem rettent sírunk éjjele,
 Ha virrad e nap reggele.

Engedd, virradjon oh Atyánk!
 Az üdvözülés napja ránk.
 Ki itt áldás vagy s irgalom,
 Légy egykor égi jutalom.

II. REGGELI ÉNEK.

Uj napoddal, oh Teremtőnk!
Uj hálára ébredünk,
Nyerjen hát tetszést előtted
Háladó dicséretünk.

Elménk első gondolatja,
Az első szivdobbanás,
Az első szó ajkainkon,
Legyen neked háladás.

Hála, hogy minket teremtéel,
S kijelentéd magadat,
Hogy ismerje halhatatlan
Lelkünk nagy jószágodat.

Ah de mi vétekbe estünk!...

De te irgalmas valál.

Hála, hogy nekünk Fiadban

Égből megváltót adál.

Hála a Szentlélek által

Áradó kegyelmekért,

Ki tanít, vezet, segít, visz,

Mutatván az égi czélt.

Hála, hogy az igaz hitben,

Szent reményben vallhatunk,

Oh Szentháromság egy Isten!

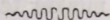
És szeretve áldhatunk.

Add, hogy mindig tiszta érzés

Jámbor élet, jó halál.....

Legyen méltó háladásunk,

Mely hozzád imádva száll.

III. REGGELI ÉNEK.

Názáreti szent királyunk,
Uram Jézus! téged áldunk;
Hogy elérni engeded
Az uj napnak reggelét.

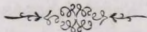
A te örök irgalmaddal
Virradt ránk a váltsághajnal:
Csak azért becses nekünk
Itt a földön életünk.

Mert mi haszna lenne élnünk?
Hogyha nem volna reményünk:
Megláthatnunk tégedet,
Végezván ez életet.

Adj Uram! tehát kegyelmet,
Melynek vezérfénye mellett
E napon úgy élhessünk,
Hogy teneked tetszhessünk.

Te, ki táplálad lelkünket,
Megadod majd kenyerünket;
Szükséget nem érzenek,
Kik benned remélylenek.

És ha majd eljő az óra,
Mely kiszólít távozóra,
Az üdvhajnal, oh Atyánk!
Engedd, virradjon reánk.

ÁLDÁSÉRT A MUNKÁHOZ.

Hozzád fohászkodom, édes Istenem!
Munkálkodásomat neked szentelem;
Mert te munkára alkottál,
A midőn ép testet adtál.

Erőt s egészséget adj mindazoknak,
A kik szent nevedben hiven dolgoznak:
Hogy jó kedvvel munkálkodjunk,
S ily munkával téged áldjunk.

Add, hogy azon sorssal megelégedjünk,
Melyet bölcs végzeted rendelt minekünk;
Nagyravágás ne ragadja
Lelkeinket kárhozatra.

Nálad ur és szegény közt nincs különbség,
Elzárva senkitől nincs az üdvösség;

Nem nézed a gazdagságot,
Csak a lelki tisztaságot,

Uram! kegyelmedet add munkáimhoz,
S midőn a rossz szándék kísértetbe hoz,
Ments meg, hogy el ne tévedjek,
Kárt, csalást tenni ne merjek.

Legyen szent áldásod igaz munkámon,
Mert habár az ember vérig izzadjon:
Ha áldásod nincsen rajta,
A munkának semmi haszna.

És, ha megtagadod szent áldásodat,
Éreztetvén velem sujtó karodat:
Szent akaratod legyen meg!
Mondom, és nyugton szenvedek,

Uram! nem rettegek a szegénységtől,
Csak mentsd meg lelkemet a bünveszélytől;
Oh Istenem! te légy végre
Földi munkám drága bére.

I. KARÁCSONI ÉNEK.

A mise kezdetére.

Krisztus Jézus született, örvendezzünk
S neki örömeinket zengedezzünk;
Dávidnak véréből
Tiszta szűz méhéből
Született Kristus nekünk.

A szüzesség liljoma kivirágzott,
S megtermé a mennyei szép virágot;
A kegyes Jézuska
Minékünk meghozta,
Születvén a váltságot.

Az angyali énekre.

Dicsőség legyen égben az Istennek!

Békeség földön a jó embereknek!

Zengjük angyalokkal

S a hív pásztorokkal:

Dicsőség az Istennek!

Evangeliumra.

Örök bölcsesség széke lett a jászoly,
Melyből Isten irgalma mihozzánk szól;

A mennyei kised

Üdvösséget hirdet

Istennek igalmából.

Hiszekégyre.

Hisszük, hogy Betlehemnek jászolyában

Az út, élet és örök igazság van.

Az irgalmas Isten

Rejlik a kisedben,

Ezt valljuk igazságban.

Fölaajánlásra.

Imádással járulunk az oltárhoz,

Mint a kegyes Jézuska jászolyához;

A hív pásztorokkal

Égő buzgalonmal

Hű néped adományt hoz.

A kenyér- s bor-áldozat az ajándék,
S a jó Istent szerető tiszta szándék.
Nyerjen az kegyelmet,
Oh kis Jézus! engedd,
Hogy örök jónkra válják.

'Az első csendítésre,
Zengje velünk ég és föld: Szent az Isten!
Zengje tiszta örömmel: Szent az Isten!
Zengjük Jézuskánknak,
Kit ég s föld imádnak:
Szent, szent, szent az Ur Isten!

II. KARÁCSONI ÉNEK.

—

A mise kezdetére.

Oh Istennek végtelen irgalma!

Mi bűnbe estünk,

S ő leküldé szent fiát mi hozzánk,

Hogy el ne vesszünk.

Itt van a szabadító,

A kegyes megváltó,

Szűznek szülötte, lelkünknek üdve.

Fel, — siessünk a hív pásztorokkal

Őt köszönteni,

És szivünknek tiszta örömével

Neki zengeni:

Üdvözlégy égi gyermek,

A szegény embernek

Vigasztalása s Isten áldása.

Az angyali énekre.

Lelkünkben is zeng az angyaloknak

Örömszózata:

Áldott legyen a szeplőtelen Szűz

Égi magzata!

Dicsőség a kisdednek!

Az Isten-embernek!

Békeség legyen a jó lelkeken.

Az evangeliumra.

Jézus! te vagy, a kit a próféták

Megjövendöltek,

S születésed szent reménye által

Megüdvözültek;

Ime már megjelentél,

S üdvességünk lettél,

Örök élet van tanításodban

Hiszekegyre.

Égi fénnyel jelentett ki Isten

A pásztoroknak,

Most a hitnek szent világa hirdet

A jámboroknak;

Te vagy a szent igazság,

Igaz világosság,

Szivünk nyugalma, hitünk jutalma.

Fölaajánlásra.

Áldozattal járulunk elődbe,
 Isteni gyermek!
 Te ki váltság-áldozatja lettél
 Az embereknek.
 Oh végtelen szeretet!
 Érettünk mennyit tett
 A kegyes Isten, hogy üdvezítsen.

Jászolyodnál nem mulandó kincset
 Áldozunk neked,
 Hanem a szív bűnét bánva, kéri
 Szent kegyelmedet.
 Csak ha te megszenteled,
 Akkor nyer érdemet
 Minden áldozat, mit az ember ad.

Felajánljuk még szükségünket
 Ez áldozattal,
 S bármi érjen jászolyodra nézünk,
 S ez megvigasztal:
 Általad a szegénység
 Az örök üdvesség
 Egyik útja lett, mely hozzád vezet.

Az első csendítésre.

Szent az Isten! az egész világnak

Ura Istene!

Kinek köztünk egy szegény hajlék lett

Születés-helye.

Szent vagy, oh égi gyermek!

Áldás szent nevednek!

Te Istenünk vagy, kérünk, el ne hagyj.

Urfelmutatás után.

Test a kenyér, drága vér a színbor

Az oltár felett,

Mely miértünk Betlehemben a szent

Szűztől született.

Imádunk oh nagy Isten!

E titkos szentségben

Lelkünk élete, áldás kútfeje.

Áldozáskor.

Oh Istennek ártatlan báránya!

Légy mindig velünk,

Az egekből hozott békeséget

Oh add meg nekünk.

Adj alázatos szívet

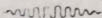
S tisztát mint a tied,

Mely hűn szeressen, s téged kövessen.

Adj malasztot, a bűn ingerével
 Szembeszállani,
 És teérted bármily áldozatra
 Készen állani.
 Midőn magunkhoz veszünk
 Add, hogy tiszták legyünk,
 Mint a szűzanya, a ki ringata.

Az utolsó áldásra.

Jézus! add ránk, mint a pásztorokra
 Szent áldásodat,
 Hogy örömmel hirdethesse szívünk
 Nagy irgalmadat,
 Add, hogy a miért fölvetted
 Érettünk a testet
 Veled lehessen lelkünk mennyekben.

KISDED VÉRTANÚK NAPJÁRA.

Köszöntünk, kiseded vértanúk!

Kiket a váltság hajnalán,
Mint rózsabimbót a vihar
Letört az üldöző pogány.

Szülőitek hív karjain

Még ajkitok nem szóltanak;
De véretek hirdette azt,
Kiről még nem szólt az ajak.

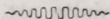
Ti boldogok! hogy véretek

Szent vérpalástul vétetett,
Mely által üldözőitől
A kis Jézus megmentetett.

Ti boldogok! hogy a dicső
Halálra játszva mentetek,
S a liliumhoz oly hamar
Martyrkoronát nyertetek.

Szülőitek keserveit
Megszünteték az énekek,
Melyekkel áldva titeket
Fogadtak a dicső egek.

Köszöntünk oh hős kisdedek!
Kik Krisztusért lehulltatok,
És mennyben az oltár előtt
Martyrpálmákkal játszotok,

NAGYBŐJTI MISE-ÉNEK.

A mise kezdetére.

Buzgó szívvél ünnepeljük
 Krisztus szenvedéseit,
 Miket értünk a keresztnak
 Szent oltárán végbevitt.
 Oh Megváltónk nagy kegyelme,
 Mely ránk bűnös emberekre
 Szent vérével áradott.

Az angyali énekre.

Oh nagy Isten! az ég és föld
 Felmagasztal tégedet,
 S minden a mi él azokban,
 Áldja nagy fölségedet;
 De váltságunk keresztfája
 Legfényesebb bizonyága
 Irgalmas fölségednek.

Evangeliumra.

A szent evangeliumból
 Tudjuk a törvényeket,
 Miket Jézus a világnak
 Élőszóval hirdetett,
 Élő szóval és példával
 Szent vérével s halálával
 A keresztfán hirdetett.

Hiszek egyre.

Oh irgalmas Üdvözítőnk!
 Hisszük tanításodat,
 Melynek megtartása nekünk
 Örök boldogságot ad;
 Hisszük, — mert a szent keresztfá,
 S drága véred bizonyítja;
 Hogy Isten s igazság vagy.

Fölaajánlásra.

Megújítjuk az oltáron
 Most a nagy áldozatot,
 Melyet Jézus a keresztfán
 Atyjának bemutatott,
 Hogy vérenek szent harmatja
 Lelkeinknek visszaadja
 Az elvesztett kegyelmet.

Üdvözítőnk szenvedése

Fájdalminknak enyhe lett.

S keserves halála által

Nyert ő nekünk életet.

Oh Jézus! te vagy reményünk,

Vigasztalónk s üdvességünk,

Te vagy édes mindenünk.

A z e l s ő c s e n d í t é s r e.

Zengje szívünk, zengje nyelvünk!

Szent vagy, édes Jézusunk!

Mert te lettél a keresztfán

A mi lelki orvosunk.

Adj kegyelmet, hogy megtérjünk,

Kik szent véred által élünk

Testben lelki életet.

U r f e l m u t a t á s u t á n.

Oh kegyelem nagy csodája!

Oh isteni szeretet!

A kenyér test, a bor vér lőn,

Krisztus teste s vére lett,

Az élőknek táplálása,

Holtaknak feltámadása,

És mennybéli jutalma.

Áldozáskor.

Krisztus Jézus szenvedése,
 A piros vér s mély sebek,
 A hiveknek testi s lelki
 Békeséget nyertenek.
 Add meg azt ártatlan Bárány!
 Ki váltságunk keresztfáján
 Értünk áldozat lettél.

Általad a kínok útja
 Üdvesség ösvénye lett.
 Fájdalmid megédesítik
 A gyötrelmes életet.
 Add Uram! hogy a keresztet,
 Mit irgalmad ránk eresztett,
 Érted kedvesen vegyük.

Az utolsó áldásra.
 Édes Jézus! szenvedésed
 Áldásit add meg nekünk,
 És leginkább életünknek
 Végóráján légy velünk.
 Szent kereszted győzedelme
 Nyisson utat az egekbe
 Megtérő hiveidnek.

A FÁJDALMAS SZÜZHÖZ.

A keresztfához megyek,
Mert máshol nem lelhetek
Nyugalmat lelkemnek,
S ott talállak, oh szűz Anya!
Fájdalom közt bágyadozva,
Tör veré át lelkedet.

Mely gyötrelem volt neked,
Isteni szülöttedet
Látni szegény jászolyban;
S midőn annyi ellenségek
Romlására esküvének,
Tör veré át lelkedet.

De midőn ezek felett . . .
 Láttad mennyit szenvedett,
 Szenvedett az ártatlan;
 Láttad őt a Kálvárián,
 Két lator közt a keresztfán!
 Kínodat ki mérje meg?;

A nap elsötétedett,
 Ennyi kint nem nézhetett,
 S borzadván rengett a föld.
 Sírt, kesergett, gyászolt minden
 Az egész nagy természetben,
 De gyötrelmed nagyobb volt.

S ezt, oh fájdalmas Anya!
 Mind értem, túrted vala,
 Értem háladatlanért!
 Ki fiadat megvetettem,
 És keresztre feszítettem,
 Oh én kárhozat fia!

Most a lelkiismeret
 Életemnek átka lett,
 Istenem! hová legyek?
 Nincs lelkemnek csendessége,
 Rettent bűnöm szörnyősége,
 Jaj kétségbe kell esnem!

Ah de fülembe hata
Szent fiad e szózata:
„Im anyád, oh tanítvány!”
Én is tanítványa voltam,
Míg a bűnre nem hajoltam,
Ő engem is rád bizott.

Ne nézd bűnös-létemet,
Hanem a szeretetet,
Mely értem a fán vérzett.
Fájdalmaid, oh szűz Anya!
Indítsanak bűnbánatra,
Hogy kegyelmet nyerhessek.

ECCE QUOMODO MORITUR JUSTUS.

Ime mint hal meg az igaz!

Mint áldozza életét,

Vérében és életében

Mint adja szeretetét.

Ime mint hal meg az igaz!

S mint tesz értünk eleget,

Az isteni igazságnak

Az isteni szeretet.

Ime mint hal meg az igaz!

Kiben vétek nem vala,

S kinek vérében piroslott

Föl a váltság hajnala.

Ime mint hal meg az igaz!
 Kinek vérző sebei
 A poklon nyert győzelemnek
 Legdicsőbb emlékei.

Ime mint hal meg az igaz!
 Oh Jézus! oh szeretet;
 A ki szent halálod által
 Nyertél nekünk életet.

Ime mint hal meg az igaz!
 A dicsőséges király,
 Hol van a te győzedelmed
 És fullánkod, oh halál?!

Ime mint hal meg az igaz!
 Váltásunk hős bajnoka
 Meghal — s ő föltámadásunk
 Legbiztosabb záloga.

I. HUSVÉTI ÉNEK.

Betelt, mi meg volt írva:
 Dicső lett Jézus sírja
 A fényes angyal hirdeti
 Hogy már a sír őt nem fedí. Alleluja,

Örömnek kutforrása
 Lett szent feltámadása,
 A melyen értünk szenvedé,
 Kereszte győzelemjele. Alleluja.

Reményünk már nem bágyad,
 Mert arra új fény árad,
 Mit a szép hajnaltól nyere,
 Melyen Megváltónk fölkele. Alleluja.

Krisztus feltámadása,
Szívünk vigasztalása

Mert tagjain a szent sebek
Oly vigasztalva fénylenek. Alleluja.

A rossz lélek hatalma

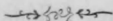
Ez által meg van rontva,

S nem oly rettentő a halál,
Midőn mellettünk Krisztus áll. Alleluja.

Dicsőült őt sebére

Mindnyájunk esdve kérje,

Hogy majd ha jó a végnapon,
Mondhassuk hálahangokon: Alleluja.

II. HUSVÉTI ÉNEK.

Felnyilott a sír homálya, alleluja!

Győzött az Isten báránya, alleluja!

Ki meghalván keresztfáján, alleluja!

Megváltott szent vére árán, alleluja.

Kivívá dicső uralmát, alleluja!

Megtörvén poklok hatalmát; alleluja!

A halálnak nincs fullánkja, alleluja!

Hogy ő a sírből kiszálla, alleluja.

Jézus hitünknek alapja, alleluja!

Jézus az igazság napja, alleluja!

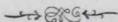
Ez piroslott szent vérében, alleluja!

Ez. tündöklött győzelmében, alleluja.

Égből lejöött a szeretet, alleluja!
Megnyerni minden szíveket, alleluja!
Halála s feltámadása, alleluja!
Ennek fényes bizonyága, alleluja.

Angyal zengett jászolyánál, alleluja!
Angyal vigasztalt sírjánál, alleluja!
Zengjük a szív örömével, alleluja!
Az angyalok seregével: alleluja.

Dicsőség legyen Atyának, alleluja!
Az ő feltámadt Fiának, alleluja!
Vigasztaló Szentléleknek, alleluja!
Háromságban egy Istennek, alleluja.

III. HUSVÉTI ÉNEK.

Üdvözlégý égi király,
Ki halállal megvívál
 És megváltván a lelkeket,
 Megnyitád nekik az eget. Alleluja.

Kereszted győzelmi jel,
A hol oltalomra lel,
 Ki ellen a kísértetek
 Vesztére törve, küzdenek. Alleluja.

Sírod sírók menhelye,
Vigasztalás kútfeje,
 Ha a szív szent hitkenetet
 Viszen, mint Magdolna, neked. Alleluja.

Távozik a félelem,
Hogyha Krisztus van velem.

Habár az ég s föld rámszakad,
Ő véd, s biztos oltalmat ad. Alleluja.

Hiába vet cselt nekem
Fondorkodó ellenem,
Mig Jézus őriz engemet,
Az rajtam erőt nem vehet. Alleluja.

Hervadó, mit a világ
Nyújt — a csábító virág,
Az örök virágkellemek
Jézus sírjánál termenek. Alleluja.

Oh Jézus! légy hát velem,
S ha éltemet végezem
Nyújts erőt és vigasztalást,
S engedj boldog föltámadást. Alleluja.

MÁRIA

SZEPLŐTELEN FOGANTATÁSÁRÓL.

(Reggeli ének.)

Igazság rég várt hajnala!
Köszöntünk tiszta Szűzanya!
Ki megelőzted a napot,
Mely Jézusunkban támadott.

Téged köszönt a hit s remény
Szívünkben e nap reggelén;
Téged köszönt a szeretet,
Mely minket most hozzád vezet.

Hisszük szeplőtlen voltodat,
És szent fogantatásodat,
Mely minden bűntől ment vala,
Oh tisztaságos Szűzanya!

Reméljük pártfogásodat,
S így ő nekünk malasztot ad,
Kit, mint Istent, ég s föld csodál;
De kit Fiadnak mondhatál.

Szivünk úgy senkit sem szeret,
Isten után, mint tégedet,
Te szép szeretet anyja vagy,
Könyörgünk, minket el ne hagyj.

Töltsük, követve tégedet,
Ezen napot s ez életet:
Hogy üdvözlünk Általa,
Kinek te voltál hajnala.

MÁRIA SEGÍTS!

Oh életünk reménye,
Istennek szent Anyja!
Dicsőségedből nézz le,
S légy néped oltalma;
Kik főkép bűnbe estünk:
Zokogva, sírva esdünk:
Mária! Mária! Mária segíts.

Te látod, mennyi bajjal
Kell mindig küzdenünk,
Hogy kísértettel s jajjal
Van telve életünk;
Magunkban bízni félünk,
Azért esengve kérünk:
Mária! Mária! Mária segíts.

Szent pártfogásod adjon
Erős akaratot,
Mely ahhoz hű maradjon,
Mit sokszor fogadott;
Hogy így Istennek élve,
Czélját lelkünk elérje.
Mária! Mária! Mária segíts.

Fiadnak szent kereszte
Adjon vigasztalást,
Hogy a mit ránk ereszte,
Eltűrjük a csapást;
Lelkünknek ujulása,
Legyen vére hullása.
Mária! Mária! Mária segíts.

Te benned van reményünk,
Mert kegyes Anya vagy,
Akármilyen sorsban élünk,
Oh kérünk, el ne hagyj;
Főképp ha jó az óra,
Mely elhí számadóra
Mária! Mária! Mária segíts.

ÚR SZÍNE VÁLTOZÁSÁRÓL.

Ti, kik Jézust keresitek,
Tábor hegyére nézzetek,
Az égi fény sugárinál
Ott ragyog a dicső király.

Ő az, kiről ígéretet
A jó Isten szeretve tett,
Kit a próféták serege
Mint Üdvözítőt hirdete.

Mózes és Illés ott vala,
S hallatszott Atyja szózata, —
Istenségéről tettenek
Bizonyságot mind e jelek.

Jézus! elménk fénytengere!

Szívünk valódi öröme!

Oszlasd el a bűn éjjelét,

Oltsd el testünknek ingerét.

Hogy tiszta hittel tiszta szív,

Mely hozzád élve halva hív,

Zengjen méltó dicséretet

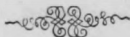
Jézus, dicső király, neked.

Uram Jézus! engedd nekünk,

Ha véget ér itt életünk:

Nyerjük meg ott az életet,

Hol legjobb lenni teveled.

ESDEKLÉS JÉZUSHOZ.

Világosság fénytengere,
Örök irgalom kútfeje,
Jézus! könyörülj rajtunk'
Kik tehozzád sohajtunk.

Az igaz hit és szeretet
Hozzád, mint céljához vezet.
Jézus! könyörülj rajtunk stb.

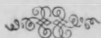
Nélküled igaz öröm nincs,
Veled nem ér föl semmi kincs.
Jézus! könyörülj rajtunk stb.

Az ember és világ elhagy,
De te biztos oltalom vagy.
Jézus! könyörülj rajtunk stb.

Te légy velünk minden ügyben,
Bánatban ugy mint örömben.
Jézus! könyörülj rajtunk stb.

Te vigasztalsz, hogyha sírunk,
Te segíts, midőn itt vívunk.
Jézus! könyörülj rajtunk stb.

Legfőkép a végső harczon
Szent kegyelmed el ne hagyjon.
Jézus! könyörülj rajtunk stb.

KÖNYÖRGÉS JÉZUSHOZ.

Uram Jézus! légy velünk,
Mi egyetlen örömünk!
Nálad nélkül keserűség
Itt a földön életünk
Oh egyetlen örömünk,
Uram Jézus! légy velünk.

Uram Jézus! tégedet
Vár szivünk s érted eped;
Mert kívülled nem találhat
Sehol biztos nyughelyet.
Boldog mással nem lehet,
Uram Jézus! csak veled.

Uram Jézus! kérve kér
 A szív, mely benned remél,
 Add meg neki a nyugalmat,
 Mely minden kincscsel felér.
 A szív, mely benned remél,
 Uram Jézus! kérve kér.

Uram Jézus! adj erőt,
 Vigasztald a szenvedőt;
 Nyerjen a bűnbánó lélek
 Kegyelmet, szined előtt.
 Segítsd föl a küszködőt,
 Uram Jézus! adj erőt.

Uram Jézus! el ne hagyj,
 Ki lelkünknek üdve vagy,
 Főkép a végső nagy harczon
 Mindvégig velünk maradj.
 Te, ki lelkünk üdve vagy,
 Uram Jézus! el ne hagyj.

EGYHÁZNAPJÁRA ÉS TEMPLOM- SZENTELÉSRE.

Üdvössége lett e háznak
A mai szent ünnepen,
Ki kezében tart ég- s földet
Ama Fölség van jelen,
Isten! áldd meg e hajlékot,
Áldj meg minden jószándékot,
Mely a buzgó hű szívekben
Támad ezen szent helyen.

Uram! kinek dicsőségét
Az ég és föld hirdeti,
Te, ki szent vagy, hajlékodat
Örök szentség illeti.
Engedd, hogy szent érzelmekkel,
Tiszta szívvel s hű lélekkel
Szálljanak föl imádással
Hiveid dicséreti.

Itt ömlenek legbővebben
 Ránk malasztod árpái,
 A szent Fiad által szerzett
 Szentségek áldásai.
 Add, hogy azok erejében
 Részesülvén méltóképen,
 Üdvösségre teljenek el
 Életünknek napjai.

A te házad imádságnak
 Háza, Uram Istenem!
 És királyi szék az oltár,
 Ott lakik a kegyelem.
 Engedd, hogy a buzgó hívek,
 A kik benned bízva, kérnek,
 Megnyerhessék a malasztot
 E neked szentelt helyen.

Istenem! ki e hajlékba
 Megaláztad magadat,
 Szentlelkednek templomává
 Szenteld a hajlékokat,
 Miket bennünk építettél,
 S lakásodúl elrendeltél,
 Hogy méltán elfogadhassunk,
 Add nekünk irgalmadat.

Kit nem ér be, kit nem fog fel
 Az egész nagy mindenség,
 Ki eltűröd, hogy e hajlék
 Háznak neveztessek;
 Add, hogy boldog czélt érhessünk,
 S angyaliddal dicsérhessünk
 Mennyszágod templomában,
 Mindenható Istenség!

ÚJMISÉRE.

Jézus Krisztus! az új frigynek
Legfőbb áldozó papja,
Jézus Krisztus! ki magad vagy
Ez új frigy áldozatja;
Most mutatja be új szolgád
Neked első áldozatját,
Ugy a mint azt szentegyházad
Rendelése meghagyta.

Legyen kedves színed előtt
Ez új zsenge áldozat,
Mit új szolgád az élőkért
És holtakért bemutat.
Uram Jézus! szálljon rája
Kegyelmednek gazdag árja;
Kit papságra felemeltél,
Add neki irgalmadat.

Add Uram! hogy azon érzés
 Lángja lelkesítse őt,
 Mely most lángol hű szívében,
 Adj neki áldást, erőt.
 Te őt lelki viadalra
 Küldöd; add, hogy élve halva,
 Mint hű szolgád s hű vitézed
 Harczoljon szined előtt.

Áldd meg szívét, áldd meg nyelvét,
 Hogy igédet hirdesse
 Üdvözítő szent hatással,
 S a mit hirdet kövesse,
 Hogy átható szólásában
 S szívet vonzó példájában
 Minden ember a jámborság
 Tiszta tükrét szeresse.

Uram Jézus! ki szolgádat
 Helytartóddá rendeléd,
 Hogy megkösse, vagy föloldja
 A bűnöknek kötelét.
 Add, hogy ezen hatalmával
 Ugy éljen, mint orvossággal,
 Megenyhítván, meggyógyítván
 Minden bűnbánó sebét.

Te vezérel, te igazgasd
Szolgád minden lépteit,
És ha szenved, te enyhítsd meg
Szívének keserveit.
Add, hogy végig jól harczoljon,
És a hitben hiv maradjon,
S az igazságkoronával
Jutalmazd meg tetteit.

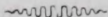
ARANYMISÉRE.

Uram! ki kezekben tartod
 Teremtényid életét,
 Ki hű szolgádnak e tisztos
 Öregséget engedéd.
 Hálát adunk szent nevednek,
 Fogadd el a hű kebelnek
 Téged áldó és imádó
 Magasztos dicséretét.

Szép korona az öregség,
 Hogyha annak gyöngyei
 A már lefolyt hosszú élet
 Jámor nemes tettei.
 A te végetlen jóságod
 Nem nézi a gyarlóságot;
 Pótolják a jószándékot
 Jézus nagy érdemei.

Te légy Uram hiv szolgádnak
 Öregsége gyámola,
 Hogy mindvégig ép maradjon
 E tisztességkorona.
 Támogassa szent kegyelmed,
 És legyen oldala mellett
 Az erőnek, enyhülésnek
 S megnyugvásnak angyala.

És ha őt elhíjja innét
 Mindenható végzeted,
 Mint a jámbor ősz Simeon
 Rebegjen hálát neked,
 Mondván: Elbocsátod, Isten!
 Most szolgádat békeségben,
 Mert láthattam, s szolgálhattam
 Megváltómat, üdvömet.

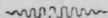
I. HÁBORÚ IDEJÉN.

Élet- s halálnak Ura!
 Tehozzád sohajtunk;
 A harcz romlása ellen
 Légy erős oltalmunk;
 Atyánk vagy, — jóvoltodban
 Bizván, eseng néped:
 A honfi-vérnek árán
 Adj szent békeséget.
 Uram! segíts meg!

Megérdemlök, hogy büntesd
 Tenger-vétkeinket,
 Eddig is csak kegyelmed
 Tartott még fel minket;
 Irgalmad most se hagyjon
 Elveszni egy népet,
 Mely szent nevedben harczol,
 S így vár békeséget.
 Uram! segíts meg!

Kérünk azon könyekre,
Miket Jézus ontott,
Midőn szíve hazája
Romlásán szorongott;
Tekints ránk, és alázd meg
A bőszen ellenséget.
Segítsd meg harczosinkat,
És adj békeséget....
Uram, segíts meg!

S a kik hazánk ügyében
Vért ontván, elesnek,
Adj égben üdv-koronát
A bátor lelkeknek;
Az özvegyet s az árvát
Te majd felsegíted,
Csak add, hogy győzve népünk,
Nyerjen békeséget.
Uram, segíts meg!

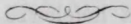
II. HÁBORÚ IDEJÉN.

Oh Szűz Anyánk! országunknak
Hathatós pártfogója!
Nézz ránk, és légy szent Fiadnál
Ügyünknek szószólója,
Hogy legyen kedves hazánknak
Most is ótalmazója,
Nyerj nekünk segítséget
Áldást és békeséget.

Látod, mint tör az ellenség
Országunk romlására,
Mint igyekszik fegyverével
Ügyünk elnyomására:
Oh ne engedd, hogy célzt érjen
Az erőszak ármánya.
Nyerj nekünk segítséget,
Áldást és békeséget.

Emlékezzél őseinkre,
 És hogy tebenned bízván,
 Neked ajánlá hazánkat
 Jó királyunk, szent István;
 Most is oly bizodalommal
 Jövünk elődbe sirván:
 Nyerj nekünk segítséget,
 Áldást és békeséget.

Bátorítsd a harczolókat,
 Enyhítsd, kit megsebeznek,
 Segítsd Fiad országába,
 Kik hazánkért elesnek,
 Légy anyja s vigasztalója
 Az árva- s özvegyeknek!
 Nyerj nekünk segítséget,
 Áldást és békeséget.

HALOTTI ÉNEK.

Hozzád sir föl esdeklésünk,
Élők s holtak Istene!
Tőled kér világosságot,
Oh örök fény tengere!

Tőled kér vigasztaló fényt,
Mely a kútfőhöz vezet,
Mely tehozzád elvezesse
A megtisztúlt lelkeket.

Mossa őket hófehérré
A megváltó vérpatak,
Melynek árja üdvezítve
A keresztfától fakad.

Irgalmat kiált a szent vér,
Mely miértünk ontatott:
Add, hogy azt megnyerje minden
Nevedben elhunyt halott.

Kiknek földi küzdelemhez
Oh Atyánk! erőt adál,
Adj irgalmat s győzedelmet,
Ott, hol többé nincs halál.

Kiket jóságod teremtet
S megváltott szereteted,
Nagy irgalmad üdvözítse
A kimult hív lelkeket.

LEGENDÁK

Pyrker J. L. után.

URAM, HOVÁ MÉGY?

Vér festi Róma téreit,
 És minden utca vérpatak;
Az embertől segély, tanács,
 Mind elpártolni látszanak.
Mert évek óta ott dühöng —
 A düh oroszlán- s tigrisé —
Nero, dühéhez gúnyt csatol,
 Ha népét tán nem öldösé.
Sokat szurokkal békenet,
 S hol annyi ember megjelen,
Éjjel sorokba rendezé
 El őket a köztérekén.
A sok keresztényt fáklyaként
 Égette, kínzott, öldösött;

Ki lelne szót rá, mily nyomort
 Öntött el a földnép között?
 Péter fejére tűz ki most
 Halált érdemlett díj gyanánt,
 Ki rég feszült harag között
 Tartá a vérszomjú pogányt;
 Mivel Romában vakmerő
 Hirdetni a kereszt tanát,
 S daczára a nép elhagyá
 Az isteneknek templomát.
 A hír megy, és nagy rettegést
 Visz a keresztények közé,
 Halálnap, óra tudva van,
 Mint azt a zsarnok végezné.
 Péterhez mennek s kérik őt:
 „Oh fuss el s mentsd meg éltedet,
 Mi a pogánytól üldözött
 Egyháznak oly szüksége lett!“
 Engedve hosszú harcz után,
 Megy, s éjjel a kapun kiér....
 De ím eléje lép az Ur....
 S ő benne megfagyott a vér.
 „Uram, hová mégy?“ — kérdező.
 „Ismét örömmel adni vért,

S kiket szükségben elhagyál,
Meghalni megváltottimért!“
Igy szóla és eltűnt az Ur,
De bánatos pillantata
Péter szivére mély sebet
Ütvén, fájdalmasan hata.
Ki a városba visszament,
S mint Krisztus mondta,—készen állt,
S egész örömmel szenvedé
A kínos vértanúhalált.

Inségeidben légy erős,
S midőn veszély közelg feléd,
Istenbe bizzál, és ne félj,
Ha élsz, vagy halsz, — szerelme véd.

A BOLD. SZÜZ TEMETÉSE.

Földünkre szállt a csendes alkonyat,
 Felhőpalástba öltözött az ég,
 Jeruzsalem gyászdalát viszhangozott,
 A fáklya ittott már lobogva ég.
 Fáradt tagokkal még a vének is
 A lakhoz oly gyorsan lépdeltenek,
 Honnét a szív csendes keservivel
 Sirjába egy holtat viendenek.

A holt — Megváltónk anyja, Mária,
 Legboldogabb nő minden nők felett,
 Ő a malaszttal teljes tiszta szűz,
 Ki meghalad minden szépségeket ;
 Hozzá tekint fel a sebhedt szívű,
 Hogy szent Fiát kegyével nyerje meg,
 Ha ajkain az égi trón felé
 Csendes könyörgés, halk sohaj remeg.

Az égi, tiszta lelket szent Fia
 Kezébe ő nyugton lehelte ki;
 És János, a szelíd, gondoskodott,
 Hogy gyűljenek mind egybe hívei,
 Ki hogy szülőjeként fogadja őt,
 Keresztről hivaték fel akkoron,
 Hogy a nap éjre vált, és rettenet
 Rohant keresztül a földsarkokon.

A békelakba gyűltek a hivek,
 Minden szemekben mély bú könye ült,
 S a jámbor tettet végrehajtani
 Sok ezrek hő részvéte egyesült.
 Indúl kesergve a gyászos menet.....
 S haraggal im elétör egy zsidó,
 Hogy földre rántsa a szent hamvakat,
 Tajtékzó ajkin átok volt a szó.

De karjaiktól a gonosz kezek
 Elválva rögtön földre hullanak;
 Csodálva s félve látja minden ezt,
 S Istent dicséri minden sziv s ajak.
 A bűnös csak tört szókat ejthetett,
 S megy, míg a sírhoz ért a drága test,
 Ott földre hull, s az égre feltekint,
 Sír, felzokog, kiált, irgalmat esd.

Meghallgatá a bánat hő szavát,
 S mi minden szemben részvéttel ragyog,
 Kedvtelve nézte Isten a könyút,
 És egybeforrtak a szétvált tagok:
 Hogy lássa és csodálja mindenik
 A bankodóval Isten mit tevé;
 Ki mint keresztény ment övéihez
 S családja hitben egyesült vele.

A drága test egy sziklasír ölén
 Szent szorgalommal eltemettetik,
 S körötte mindenkor dicsfény dereng,
 Ha fölvevé csillagleplét az ég;
 Kedves virágok illatoznak ott,
 A szív örül, élveznek a szemek,
 S az aeolhárfa szellemhangja közt
 Az angyalok magas dalt zengenek.

A vad boszúvágy isszonyú
 Tettekre gyújtja kebledet,
 Csak kint és bánatot szerez;
 Szükség azért mérséklened
 A szív veszélyes lángjait,
 Mig benned fel nem forrt a vér;
 Az életpályán fájdalom
 S bú nélkül czélt csak ilyen ér.

SZ JÁNOS EVANGELISTA.

Mint a tavasz szelíd lehellete
 Felkölti a kihalt virágokat,
 Bimbók fakadnak fákon, bokrokon,
 A harmat gazdag áldást osztogat,
 A kedves illat, mint az áldozás
 Szent füstje, hálával megy égbe fel:
 Így a szeretet, a szent égi tűz,
 Mi János által sok csodát mivel.

Urunk barátja jár kel Ásia
 Vidékein, mint vigasz angyala,
 S ha volt, ki a hitegység és erény
 Ösvényin legkevésbé ingana,
 Példája, mint a csillag éjjelen,
 Ugy tündököl, nagy és kicsiny előtt.
 Így szent szerelme egy ifjút ölel
 Fel, a midőn egyik városba jött.

De sürgeté őt útja, s a fiú
 Gondjával a főpásztort bizta meg,
 „Barátom! — ugymond — engemet sokan
 Várnak, míg hát azokhoz elmegyek,
 Képezd ki szivben, észben e fiút,
 S vezessed őt a pályacél felé,
 Mely ránk a jámborok honába vár,
 De mely csak a valódi érdemé.

Én visszatérek, s tisztán jámborúl
 Egy év után őt nékem átadod...‘
 A püspök szívesen megegyezett,
 De elfeledte a mit fogadott;
 Sok gondja közt mellőzte a fiút,
 Kit példa, szükség s vágyak ingere
 Örvénybe vittek, ő vadonba ment,
 Rablókhoz állt, s rablóvezér leve.

Szent János egy év múlva visszatér,
 És kéri a püspöktől a fiút;
 De ez szemét felvetni sem meri,
 Arczán keresztül szégyen pirja fut.
 Elmondja végre a fiú mi lett....
 „Oh mily nagyon kijátszál engemet!
 Mond sírva János — csak Istenbe kell,
 Az emberekbe bízni nem lehet!“

És a kilenczven éves agg kimegy
 A rengetegbe, s a rablókhoz ér;
 De alig alig vette észre őt,
 S rohanva elfut a rablóvezér.
 Az ősz követte: „Oh térj vissza, térj!
 Az Üdvözítő hí, — sorsod felett
 Ő kegygyel ítél itt s az égbe, jer,
 S halhatlan üdvre mentsd meg lelkedet!”

Megállá és az agg keblére hull,
 Zokogva sír, bánkódik, és remeg;
 Kéjtelve mellé térdepelt az ősz,
 S forró könnyük árában mosta meg
 Bűnétől a kezét, jól tudva már
 Hogy a megtért egészen Jézusé;
 Kit a vadonból oly pályára vitt,
 Min ő az égi üdvöt elnyeré.

A földön szebb szerencse nincs,
 Mint az, ha tévelyedteket
 A jónak ösvényére visz
 Gondoskodó szereteted.

SZ. THEKLA.

Szűz ifjuságban nyílik a ligetnek
 Titkában a szerényke rózsaszál,
 És bár a fűben s illatos mohában
 Mellette sok virág hódolva áll,
 Bámulva andalog körötte minden,
 S a reggi szellő játszik bájinál:
 Nem hajt ezekre a virág, — az égnek
 Szentelve nagy kincsét szűz kellemének.

Szűz Thekla, évre még alig tizennyolcz,
 Az ősi ház csendében így virúlt;
 Nemes, tapasztalt, s elmés volt az ifjú,
 Ki érte szívben tiszta lángra gyúlt,
 S kit ő is kedvelt. A szülők ohajták
 Hogy míg a kor virága el nem hullt,
 A házas-élet kéjes templomában
 Töltsék az ifjukort több boldogságban.

Im Pál apostol a falakkal ékes
 S erős Ikoniumba megjelen,
 S tanít. Szűz Thekla titkos borzalommal
 Hallgatja s megrendül érzelmiben;
 De érzetét soká nem rejtheti,
 Ujúlást kér a szent kereszttvizen, —
 És megfelelvén a hitczikkelyekre,
 Fölvéteték a keresztényseregbe.

Az ifju sürgeté, hogy frigyre lépne,
 S a szűz őt hogy hitére térjen át,
 Mit a szülők ígértek hasztalan volt,
 A szűz szilárdan megtartá szavát;
 Majd átkokat szór dühhel rá az ifju, —
 Mikéntha ellenségét hallanád,
 És az lön, isszonyú vad ellensége,
 Halált keres iménti kedvesére.

Birák elébe állíták a szűzet,
 Első szavok hízeltetés szava,
 Utóbb böszült viharként támadák meg;
 A szűz nyugodt-szilárdan hallgata,
 „Legyen tehát vadaknak martaléka!”
 Hangzék az ítélők határozata;
 S midőn a szűz indúlt az áldozatra,
 Sok a pogányok közzül is siratta.

Ott áll a szűz az égre feltekintve.

A két dühödt oroszlán már szabad,
Közelg, a szűzhöz ér, — de im eléje

Terül szelíden a két büszke vad;
Böszítik, ámde hasztalan, s a nap már

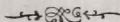
Lángösvényén az est felé haladt,
Kiált a praetor végre: „Tűzbe véle
Az istenek mai nagy ünnepére!”

De a poroszlók hasztalan sűrögnek,
Theklát az Ur mindenható keze
Megőrizé, s a nép bámulatára

A tűz elől oly létre vitte be,
Hol szűz fejére csillagkoronát tőn
Malasztinak végetlen özöne,
S azon körökbe szállt a tiszta lélek,
Hol a jók boldogúl s örökre élnek.

A földieknek érdeke

Ne vonja szíved érzetét,
S választanod könnyű leend,
Osztályod lesz az égi lét.

SZ. JUSTIN.

Azt véljük itt, hogy sokszor fölfedezzük
 A természet mélységes titkait,
 A bölcsesség nagy kincsét föltaláljuk,
 Fel a teremtő kéznek nyomait,
 Sőt lánghevünkben Istenhez röpülvén,
 Utánzanók a roppant műveket,
 S a győzelem babérain pihennők
 Ki majdan a dicső merényeket.
 De csakhamar kitűnik, hogy hiú füst
 Az elbizott merész erőködés,
 S gyümölcse a szoros határu létben
 Csak unalom, keserv és szenvedés.
 Az igazat tehát csak ott keressük,
 Hol feltalálja szívünk biztosan,
 Szent ihletésű lapjain a könyvnek,
 Hol Isten szent igéje írva van.

Az esti fényben csillogott a tenger,
 Partjára Justin elmélkedve megy,
 Előtte könyv áll, és azon törekszik,
 Hogy mély tanát mikép érthesse meg;
 De hasztalan küzd lelke oly feszülten,
 Mert foglalatját meg nem értheti,
 Sokszor közelg, de messze téved ismét,
 Miként a felleg, ha szél kergeti.
 „Oh Plátó! — végre így kiált szorongva, —
 Te a magasra, melytől más remeg,
 Magad felkészülsz, s a nagy természet
 Titkába láttál, mint az istenek, —
 És átvizsgáltad mélyeit merészen,
 Hová halandó még nem hathata; —
 Oh hát, midőn szólított a magasság
 S hitt engem a mélységnek szózata,
 Rideg homályba tőlem a tudásnak
 Fényútait miért takartad el
 Tőlem, holott oly hévvel küzd utánad,
 S most búban sorvad e lankadt kebel?“
 Im a közel ligetből csendesen jő
 Egy tisztos ősz feléje s meglepi,
 Mondván: „Ifjú! mi az, mi lelkedet mély
 Ábrándok álmiba merítheti?“

Amaz felelt: „Az emberek között én
 Vezéremül a legbölcsebbiket
 Választottam, ki engem a tudásnak
 Honába legbiztosb úton vihet
 A szent igazság élő kútfejéhez,
 Melynél a halhatatlan istenek
 Örök lakása van, s hol a csalódás
 Hiú játéki mind megszűntenek.“
 „Fiam! ha könyvekből akarsz tanulni....
 Felel szelid mosolylyal az öreg,
 S oly úton keresni bölcseséget,
 Hol a csalódások megszűntenek.
 Hol tévedés nincs, mely balútra vinne,
 Hol lelked oly boldogságot talál,
 Mely nincs kiteve forgó változásnak,
 Áldd sorsodat, hogy ebben fáradál:
 Te mentve vagy, ha hűn figyelsz szavamra,
 Mi a léleknek táplálékot ad,
 S nyugalmat a szorongatott kebelnek,
 Mikép szeressed embertársadat....
 S Istent mikép, ő általa, ki lelkünk
 Üdvére s váltságára küldetett,
 S kinek, midőn megismerők, egészen
 Feláldozunk szivet, vért s életet:

Mind e tanokra téged a keresztfá
 Hivői szent írása megtanít,
 S a mikben eddig búsan tévelyegtél,
 Elúzi majd szemed homályait.
 Olvasd az írást, és lelkedbe vedd fel,
 Válasszad azt vezérlő csillagúl,
 És akkor oly szer birtokába jöttél,
 Hol minden bölcsesség központosúl.
 Szólt — s hangosabb lön végső szózatában,
 Szemében csillagok ragyogtanak,
 Reng a liget, a bércek mennydörögnek
 S előle percz alatt eltűnt az agg.
 Istent imádva visszatére Justin,
 És olvasá az uj frigy könyveit,
 Utóbb a látnokok jós-irományit,
 S elosztatván minden kétségeit,
 Azontúl életét az Üdvözítő
 Tanának védelmére szentelé.
 Nyugodtan ment a vértanúhalálra,
 Mi őt az Ur trónjához emelé.
 —————
 Ki hévvel küzd az igazért,
 A jó utat kereste,
 Csakhogy — ki az egek felé
 Megy, azt el ne veszejtse

SZ. COECILIA.

A tiszta hajnal rózsafény-özönből
 Emelte fel sugározó fejét,
 A bércez örök haván, erdőn s folyókon
 Fény ömlik el, és bájoló zenét
 Zeng s csattog a ligetben ébredő kis
 Dalnok-sereg, köszöntve a napot,
 Mely a mindenható kéztől kitűzött
 Céljához az égíven haladott.

Menyasszonyának ablakán egy ifjú
 Szebb hangot hall; — a szűz, Coecilia,
 Ki birt a földön minden éket és bájt,
 Mit a szemnek lehet kívánnia,
 S mi által oly vidám, oly boldog a lét,
 Ha lelki üdvre czéloz birtoka.
 És szinte volt, de csak mit itt becsülnek,
 Az ifjunak sok szép tulajdona.

A szűz a Megváltó kegyét dicsérte,
 A szívindító dalhoz lágy zene
 Vegyült, a síprend, a mint ujja gyöngén
 Érinti, mind varázshangú leve.
 Feledve volt e hangszer, míg a művész
 Későbbben újra feltalálhatá,
 Az orgonának volt testvére, mely a
 Jámbor szívet mindenkor meghatá.

Belép az ifjú, arcza ége, s így szól:
 „Mely minket egyesít, eljött a nap,
 Mit jó szülőink rég epedve vártak,
 Hymennek oltárához int a pap:
 Az áldozat kész, tiszták az edények,
 Már egybegyült a nép s vendégsereg;
 Nézd a napot, sugárai mosolygva
 Frigyünkre ime dicsfényt hintenek!

A szűz felelt: „Hogy a tiéd lehessenek,
 Légy még ma hát keresztény, s élted
 Szenteljed a Megváltónak, s az üdvöt
 Már itt a földön megszerezheted;
 Nyáját az Istenhez vezérli, ő a
 Jó pásztor, ő oltalmam s gyámolom,
 Minek hivatkozol szülői jogra?
 Az önkény ellen megvéd angyalom.“

Mély búban elmerülten áll az ifjú,
 Elindúl, ámde újra visszatér,
 A kín dühöngve háborog szívében,
 S mosolygva rejtett gúnynyal így beszél :
 „Ha örül angyalt választál magadnak,
 És az való, hogy ők barátaid:
 Közölök adj módot látnom csak egyet,
 S akkor betöltöm szíved vágyait.”

„Legyen meg! — így felelt vidáman a szűz —
 Az Ur szolgálóját nem hagyja el.”
 Az ifjú ment, de este visszatére,
 Nem nyughatott a megsebzett kebel.
 Belép, — s mi égi kéj, mi égi látvány!
 A csillagfényű tiszta szűz felett,
 Ki égi érzetek közt térdre hullva
 Könyörge, im egy angyal lebegett.

Közelg az angyal, a csodálkozóznak
 Rózsát ad, és a szűznek liljomot,
 Halálra áldozá, martyrhalálra,
 Áldás a sors, mely néki most jutott.
 A szűz is, bár miként hizelg birája,
 S bár mint dühöng, — elszántan megveté
 A földi kéjt s elvérzett Istenért, míg
 Lelkét szeráfok vitték ég felé.

Az egy igaz fő czél után
Ki lángoló szivvel siet,
Diját a siron túl veszi,
Mit itten el nem nyerhetett.

S Z. A G A T H A.

Hol a bűsz Aetna legmélyebb ölében
 Forrongva zúg a sűrű érczfolyam,
 S az éjörvényben égő tűzhabok közt
 Az isszonyat komor lakása van,
 Hol a kénláng a rémsötét öbölből
 Midőn kitör, remítve, rontva dúl:
 Agatha ott látott első világot,
 Honának ékül adta őt az Ur.

A szűz magas érzése, tiszta lelke,
 Szép bájoló alakja Quinctiánt
 Ugy meghatá: hogy szépen, sőt ha szükség
 Erővel is nőül veszi a lányt.
 Már híre szállt; hogy Roma nagy hatalmu
 Helyettese kit fog választani;
 De mert a szűz keresztény, a pogánynak
 Frigyéről szót se kíván hallani.

És mert arany s szép szó mind hasztalan volt,
 Sőt czélt ijesztéssel sem érhetett,
 Szerelme gyűlölségre változott át,
 S szívében a vad bosszu vőn helyett.
 Tüstént poroszlókat küldött a szüzért,
 Halálra bánkodának a szülék,
 S a köszivük bucsúzni sem hagyák a
 Jó gyermeket, oly rögtön elvivék.

Leszaggaták a kárpadon ruháit,
 Nagy kínokat gondolt ki a harag;
 De ugy látszott a szüz enyelgve türe,
 Könyek szeméből alig hulltanak,
 És égi kéj volt festve a könnyükben.
 Elsápadván a zsarnok felkele,
 S a legszörnyűbbet mondá a bakónak,
 Hogy a gyöngéd emléket vágja le.

A nép előtt ilyet szenvedve a szüz,
 „Istentelen! (szólott) a nőkebelt
 Nem isszonyodtál szétszaggatva látni
 Hol tápot élted anyatéjbe nyert?
 De majd elmúlik füst gyanánt ez élet,
 Utána lesz valódi életem,
 S a vér, melyet te meggyalázva ontál,
 Krisztus honának bő magot terem.“

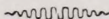
Börtönbe jutván ott szenderge a szűz,
 S im éjjel egy szelíd agg megjelen,
 És szól: „Te nagy lélekkel harczolál a
 Hitért; — hogy a kín vérző sérveden
 Enyhüljön: itt az ír, vedd e szelenczét,
 Használjad, bizzál, és minden sebed,
 Mivel te azt mind Jézusért viselted,
 Az ír után azonnal béheged.”

De szólt a szűz: „Minek használjak én írt?
 Az Ur, ha néki tetszik, engemet
 Meggyógyíthat csak egy lehelletével.”
 Miként a nap a tengerár felett,
 Mielőtt sugározó fejét a vízbe
 Merítené; — az agg szelíd szeme
 Ugy fénylik, eltűnt ő.... s uj kellemeiben
 Épült fel a szűz minden teteme.

A zsarnok erre jobban feldühüle,
 A szűz üvegcserépre vettetett.
 De felzug a vihar, dördül a villám,
 A föld reng, s íme kín s halál felett
 Győzött a szűz.... az ég s elem bizonyság
 Mellette. Győzedelmi szent dalok
 Kisérik őt az angyalok körébe,
 Hol szent fején csillagfüzér ragyog.

Catanea nyeré meg a szerencsét,
Ott fekszik ő; — s a néma sír körül
Egy égi lény környezve kisdedektől
Szép éjjelen a szent hantok közül
Vevé fel a követ, mely érdeméről
Beszél; — s hogy a bösz Aetna lángjai
Ha szól, lecsendesednek: — beszélnek
A szép hajdan szent hagyományai.

Veszélyes hálót a gonosz
A jámbornak gyakorta vet,
De csak kövesd az Ur szavát
Ez mindig megment tégedet.

SZ. BORBÁLA.

A szellem röptét a balvélemények
 Gyakorta gátolják, s mint fátyolon
 Keresztül néz sok ember, kit a társúl
 Hivott gonosz lélek hatalma von:
 Magasb tettekre képtelen s bezárja
 Fülét az ilyen jobb tanács elől,
 Mindaddig, míg a földi életörvény
 Hullámi közzé készakarva dől.

Borbálát atyja így ismerte félre,
 Holott e szűz volt élet-öröme,
 Ki hogy áldozná még ifjúkorában
 Sorsát az Urnak, egy jó embere,
 Egy jó keresztény inté erre atyját,
 Azonban ez barátját megveti,
 S hogy a kereszthittől lányát megójjja,
 Toronyba zárja s ott nevelteti.

A testi szépség minden kellemében
 Nevelkedett fel a falak között;
 De drágább volt a kellem, mely szívében
 Fakadt, s mely által égbe költözött;
 A csillagok futását kezdi mérni
 A mint az emberelme mérheti,
 A természet szépségét a ligetben
 S mezőkön bámulván szemlélgeti.

Az Istenség mindenható kegyéről
 Meggyőződést a szűz ekkép nyere,
 S bár — mily keményen őrzi atyja — e kép
 Szívében szebb s magasztosabb leve; —
 Mert egy szelided holdvilágos estén
 A szent kereszthivőknek éneke
 Hat fel csendes lakába, s visszazengi
 Azt a szelid szűz minden érzete.

És egykor atyja elmenvén hazulról,
 A szűz egy szolgától felvevé
 A szent kerestvizet hitoktatással;
 S mert már a vérváltságot elnyeré
 Krisztustól, azt kívánta, hogy hitének
 Gyümölcsét lássa, mint a többiek,
 Kik a pályán a mestertől kitűzött
 Szent czél után örömmel küzdenek.

És a külföldről atyja visszatérvén,
 Eléje állitá a vőlegényt,
 Borbála megveté, s az égre nézett,
 Erőt a harcra onnan várt s remélt.
 S a rábeszélők szép szókból kifogyván,
 Szivők dühös boszúra gyuladott, —
 S hogy ő is meghaljon más vétkesekkel,
 Az ítélő székhez ragadtatott.

A bíró öt jobb választásra inti,
 Hogy a szerencsét és családnevet
 Ne vesse meg, — ijeszti majd, s hiába —
 A vádlók kéri az ítéletet,
 És rémitő kínpadra hurczolák őt,
 S mi fellázít minden jobb érzetet —
 Halálítélet lön a szűzre mondva,
 És a bakó tulajdon atyja lett.

És végbevitte a legisszonyúbb tényt;
 A boldog szűz röpülve szállt oda,
 Hol az örök tavasz szellői lengnek,
 S az angyaloknak fényes tábora
 Pálmákkal ment eléje, őt köszöntve,
 Hogy a legszörnyűbb kínra készen állt,
 S az egy igaz Istennek szent nevéért
 Erős lélekkel tűrte a halált.

A kinban légy erős, ha kell,
 Légy a hit vértanúja;
 Így tőled, mit az ég ígér,
 A föld el nem rabolja.

SZ. DOROTTYA.

—

„Nézzétek, a keresztény szép szüzet
 Vérpadra vonják, s ő nem könyezik,
 Nyugodtan lép a harcosok között,
 És látva őt, azt véli mindenik,
 Hogy a mit a fáradt hajósok úgy
 Ohajtanak, — biztos révhez halad!“
 Futtában egy ifjú kiált fel így
 A nép közt, nyögven a búterh alatt.

Egy más dühödve szól s megfogja őt:
 „Te szánod őt, ki rangját megveti,
 Mely mint örökség ösről ösre száll?
 S ki báját Vénuséhoz mérheti,
 A megvetett keresztnek híve lön?
 Oroszlán- s tigriseknek kelle őt
 Széttépni — ám de szégyenét a vad
 Sem nézheté, elfordult s reszketett.“

Szól egy keresztény: „Ez nem volt-e jel,
 Hogy az igaz egy Istent tiszteli,
 Ki bölcs, örök, jó, szent, mindenható,
 S kegyét a szűzben most is neveli:
 Hogy jól választja az egy igazat
 S vidám kebellet kér martyrhalált,
 És a dühöngő vad pogány előtt
 A kínozások közt is nyugton állt.“

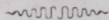
Im jött a szűz nagy néptömeg között,
 Szemében égi béke csillogott,
 S bár mily nagy a nép felhívó zaja
 Magas céljától el nem távozott,
 Szabad lélekkel kész a láncz között
 Szívéhez a halált szorítani,
 S e létnek éjjeléből boldogúl
 A fény örök honába szállani.

Ott állt az úton több barátja közt
 A szűz egyik birája s szót emel,
 Szavára felkaczagnak hangosan:
 „Tebenned tudna bízni e kebel,
 A szűzhöz gúnyolódva így beszél,
 Küldj oly virágot édenből nekem,
 Ha rajtad áll, a milyet angyalod
 Mutata néked az ítéleten.“

A szűz megígéré. Már a bakó
 Kardján piroslott a szűz tiszta vér,
 Lecsillapúlt már a vad nép dühe,
 S im mint a nyíl, száll s a bíróhoz ér
 Ki a szüzet gúnyolta, egy fiú,
 És szól: „Im a virág, az édeni,
 A szűz Dorottya küldi azt neked,
 S ott sem fog téged elfelejteni.“

Szólt, és eltűnt. A bíró földre hullt,
 Elmélkedvén a szép virág felett,
 Holott a tájat mostan hó fedé,
 Könyűi mondák, hogy mit érezett,
 Szívét bánatra gerjeszté az Ur,
 S eloszlatá lelkéről a homályt;
 Ő ment, s merészen megvallván Urát,
 Örömmel türe vértanú-halált.

A mit valódi fényben át
 Nem látsz, ne gúnyold, meg ne vesd;
 Inkább a mély tan titkait
 Szerény vizsgálattal kövesd,
 Mig az igazság át fog a
 Balvéleményen rontani;
 S a jót könnyű kettő közül
 Az Istennel választani.

SZ. CYRILL.

Egy halmon áll Cyrill, szelid s magasztos
 Tekintetében égi béke van,
 Jeruzsalemre néz le most, hol ezren
 Építenek s ásnak minduntalan.
 Az ősi templomnak nyomára jöttek,
 S nincs már egyéb, a mit kívánjanak,
 Mint hogy megint uj diszszel és erővel
 Épüljenek fel a szentelt falak.

„A templom romba dőljön s úgy maradjon,
 Szűnjék meg oltár, papság, áldozat,
 A nép kiválva minden nemzetektől,
 Járjon hazátlanúl az ég alatt.
 Oly gazdag volt az Ur kegyében egykor
 S most oly szegény, mert a gonoszhoz állt!“
 Érzékenyen szólt így Jézus mikor még
 A népdüh nem mért rá kereszthalált!

De Julián Istentől elszakadva,
 A bálványoknak újra híve lett,
 S Alipius tanácsnoka s barátja
 Által az elszórt Juda-nemzetet
 Felbátorítá, hogy közös erővel
 Uralmának ledúlt fénycsarnokát
 Építse újra fel Sion tetőjén,
 S czáfolja meg a látnok jóslatát.

A föld minden részéről nagy kevélyen
 Jövének, a mozgás nagy mindenütt,
 Honuk kedves határiba gyülének,
 Hol nékik a szerencse napja süt;
 És rögtön a Sion hegyén sietve
 Építeni kezdék a templomot,
 Jehová szent nevének áldozandók
 Oly törvénynyel, mint Mózes áldozott.

Az élénk népet látni, meglepő kép,
 Hogy ifju, férfi, asszony és öreg
 Követ visz itt, vagy ott rak, és egyenget,
 Hol már az építésbe kezdtének.
 Sőt a leányok és a gyenge hölgyek,
 Kik munkában soh' sem fáradtanak,
 Aranynyal hímezett kötényeikben
 A mély alapból földet hordanak.

És sok kevély urak dús öltözetben
 A kőműves-szerszámot forgaták,
 A keresztények teljes szégyenére,
 Mert véröket dühöngve szomjazák;
 Kik látva a fejökre mért veszélyt
 Mindenfelé távozni kezdenek;
 S azok jó kedvvel építkezve várták
 Hogy a gyűlöltek mind elveszszenek.

Ekkor Cyrill rémítő hangon így szólt:
 „Örök rom lesz, megmondta Dániel,
 Rom lesz a templom, melyet alkotának!”
 S a látnok szózat alig hangzik el,
 Megszűnik a gyors munka, s a kevélyek
 Aggódással tekintenek körül.
 Mert ím a föld borzasztón rengni kezd,
 S az élénkség rögtön lecsendesül.

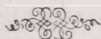
Az ujdonépült templomfal leomlott,
 S a rom sok ezreknek lön sírhelye,
 És még is a kevélyek vakmerően
 Szegülnek a veszélynek ellene.
 Ne csüggedjünk! minden jó és erős lesz!
 S az árral szembeszállva küzdenek,
 Gátolva bár, de a világ daczára
 Ők óriási műt építenek.

S midőn alapkövét mélyebbre raknák,
 Hogy a falat ronthatlanná tegyék:
 Cyrill kiálta ismét, azt hívék mind,
 Hogy a dörgő szót a villámos ég
 Harsogta szét a mérhetlen világban;
 Most mindenik reszketve fennakad:
 Jézus mondá: hah rémület reátok!
 Ő mondta: „itt kövön kő nem marad!”

S a mint kiált, a földből im vörös láng
 És tűzgolyók kezdtek kिरontani,
 Az épület ropogva összeomlik
 Omlását isszonyúság hallani;
 S az építők még most is átkozódva
 Ordítanak fel az egek felé,
 Vad, isszonyú a látvány, őket a mint
 Az éhes láng haragja elnyelé.

És im a kik fölkelve Isten ellen
 Egy páratlan nagy műhöz fogtanak,
 Mindenható karától szerteszórva,
 A föld vidékin szétvándorlanak.
 Ez a sors méreték rájuk felülről:
 Örökké megmarad az Ur szava,
 Cyrill e sok nyomor tanúja, Isten
 Oltárához könyörgve megy vala.

Az esztelen miért küzd Isten ellen?
Lehelletére por gyanánt enyész
El a világ, -- élj hát mint ő akarja,
S akkor te boldog választottja léssz.

A NEGYVEN SZ. VÉRTANÚ.

Armenia Sebaste-városában.

A hó ropog minden lépés alatt,
Éjszokról a mogorva szél kegyetlen
Hatalma minden élet megragad,
A legsebesb folyó is megmeredten
Nagy jégtükrörré változván, ragyog,
Az est leszáll már, és a tiszta égen
Szikráznak a tündöklő csillagok.

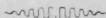
S a római helytartó ottan — ekkor
Egy tóra öltöny nélkül negyvenet
Állít jeles vitéziből, kiket már
Előbb tüzes vassal gyötörtetett;
A jégen egy karón függött az írás,
Jelentve mért kellett szenvedniök:
„Mert Krisztust tisztelék s nem isteninket.....
Mutassa most hatalmát Istenök.“

Ők énekekkel áldották az Istent,
 S im egyik őrt rémület fogja át,
 Bámulva néz, — mert angyal száll az égből
 A tó fölé, s kiterjesztvén karát,
 Harminczkilencz dicsfüzért oszt... de egynek
 Fejére ily koszorút nem teve.
 S ugyancsak ez nem volt szilárd hitében,
 S az ott kész langyfürdőbe átmene.

Az ör Isten kegyétől ösztönözve,
 A tóra fut levette öltönyét,
 ,Nagy lelketek hatalma meghat — úgymond —
 Bánkódnok nem kell a hűtlenért;
 Én mint keresztény mindazt megteendem,
 A mikre felhí Jézus szent kegye!“
 Szólt, — áldva énekeltek újra, s égből
 Uj társuk is csillagfüzért nyere.

A sziklaszívü zsarnok látva tettét
 Az örnek, bős dűhe magasbra nőtt,
 S boszút kegyetlenséggel egyesítve,
 Tigris-haragja vőn szíven erőt;
 A néptömeg láttára a dicsőknek
 Kinzásit oly magasra emelé,
 Hogy jaj között futott szét a riadt nép....
 De ők örömmel szálltak ég felé.

Ha a nemes jó példa int,
Szerinte intézd éltedet;
S az, mint egy bölcs tanácsadó,
Igaz czélodhoz elvezet.

SZ. MÁRTON.

A bérctetőkről éles szél rohan le,
 S a téli tájon mindent felzavar,
 Komor palástot húz az ég ivére,
 S a hóban minden utat eltakar.
 Ily háborúja közt a zord elemnek
 Mély borzadás nélkül ki hagyja el
 Csendes lakának tűzhelyét, s a távol
 Városba inkább vészes útra kel?

És mégis a város felé közelg egy
 Ifjú lovag a reg óráiban,
 Jó kedvvel nézi a vihar csatáját,
 Mivel vasárnap, — az Úr napja van,
 Ő mint keresztelendő még csak ímént
 Avattaték fel, s mindent szívesen
 Túr s tesz, csakhogy, magasra törve lelke,
 Hálával áldozzék a szent helyen.

Rejteekben ünnepelte a keresztény
 Község az üdvnek égi titkait,
 Hogy elkerülje a pogány Romának,
 Halálra üldöző hóhérait.
 Nem volt, ki védte volna, hogyha bánták,
 Csupán csak Istenben bizott vala,
 És most se félt, nem rettegett, s az Ur szent
 Parancsinak jó kedvvel hódola.

A kis város magas falán kívül az
 Ifjúlovag egy aggastyánt lele
 A föld fagyán már majd nem megmeredten,
 S forró részvétre gyúla kebele;
 Hogy is ne szánná a szegény ruhátlant,
 Hisz a nyomort ő is jól ismeri,
 És bár nem adhat annyit, mint szeretné,
 Kész volt kevésből is segíteni.

Nem kétkedik soká; — ketté hasítva
 Karddal palástját, átadá felét
 Az agg szegénynek, s megy sietve, jókor
 Elérendő az áldozat helyét,
 Hol Üdvözítőjöknek a hivek szent
 Imák- s dalokban áldást mondanak.
 S végezve szent szolgálatát — a tábor
 Sánczához visszavágtat a lovag.

S midőn az éj álomba ringatá őt,
 Sátrába ím a Megváltó jöve,
 A félpalást volt rajta, és az ifjút
 Kéj rezgi át, az égnek öröme,
 Midőn az Ur szelid fönséggel így szólt:
 „Szándékod e ruhával többet ér
 Aranynál, a szegénynek adva, nékem
 Adád, szolgám! tiéd az égi bér.“

A szívnek a jótétemény
 Már itt legszebb jutalmat ad,
 S a békehonban egykor ez
 Minden képzelmet meghalad.

NAZIANZI SZ. GERGELY.

Nagy Constantin fejedelmi városában,
 Dühöng Arius szemtelen hada,
 S mivel Gergely lön püspök ott, ez ellen
 Szitokkal és gunynyal feltámada;
 Csoportosan rohannak minden utcán,
 Tanács, okos szó mind sükertelen,
 S zúgják: Sophia templomába bármi
 Áll ellenök, Gergely be nem megyen.

De ime Theodosius, a császár,
 Komoly tekintetével áll elő,
 S testörinek gyakorlott fegyverétől
 Eloszlik a dühöngő néperő.
 Így a szerény és jámbor férfiúnak
 Kinyitatték a templom ajtaja,
 A császár őt a főoltárhoz vitte
 S így védeték jogában általa.

A szentegyházba roppant néptömeg gyűlt,
 A zúgolódó rész is ott vala,
 S csupán urok komoly tekintetére
 Némult el a rajongók vad zaja;
 De im egyszerre éjsötét ború jön,
 Zúg a vihar, s a böszült fürgeteg
 Villámokat szór és oly rettegés lön,
 Hogy még a csendes jó sziv is remeg

A szemtelen nép ekkor kárörömmel
 Felordit: Im az Ur adott jelet,
 Roszalva Gergely megválasztatását,
 Előtte ez kedves soh sem lehet.
 Engedje meg nekik tehát a császár
 Kegyelmesen, hogy ők válaszszanak
 Szabad joguknál fogva, s oly jeles lesz
 Főpásztoruk, kiben megnyugszanak.

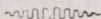
Gergely kezét az ég felé emelve
 Kiálta: „Biránk itt az ég legyen!”
 S egyszerre mintha megfordúlna ég s föld,
 Napfény süt át az ablaküvegen,
 És oly vakító volt a fény, hogy azt nem
 Állhatta ki a pártos népcsoport,
 Ordítva tört, s rohant ki minden ajtón,
 De köszivők e jelre sem hajolt.

Most szól a császár — s zeng a hála-ének,
 A nép, imádva Istent, szétmegyen;
 Csak egy ifjú maradt nehéz sohajtás
 S szivfájdalom között a szent helyen,
 Kesergve arcra hull, hozzája futván,
 Kérdik baját; de sírva hallgata,
 „Főpásztorunkhoz kell vezetni!” mondák,
 Ugy meghatott mindenkit bánata.

De felkiált: „Jaj! átok lőn fejemre
 Főpásztorunknak áldó szózata, —
 Mivel sok ellensége tegnap engem
 Aranynyal arra bérle s biztata, —
 Mit ők nem mertek..... hogy Gergelyt megöljem!
 De a midőn áttört a fénysugár,
 A bánat megrendíte, Isten ítelt, —
 Ragadjatok tehát halálra már.“

Alig hogy e hírt meghallá a püspök,
 Jött és atyáskodólag így beszélt:
 „Fiam! az áldott óra volt, a melyben
 Az Ur megtarta engem üdvödért.
 Szived sebét ő meggyógyítja tüstént,
 S az égi boldog célhoz elvezet,
 Csak szent kegye, mely minket áldva fentart,
 Utóbb is lengjen napjaink felett.“

Erős alapra, s nem csalárd fővényre
 Kivánod üdvödet építeni?
 Csupán Istenbe bizzál, ő a vigasz,
 Kétségkívül meg fog segíteni;
 Vezéred ő, csak híven menj utána
 Ez életen, s ha élted véget ér,
 Azon hazába visz, hol ő az áldás,
 Fény, üdv, öröklét s végnélküli bér.

NAGY SZ. GERGELY.

A szent atyának éttermébe gyűlnek
 Az elhagyottak s fáradt vándorok,
 Az étkeket sürgő cselédek hordják,
 Gyorsan betelnek a vig asztalok,
 Nyájas beszélgetés támad közöttük
 Mert vélek a szent főpap társalog:
 Ő az maga, s kedves vendéginek
 Mindenkor készek a jó ételek.

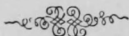
Közéjük ül, s eszik velek vidáman,
 S kedvvel hallgatja, mit beszélének;
 Vizsgálja s jóra inti, kik az Úrnak
 Szolgálatában tán kedvetlenek,
 Kik bűnbe estek, az egy biztos utat
 Mutatja nékik, csakhogy mentse meg;
 És őket hév szeretettel vivé
 Ez úton a nagy égi czél felé.

De mít lát egykor? jobbán ím egy útas,
 Azonnal nem vevé őt észre sem,
 Utóbb azonban oly csodálatos fény
 Ömlött el arczain fönségesen,
 Hogy alig mert reá tekinteni,
 S hozzá szelíden ily kérdést teszen:
 Hogy a tövissel telt pályán ide
 Más jámborokkal mely honból jöve?

Szelíd szavakkal így felelt a vándor:
 Te jársz e pályán, s így jól ismered,
 Szívből fakadt önkénytes hódolattal
 Töltöd te be fönséges tiszteted;
 Te mint tanító égi koszorút nyersz,
 Mely, mint sokaknak, üdvöt ád neked.
 Szegényeket — s nem tobzó dúsakat
 Táplálsz te, — így legeltesd nyájamat!

Igy szólt a Megváltó s eltűnt előle,
 Az áldott hely, hol ült, üres leve,
 A boldogító óra perczenetnek
 Látszék a szentnek. Elborúlt szeme,
 Szívében elszorúlt, vendégi közt
 Nem láta, halla s nem beszélhete.
 De íme most szeméből könnypatak
 Csordúl ki, s ők mind elfutottanak.

Hogy örök üdvözítő asztalánál
Az Úr tápláljon egykor tégedet,
Tápláljad itten részvevő kebellem
Az árva — s elhagyott szegényeket.

SZ. SCHOLASTICA.

Fölnéz a szűz a hegy szellős tetőjén
 Emelkedő szentelt hajlék felé,
 Megszokva kis korától, onnan ő hív
 Bátyjától a vigasztalást nyeré,
 És most a végső elválásra intő
 Tanácsokat kívánja hallani,
 Oly bátran, a mint azt a jók fogadják,
 Mert látja életét hanyatlani.

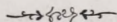
Társnőivel zárdában éle a szűz,
 S fönn társival élt bátyja, Benedek,
 Ki hogy hugával buzgó szent imába
 Merülve, egymásban épüljenek,
 Kétszer lejött évenként a tetőről,
 Melynek tövében jámbor húga élt,
 S midőn az estalkony leszalla, tőle
 Elválva, csendes czellájába tért.

Ma kérte őt, maradna ott ez éjjel,
 Az áhitat, a szent elméletek
 Buzgalma hőbb legyen ma, mint egyébkor,
 Hogy a legérdekesbet nyerje meg.
 De bátyja szólt: „Sietnem kell lakomba,
 Nem tértem ilyen késő vissza még,
 Ez éjjel ott könyörgök érted, a hív
 Kérést meghallja mindenütt az ég.

És összekulcsolt kézzel ekkor a szűz
 Fejét az asztalkára tette le,
 S könyezve kérte Istent, adja meg most,
 A mit kíván.... a szűz hitt, s úgy leve....
 A zárda ím azonnal rengni kezdett,
 Lecsattan a villám, mely elragad
 Eszméletet s lélekzést, zúg a zápor,
 Dühöngve dúlva egész éj alatt.

Igy bátyja ott maradt, a jó kimúlás
 Kegyelme volt, a mért esengtenek;
 Ő visszatére gyorsan, még a hajnal
 Fényében tündököltek a hegyek;
 Most visszafordúl, s látja, huga mint száll
 Az égi célhoz szellemszárnyakon,
 És áldja Istent. Benne húnyt el a szűz.
 S felvette őt a boldog békehon.

Boldog, a ki a halálos ágyon
Végáldást készséggel osztogat,
És hogy Istenéhez térjen a szív,
Jó szándékkal jó tanácsot ad.

S Z. ERZSÉBET.

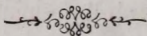
Ki ott a nő, oly bájos, oly szelid,
 Ki szörruhában a kórházba megy?
 Gyógyszert, italt s ételt oly szívesen
 Nyújt ő, habár ragályos sok beteg;
 S a szívhasító fájdalom között
 Vigasztalás szeráfjaként beszél;
 Könyét nem tudja senki rejteni,
 S iránta minden szív hálára kél.

Erzsébet ő, magyar királyi vér,
 Hessen- s Thüringnek herczegasszonya,
 Trónját feledve, mindig egyre tör,
 Ha jó a regg, dél és nap alkonya:
 Mikép enyhítse a fájdalmakat,
 S őszinte keble szent érzelmivel
 És tettek által a kétségeket
 Az Ur kegyéről — mint osztassa el.

Keletre vitt hű férje hős hadat,
 Megvíni a szent földért, s elhala.
 A nő megvetve minden földi kéjt,
 Mert már letűnt reménye csillaga,
 Istenben lelt megnyugvást s elvonúlt,
 A szerzet szent ruháját vette fel,
 Marburgban egy kórházat alkotott,
 S fájdalmat ott enyhíte nőivel.

S midőn a boldogok honába ment,
 Czellájában feküdt a szent tetem,
 Körötte égi fény volt látható,
 Miként a csillám drága köveken;
 És sejtve mondá ekkor minden ajk:
 „E szent áldás lesz a föld népein!“
 És az lön a nőkben, kik Jézusért
 Enyhítnek a szegények sérvein.

Valódi nagyság, elvonúlt
 Szerény kebel sajátja,
 Istenben bízva útjait
 Mindenkor feltalálja.

TARTALOM.

	<i>Lap</i>
Tárkányi élete	III

BALLADÁK ÉS ROKONNEMŰEK.

A honáldozat	3
Coriolán	8
Hunyadi László hamvai	14
A nandori fogolynő	17
Mátyás királyról	21
A honfiak haragja	25
Az egri amazon	29
A mohácsi temetés	33
Honszeretet	38
Virgil végrendelete	42
Nőhűség	44
Az első Andrássy	48
Gyermeki szeretet	51
Balázs vitéz	56
A nemtő	58

	<i>Lap</i>
Kinizsi a hadban	63
Orsi vára	66
Toldi kardja	69
Szederhalom	72
A honfi rab	75
A nemzeti dal	80
Az igaz gyermek	83
A vetélytárs	85
A völgy csalogánya	89
A hárfa	93
A királyfi kalandja	103
Cserei czimere	114

VEGYES KÖLTEMÉNYEK.

Anyámról	119
Országgyűlésen 1843	126
Az életből	130
Förgetegben	136
Bűcsű ifjúkoromtól	138
Stuart Mária	140

VALLÁSI KÖLTEMÉNYEK.

Messiás	151
Uj csillag	166
A kisdéd vértanúk	177
Isten és honfi	180
A Szentháromság titka	183

	<i>Lap</i>
Két korona	187
A bűnbánó	190
Haragomban	196
A gonosz halála	200
A jámbor kimulása	205
Karácsoni koszorú	210
A kis Jézus csókja	214
Karácsoni ajándék	218
Jézus névnapjára	220
Boldogasszony anyánk	223
Vágy az égi hazába	227
A betlehemi pásztorfiú	232

Z S O L T Á R O K.

I. Boldog ember, a ki nem jár	237
III. Istenem! mi mérhetetlen	239
IV. Hallgass meg, midőn könyörgök . . .	241
V. Istenem! figyelj szavamra	243
VI. Istenem! midőn haragszol	245
VII. Benned bízom, ments meg Isten! . .	247
VIII. Isten! az egész világon	249
X. Istenben bizom, barátim!	251
XI. Istenem! segíts, mivel jó	253
XII. Meddig fogsz, Uram, egészen . . .	255
XIII. Szólt az esztelen szívében	257
XIV. Istenem! ki fog pihenni	259
XVIII. Isten! az egek örökké	261

	<i>Lap</i>
XXII. Pásztorom a jó, nagy Isten . . .	264
XXIII. Istené a föld s lakói . . .	266
XXIV. Istenem, Uram! tehozzád . . .	268
XXV. Istenem, bírá! ítéld meg . . .	271
XXVII. Istenem! hozzád kiáltok . . .	273
XXVIII. Istenünkhöz áldozatra . . .	275
XXIX. Felmagasztallak nagy Isten . . .	277
XXXI. Boldog az, kinek feledve . . .	280
XXXII. Dalt az Úrnak, szép örömdalt . . .	282
XXXIII. Áldom Istent, ajkamon lesz . . .	285
XXXVII. Istenem! midőn haragszol . . .	288
L. Irgalmaz nekem., nagy Isten! . . .	291
XCIV. Jertek, áldjuk Istenünket . . .	295
XCV. Új dalt Istenünknek, új dalt . . .	297
XCVI. Jehovah király: örüljön . . .	300
XCIX. Zengjete vig dalt az Úrnak . . .	302
CI. Kérlek, oh hallgass meg, Isten! . . .	304
CXII. Dicsérjétek, hív szolgálai . . .	308
CXXIV. Kik tebenned bíznak, Isten! . . .	310
CXXVII. Boldog vagy, ki félve Istent . . .	312
CXXIX. A mélységekből kiáltok . . .	314
CXXXVI. Istenem! te megvizsgáltál . . .	316
CXLI. Hozzád sir szavam fel, Isten! . . .	319
CXLII. Istenem! te hű s igaz vagy . . .	321
CXLV. Lelkem, az Urat dicsőítsd . . .	324
CXLVI. Fel, dicsérjük a nagy Istent . . .	326
CXLVII. Fel Sion! dicsérd az Istent . . .	328

AZ ÉNEKEK ÉNEKE.

I—VII. Szakasz	333—355
--------------------------	---------

EGYHÁZI ÉNEKEK.

I. Reggeli ének	359
II. Reggeli ének	361
III. Reggeli ének	363
Áldásért a munkához	365
I. Karácsoni ének	367
II. Karácsoni ének	370
Kisded vértanúk napjára	375
Nagybőjti mise-ének	377
A fájdalmas szűzhöz	381
Ecce! quomodo moritur justus	384
I. Húsvéti ének	386
II. Húsvéti ének	388
III. Húsvéti ének	390
Mária szeplőtelen fogantatásáról	392
Mária, segíts!	394
Úr színe változásáról	396
Esdeklés Jézushoz	398
Könyörgés Jézushoz	400
Egyháznapijára és templomszentelésre	402
Új misére	405
Arany misére	408
I. Háború idején	410
II. Háború idején	412
Halotti ének	414

LEGENDÁK

Pyrker J. L. után.

	<i>Lap</i>
Uram! hová mégy?	419
A bold. Szűz temetése	422
Sz. János evang.	425
Sz. Thekla	428
Sz. Justin	431
Sz. Coecilia	435
Sz. Agatha	439
Sz. Borbála	443
Sz. Dorottya	447
Sz. Cyrill	450
A negyven sz. vértanú	454
Sz. Márton	458
Nazianzi sz. Gergely	461
Nagy sz. Gergely	465
Sz. Scholastica	478
Sz. Erzsébet	471

Sajtó-hibák.

103. lap. <i>alulról</i> 3. sor : Mert				<i>helyett</i> : Ment	
106.	"	"	5. "	És bokrok	" És a bokrok
127.	"	"	5. "	Zzinyije	" Zrinyie
191	"	<i>fel.</i>	8. "	a	" az
191.	"	<i>al.</i>	6. "	főlöttöm	" fölöttem
214.	"	"	1. "	felet	" felelt
246.	"	<i>fel.</i>	8. "	szenem	" szemem
266.	"	<i>al.</i>	3. "	És	" Ez
269.	"	<i>fel.</i>	3. "	mély	" még
340.	"	"	8. "	Szépen	" Szépem
349.	"	"	2. "	Jeruzsálem	" Jeruzsalem
354.	"	"	10. "	rakjunk	" rakunk
442.	"	<i>al.</i>	6. "	beszélík	" ezt beszélík
444.	"	<i>fel.</i>	11. "	bár—mily	" bármily
444.	"	<i>al.</i>	6. "	kerestvizet	" keresztvizet

